

បុព្វកុស្តសង្ហាភិក្ខុវង្សាឈាមបារមី

បទដ្ឋានបណ្ណបទជាប្រភេទបុព្វកុស្ត

និងក្របបុព្វកុស្តប្រភេទបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទ

ប្រភេទបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទ

បទដ្ឋានបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទ

និង បទដ្ឋានបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទ

បទដ្ឋានបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទ

និង បទដ្ឋានបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទ

បទដ្ឋានបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទដ្ឋានបណ្ណបទ

วิธีอยู่เหนือดวง

ดร.สนอง วรอุไร

บรรยายในงานแสดงธรรมเป็นธรรมทาน

เพื่อพัฒนาจิตวิญญาณ

ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ บพิตรพิมุข มหาเมฆ

เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

และ

โอวาทสี่ของท่านเหลียวผาน

ชมรมกัลยาณธรรม

หนังสือลำดับที่ ๑๒

วิธีอยู่เหนือดวง : ดร.สนอง วรอุไร

และโอวาทสี่ของท่านเหลียวผาน

ออกแบบปกและภาพประกอบ : Canna graphic และ บริษัท วิธีทำ จำกัด

พิมพ์ครั้งแรก : กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ : ๙๗๔-๙๗๘๙๘-๒-๔

จัดรูปเล่ม-ศิลปกรรม : บริษัท วิธีทำ จำกัด โทร.๐-๒๘๐๓-๙๒๐๗

แยกสี - เฟลท : Canna graphic โทร.๐-๒๘๖๖-๕๑๗๐-๑

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ชุมทองอุตสาหกรรมและการพิมพ์ จำกัด

โทร. ๐-๒๘๘๐-๘๒๗๒-๗

โทรสาร. ๐-๒๘๘๐-๘๒๗๐

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย : ชมรมกัลยาณธรรม

๑๐๐ ถ.ประโคนชัย ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ

โทร. ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓, ๐-๒๖๓๕-๓๙๙๘

โทรสาร. ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓ และ ๐-๒๖๖๖-๓๘๐๗

www.kanlayanatam.com

ชมรมกัลยาณธรรมมุ่งมั่นเจตนารมณ์ในการเผยแผ่ธรรมะเป็นทาน
เพื่อเปิดประตูแห่งสัจธรรมความพ้นทุกข์ สู่จิตใจสาธุชน
ท่านผู้มีจิตกุศลและจิตศรัทธาสามารถร่วมสร้างทานบารมี
และเอื้อเพื่อแก้สังคมา ด้วยการร่วมกันศึกษาเผยแผ่และสละทรัพย์
ตามกำลังของท่าน เพื่อบริจาคหนังสือที่มีคุณค่านี้ไปยังห้องสมุด
เรือนจำ และสถานศึกษาต่างๆ ....
ขออนุโมทนาบุญแด่ทุกท่านที่มีส่วนร่วม
ในการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีโดยทั่วหน้ากัน

พุทธภาษิต

“ภิกษุทั้งหลาย สัตว์เหล่าใดประพุดิกายสุจริต (ประพุดิชอบด้วยกาย) วจีสุจริต (ประพุดิชอบด้วยวาจา) และมโนสุจริต (ประพุดิชอบด้วยใจ) ในเวลาเช้า เวลาเช้าก็เป็นเวลาที่ดีของสัตว์เหล่านั้น

สัตว์เหล่าใดประพุดิกายสุจริต วจีสุจริตและมโนสุจริต ในเวลาเที่ยง เวลาเที่ยงก็เป็นเวลาที่ดีของสัตว์เหล่านั้น

ภิกษุทั้งหลาย สัตว์เหล่าใดประพุดิกายสุจริต วจีสุจริต และมโนสุจริต ในเวลาเย็น เวลาเย็นก็เป็นเวลาที่ดีของสัตว์เหล่านั้น สัตว์ทั้งหลายประพุดิชอบเวลาใด เวลานั้นชื่อว่า เป็นฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี..”

(อง.ติก.๒๐/๑๕๖/๓๙๙-๔๐๐)

“ประโยชน์ได้ล่วงเลยคนโง่เขลาที่มีวรรคคอยฤกษ์ยามอยู่
ประโยชน์นั้นแหละเป็นฤกษ์ของประโยชน์
ดวงดาวทั้งหลายจักทำอะไรได้”

(บุ.ชา.๒๓/๔๙/๒๐)

วิธีอยู่เหนือดวง

ดร.ศุภอง วรสุไร

ทักทายก่อน

งานแสดงธรรมบรรยายเป็นธรรมทานเพื่อพัฒนาจิตวิญญาณ ซึ่งชมรมกัลยาณธรรมจัดขึ้น ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ปิตรภูมิขุมหาเมฆ เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ผ่านไปแล้ว แต่ทุกอย่างยังอยู่ในความทรงจำที่ดั่งงาม บุญที่ร่วมกันสร้าง นึกถึงครั้งใดกุศลนั้นก็ยังเป็นของเรา และอุทิศแผ่ให้เพื่อนร่วมทุกข์ได้ทุกเมื่อ

หนังสือเรื่องวิธีอยู่เหนือดวงที่ท่านกำลังอ่านอยู่นี้ เป็นการเรียบเรียงจากคำบรรยายในงานดังกล่าว ของท่านอาจารย์ดร.สนอง วรอุไร และเพื่อเน้นย้ำถึงศักยภาพของมนุษย์ที่พัฒนาได้ด้วยกรรมดี มีใช้ด้วยดวงดาว ดวงชะตาลิขิต จึงรวมเรื่อง**โอวาทสี่ของเหลียวผาน**ไว้ด้วย เพื่อที่ท่านผู้อ่านจะได้สาระประโยชน์ และมั่นใจได้ว่าท่านสามารถลิขิตได้ด้วยกรรม (การกระทำ) ของท่านเอง

ชมรมกัลยาณธรรมขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ดร.สนอง วรอุไร ที่เมตตาตรวจทานต้นฉบับ และขออน้อมถวายกุศลผลบุญที่ได้ร่วมกันเผยแผ่ธรรมอย่างต่อเนื่องนี้ เพื่อเป็นพุทธานุชาและอาจริยบูชาแด่พ่อแม่ครูบาอาจารย์ทุกท่าน

..... นะมัตถุ พุทธานัง   นะมัตถุ โพธิยา
         นะโม วิมุตตานัง   นะโม วิมุตติยา .....

ชมรมกัลยาณธรรม

มกราคม ๒๕๔๔

อนุโมทนา

ชะตาชีวิตเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาของชีวิต ซึ่งมีทั้งดีและไม่ดี ผู้รู้ไม่เสียเวลากับเรื่องของคนอื่น คอยจับผิด เพ่งโทษผู้อื่น หรือแก้ไขปรับปรุงผู้อื่น แต่ผู้รู้ใช้เวลาอย่างมีคุณค่าคอยสอดส่องพฤติกรรมทางกาย วาจา ใจ ของตนเอง จับผิดตนเองแล้วปรับปรุงแก้ไขสิ่งผิดพลาดบกพร่องของตัวเอง จึงมีชีวิตที่ดีขึ้นเสมอ โดยทุกขณะตื่นผู้รู้มีจิตจดจ่อ (สติ) อยู่กับอริยาบถปัจจุบัน มีความรู้ตัวทั่วพร้อม (สัมปชัญญะ) คิดพูดทำแต่เรื่องที่ดั่งงาม ในที่สุด ชะตาชีวิตจะปรับปรุงแก้ไขให้เป็นผู้มีดวงดี และยังสามารถพัฒนาจิตวิญญาณของตนไปสู่ความเป็นผู้อยู่เหนือดวงได้

ข้าพเจ้าขอบคุณคณะทำงานของชมรมกัลยาณธรรม ที่ได้อุทิศแรงกายแรงใจ แรงทรัพย์ ร่วมสร้างศรัทธา ร่วมสร้างบารมีกับข้าพเจ้าและขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการทำให้หนังสือ **“วิธีอยู่เหนือดวง”** อุบัติขึ้นปรากฏแก่สายตาของสหายธรรมทุกท่าน

ข้าพเจ้าขออังกาณิสสงส์แห่งการเผยแผ่ความเห็นถูก(สัมมาทิฐิ) เป็นทาน จงเป็นพลวปัจจัย ผลักดันให้ทุกท่านมีสติสัมปชัญญะ สามารถลิขิตชะตาชีวิตของตนเอง ให้เป็นผู้มีดวงดี (อริยบุคคล) ปิดทางแห่งการลงโทษเกิดในอบายภูมิ และผลักดันตัวเองไปสู่ความเป็นผู้อยู่เหนือดวง (อนุภาติเสสนิพพาน) ได้ในอนาคตอันใกล้นี้เทอญ

(ดร.สนอง วรอุไร)

วิธีอยู่เหนือดวง

นมัสการพระคุณเจ้า สวัสดิ์ท่านผู้เจริญทุกท่าน

วันนี้จะพูดเรื่องวิธีอยู่เหนือดวง คนส่วนใหญ่ชีวิตจะเป็นไปตามดวง คำว่าดวงคือลักษณะเป็นวงๆ หรือรูปแผนที่ใช้วางชะตาของคน ของบ้านเมือง เคยเห็นไหมที่เป็นกระดาษแผ่นๆ มีวงกลมๆ แบ่งเป็นช่อง ๑๒ ช่อง หรือถ้าเราไปวัดไปหล่อพระ จะมีแผ่นโลหะมีลักษณะเป็นดวงให้เราเขียนชื่อ อายุ วัน เดือน ปี เกิดใส่ลงไป คล้ายๆ อย่างนั้น

ดวงในความหมายทั่วไป หมายถึงชะตาชีวิตนั่นเอง เป็นสิ่งที่กำหนดลักษณะของชีวิตในแต่ละช่วงเวลา เช่นชะตาชีวิตกำหนดว่า เมื่ออายุเท่านั้น จะต้องมีการปรากฏการณ์เกิดขึ้นอย่างไร ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นไปตามดวงที่เขาเชื่อถือกัน แม้แต่คนที่เรียนสูงมาทางโลก ก็ยังไปพึ่งหมอดูให้ผูกดวงชะตา ว่าแต่ละช่วงเวลาของชีวิตจะเกิดปรากฏการณ์ใดบ้างแก่ตัวเอง ดีหรือไม่ดี จะได้ป้องกันแก้ไขหรือทำอย่างไรให้ดีขึ้น

จริงอยู่ หากปรากฏการณ์ของชีวิตไม่ดี เจ้าของดวงชะตาก็เดือดร้อนทุกข์ยาก บางครั้งถึงขั้นอุปปางถึงชีวิต ที่เขาเชื่อถือกันส่วนใหญ่ว่า อายุวัยเบญจเพส (๒๕ ปี) ให้ระวังมักคิดไปในเรื่องดีและไม่ดี ให้ระวังอุบัติเหตุบ้างเป็นต้น ในฐานะนักวิทยาศาสตร์ ผมมาวิเคราะห์ดูว่าทำไมต้องอายุ ๒๕ ปี ทำไมตอนอายุ ๕ ขวบ ๑๐ ขวบ หรือ ๕๐ ปี ไม่ต้องระมัดระวัง หรือความจริงต้องระวังทุกช่วงเวลาของชีวิต แต่ที่ท่านให้ระวังที่อายุ ๒๕ ปี หรือวัยเบญจเพสเพราะอายุนี้น้อยอยู่ในวัยคึกคะนอง คนหนุ่มคนสาวมักขาดสติ อะไรก็ตามที่เราทำไปโดยขาดสติ

โดยไม่มีสติกำกับ เมื่อทำไปแล้วผลที่เกิดตามมา มักจะไม่ดี อย่างที่คนทั่วไปเขาทำกัน ด้วยเหตุนี้จึงให้ระวังในช่วงวัยเบญจเพส

ฟังพระพุทธเจ้าท่านสอนเรา และจากที่ผมมาศึกษาธรรมจนเข้าถึงแก่นธรรมแล้ว ก็มาคิดว่า ที่คนพูดว่าอายุเท่านี้เท่านี้จะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ สมัยก่อนผมเชื่อ จนกระทั่งผมได้เข้ามาศึกษาธรรมที่วัดมหาธาตุฯ ทำพระจันทร์ มาบวชเป็นภิกษุและปฏิบัติธรรมเพื่อเข้าถึงปัญญาของพระพุทธะ มีคนอื่นผูกดวงให้ว่า บวชวันไหนดีเวลาเท่าไรดีเพราะเชื่อว่าชีวิตจะเป็นไปตามดวงชะตา แต่หลังจากฝึกกรรมฐานไป ๓๐ วันเต็ม เมื่อได้เข้าถึงธรรมะของพระพุทธองค์แล้ว วันหนึ่งหลังจาก ๓๐ วันผ่านไป ผมได้เรียนถามท่านเจ้าคุณโชดกซึ่งเป็นพระอาจารย์ของผมว่า

“ท่านเจ้าคุณอาจารย์ครับ ในพุทธศาสนา ไม่มีฤกษ์ยามใช้ไหมครับ”

“ใช่” ท่านตอบ

ผมจึงกำหนดดวงชะตาของผมเอง เลือกวันสักเอง โดยใช้เวลาที่สะดวกที่สุดเป็นดวงดีของผม เมื่อชีวิตเข้าถึงแก่นแท้ของพุทธธรรมแล้ว ชีวิตไม่เป็นไปตามดวงหรอก ตั้งแต่ออกจากวัดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ จนถึงปัจจุบันนี้ ผมต้องขอโทษหรือหมอดูด้วย ที่ผมไม่ได้ไปอุดหนุนท่าน เพราะผมสร้างดวงชะตาของผมเอง วันนี้ท่านทั้งหลายจึงโชคดีที่ได้ยินได้ฟังผู้รู้ผู้มีประสบการณ์มาพูดให้ฟังถึงวิธีที่จะทำตัวเองให้อยู่เหนือดวงชะตา จะทำอย่างไร

ดวงชะตาสำคัญอย่างไร

เพราะดวงชะตาเป็นเครื่องบ่งบอกปรากฏการณ์สำคัญในชีวิตของเรา ที่หมอดูหรือโหราพยากรณ์หรือทำนาย ถ้าถามว่าถูกต้องไหม ส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดถูกครับ แต่คนส่วนน้อยที่พัฒนาจิตวิญญาณไม่ให้เป็นไปตามดวง หมอดูก็ทายผิด ตัวอย่างคือ ตอนผมสึกออกจากวัดมาแล้ว ทางภาคเหนือเขาจะมีเจ้าเข้าทรง ทำนายดูชะตาชีวิต ผมก็ไปดูไม่ใช่ไปฟังเขาหรือเชื่อเขา แต่ไปดูเพื่อต้องการพิสูจน์ลัทธิธรรมในพระพุทธศาสนา ใครๆไปดูบอกว่าแม่นยำมากเลย ผมจึงไปพิสูจน์ พอถึงคิวที่เจ้าเข้าทรงจะพยากรณ์ชีวิตผม คำพยากรณ์ที่เขาพูดมามันผิดทั้งหมดเลย ผมได้แต่นั่งฟังเฉย ๆ ขณะที่เขาพูดผมนั่งคิดว่าเขาจะพูดอะไร ผมไม่มีปัญหาถามเพียงแต่อยากเรียนรู้ ในที่สุดพยากรณ์ชีวิตผมผิดหมดจนคนที่ไปด้วยเขาเงงว่าทายผิดหมดได้อย่างไร ทั้งที่คนอื่นทายถูกหมด ผมบอกว่า มันถูกสำหรับคนทั่วไป แต่คนประเภทหนึ่งที่อยู่ท่าทีความจริงแล้ว หรือที่เข้าถึงธรรมแล้วชะตาชีวิตไม่เป็นไปตามที่ลิขิตไว้

๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๐	...แม่น้ำเต็นมั่ง ไม่ไหลลงเขตนัยน์คู่ที่สูงชันใด										๐
๐	อายุของมนุษย์เราทั้งหลายน										๐
๐	ที่ย่อมไม่เวียนกลับมาสู่วัยเด็กอีกทีหนึ่ง										๐
๐	เพราะฉะนั้น ชีวิตที่เหลืออยู่นี้										๐
๐	ทุกตนควรทำกิจหน้าที่ของตนด้วยศรัทธาไม่ประมาท...										๐
๐	พระพุทธพจน์										๐
๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐

อายุขัย

อายุขัยคือ กำหนดวันตายหรือวันสิ้นอายุ สัตว์และคนต่างมีอายุขัยเป็นของตัวเอง บางคนตายตั้งแต่วัยยังไม่คลอດออกจากท้องแม่ บางคนคลอດออกมาแล้วตาย บางคนตายในวัยเด็ก บางคนตายในวัยหนุ่มสาว วัยกลางคน หรือบางคนตายในวัยชรา แต่บางคนอายุถึง 100 ปีแล้วยังไม่ตายเลย ทำไมจึงมีอายุแตกต่างกันเช่นนี้ ต้องมาศึกษาดูว่า อะไรเป็นเหตุที่ทำให้เป็นเช่นนั้น

ตอนพระโพธิสัตว์จะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ท่านก็ดูว่าจะลงไปเกิดที่ไหนดีเพื่อจะได้เผยแผ่ธรรมโปรดสัตว์โลก ท่านสรุปว่าชมพูทวีปเหมาะสมมาก เพราะคนมีอายุหลากหลาย ตามที่กล่าวไปแล้วข้างต้น แบบนี้สอนธรรมะได้ง่าย แต่บางโลกที่มีมนุษย์และมีชีวิตคงที่เช่นอายุแปดหมื่นปีแล้วจึงตาย ไม่เห็นความเปลี่ยนแปลงหลากหลายเหมือนโลกของเรา นี่ พระโพธิสัตว์ท่านจึงไม่ไปเกิด เพราะไปแล้วไม่รู้จะสอนให้เห็นธรรมได้อย่างไร

เป็นไปได้หรือที่มนุษย์มีอายุเป็นหมื่นๆ ปี นั่นละถูกต้องตามที่ท่านสงสัย ผมเคยสงสัยอย่างนี้ เรียนทางวิทยาศาสตร์มาจึงมีความสงสัย เพราะโลกนี้เราไม่เคยเห็นใครมีอายุเกิน 200 ปีเลยส่วนใหญ่มีอายุ ๖๐-๗๐ ปีก็ตาย นานๆ จะเจอคนที่มียายุ ๑๐๐ ปี แต่เป็นเรื่องแปลก จากการที่ผมประพจน์ปฏิบัติธรรมจนมีธรรมประจำใจ ผมได้พบคนอายุเกิน ๑๐๐ ปี อายุ ๒๐๐ กว่าปีก็มี อยู่ในป่า อย่างนี้เหลือเชื่อสำหรับผู้ที่ยังเรียนมาทางวิทยาศาสตร์เพราะวิทยาศาสตร์พิสูจน์ไม่ได้

จากประสบการณ์ที่ผมได้พัฒนาจิตวิญญาณมาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๑๘ จนถึงปัจจุบันเป็นเวลา ๓๐ ปีแล้ว ผมได้ข้อสรุปว่า อายุขัยของสัตว์ที่เกิดในภพภูมิต่างๆ ในสังสารวัฏไม่เท่ากัน เช่นคนจากโลกนี้ตายแล้วไปนรกชั่วแว็บเดียวฟื้นขึ้นมา แต่เขาไปอยู่ในนรกยาวนานหมายความว่าในนรกภูมิ มีการเกิดการตายเหมือนในโลกมนุษย์นี้ แต่มีอายุสั้นนิดเดียวหรือในกรณีคนไปสวรรค์ไปแว็บเดียวเท่านั้นเอง ทำไมเวลาในมนุษย์มันยาวนานเหลือเกิน ความรู้ต่างๆ อย่างนี้ วิทยาศาสตร์ปัจจุบันเข้าไม่ถึง เหตุเพราะใช้ประสบการณ์ที่เกิดจากประสาทสัมผัสจึงเข้าไม่ถึงความจริงที่กล่าว เช่นบอกว่าคนหนึ่งอายุ ๕๐ ปี คลอดจากท้องแม่ออกมาถึงปัจจุบันนี้เป็นเวลา ๕๐ ปีแล้ว ท่านเชื่อไหมเทวดาในสวรรค์ชั้นที่ติดกับเรา คือชั้นจาตุมหาราชิกาเท่ากับหนึ่งวันหนึ่งคืน เชื่อไหมครับ อายุของคนในโลกมนุษย์ผ่านไป ๕๐ ปีแต่ในชั้นจาตุมหาราชิกาผ่านไปแค่หนึ่งวันกับหนึ่งคืน อย่างนี้วิทยาศาสตร์ไม่เชื่อหรอก

พระมหาเถระองค์ที่จะบรรยายต่อจากผม ท่านทรงคุณธรรมสูงมากและมีอภิญญาด้วย ท่านนั่งสมาธิไปเจอนางฟ้าบนสวรรค์ชั้นยามา มนุษย์ในโลกนี้ตายแล้วเกิดมาได้ ๒๐๐ ปี เท่ากับหนึ่งวันหนึ่งคืนในสวรรค์ชั้นยามา พระอาจารย์ท่านไปพบนางฟ้าบนชั้นยามา นางฟ้านี้เคยเป็นหญิงชรา ได้สร้างเจดีย์ไว้ที่วัดท่าน ขึ้นไปเป็นนางฟ้างามจนพระท่านจำไม่ได้ นางฟ้านั้นเข้ามากราบพระอาจารย์พร้อมทั้งแนะนำชื่อตัวเองในสมัยที่เป็นมนุษย์ เคยเป็นอุปัฏฐากอยู่วัดของท่าน ท่านจึงรู้ว่าหญิงชรานั้นมาเกิดเป็นนางฟ้านี้เอง

ถ้าขึ้นไปสวรรค์ชั้นดุสิตยิ่งนานไปอีก ยิ่งชั้นนิมมานนรติ เวลาแปดร้อยปีเราตายเกิดไม่รู้เท่าไร อายุของเขาแค่หนึ่งวันกับหนึ่งคืนเท่านั้นเอง ยิ่งเป็นสวรรค์ชั้นสุดท้ายปรนิมมิตวสวัตติสวรรค์ชั้นสูงสุด

นั่นเป็นพันกว่าปีเท่ากับหนึ่งวันหนึ่งคืนของเขา ชั้นพรหมยังไม่ต้องพูดถึง จึงกล่าวได้ว่าอายุขัยของสัตว์ที่ไปปฏิสนธิ หรือไปอุปปาตักะในภพภูมิต่างๆ ยาวนานไม่เท่ากัน ถ้าลงสู่อบายภูมิชีวิตสั้นมาก แต่ถ้าขึ้นสู่คติภูมิ ตั้งแต่มนุษย์ขึ้นไปชีวิตจะยืนยาวกว่า นี่คือข้อสรุปว่าอายุขัยของสัตว์ในภพภูมิต่างๆ ยืนยาวไม่เท่ากัน

ทพภูมิมนุษย์

เราได้พบเห็นด้วยประสบการณ์จริงของแต่ละบุคคลว่า อายุขัยของมนุษย์ยืนยาวไม่เท่ากัน บางคนอายุสั้นบางคนอายุยืน อะไรเป็นต้นเหตุให้เกิดความแตกต่างเช่นนี้ท่านพอจะนึกออกไหม ไม่ใช่หมดอายุตายหักเป็นต้นเหตุ หรืออำนาจดวงดาวอะไรเป็นต้นเหตุ แต่มันขึ้นอยู่กับกรรมกระทำของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน นั่นเป็นต้นเหตุให้อายุขัยไม่เท่ากัน การกระทำนั้นคือ “กรรม” เกิดได้จากการคิด พูดและทำการคิดก็เป็นกรรมแล้ว ถ้าอายุยืนต้องทำกรรมดี คิดพูดทำดี ในช่วงเวลานี้นักวิทยาศาสตร์เขาสรุปว่า ผู้ชายมีอายุสั้นกว่าผู้หญิง เฉลี่ยตอนนี้ผู้ชายมีอายุประมาณ ๖๕ ปี แต่ผู้หญิงอายุยืนกว่าผู้ชายนิดหน่อย

ทำอย่างไรจะมีอายุยืนยาว

อยู่ที่กรรมของเราว่าดีหรือไม่ดี ตัวอย่างเช่น ผิดศีลข้อ ๑ (ปาณาติบาตฯ - ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต) เป็นเหตุให้อายุสั้น พระพุทธองค์ตรัสไว้ ใครพิสุจน์ก็เป็นจริงตามนั้น นอกจากนี้การผิดศีลข้อ ๕ (ดื่มน้ำเมา) พวกนั้นก็อายุสั้น เป็นเพราะกรรมที่ตัวทำเป็นเหตุให้ขาดสติซึ่งมีผลทำให้เกิดอุบัติเหตุได้และยังทำลายสุขภาพกายอีกด้วยเมื่อเราเข้าใจตรงนี้ ถ้าต้องการมีอายุยืนต้องทำแต่กรรมดี

การเบียดเบียนเป็นสาเหตุให้เกิดการเจ็บไข้ได้ป่วย คนที่มีสุขภาพแข็งแรงไม่เจ็บป่วยมีสุขภาพกายสุขภาพจิตดี ก็ส่งผลให้อายุยืน ผมจำได้ว่าเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๔๖ ทำงานหนัก บรรยายธรรมมาก ชีวิตใช้งานหนัก ใจลู้ แต่กายที่รับใช้ใจมันทนไม่ไหว ป่วยสี่ครั้งต้องไปหาหมอถึงขั้นช้ำเป็นช้ำตาย ถ้าไม่ได้เจริญสติฝึกกรรมฐาน คงไม่มีชีวิตเหลือมาถึงวันนี้หรอก คงทิ้งร่างนี้ไปแล้ว แต่ด้วยการฝึกสติมา เรารู้เท่าทันความตาย ก็เป็นเพียงตามดู ไม่เอาจิตไปรองรับการตายของเรา ในที่สุดไม่ตาย ที่ป่วยสี่ครั้งในปีนั้น เพราะเราเบียดเบียนร่างกายของเรามากเกินไป ต่อมาปี พ.ศ.๒๕๔๗ ป่วยครั้งเดียวที่ต้องไปหาหมอช่วยเยียวรักษากัน หมู่อายุธรรมอยากให้มีชีวิตอยู่ไปนานๆ จะได้ไปบอกสังฆกรรม ไปเผยแผ่ธรรมะให้ปัญญาแก่มวลชน เขาบอกว่าอย่าป่วยผมรับปากและรักษาสัจจะ ต้องทำให้ได้เหมือนกับที่ผมรับปากกับท่านเจ้าคุณโชดก ผมจึงรักษาใจไม่ให้ป่วยเพราะกายกับใจสัมพันธ์กัน ถ้าใจดีเสียอย่าง คิดก็ดี พูดก็ดี ทำก็ดี ในขณะที่เดียวกันใช้ปัญญานำชีวิตรักษากาย จะกินอะไรก็คิดก่อน ไม่ให้อารมณ์นำทางชีวิต ปีนี้ พ.ศ. ๒๕๔๘ ผมจึงรักษาสัจจะไว้ได้คือไม่ป่วยเลย

อยู่กับการกระทำของเรานั้นเอง มิได้อยู่ที่หมอดูทายทัก ชีวิตจึงขึ้นอยู่กับการกระทำคือกรรมของเรา มิได้เป็นไปตามดวงชะตา ปราภฏการณ์ร้ายของชีวิต ก็ไม่เกิดขึ้นมีแต่ปราภฏการณ์ดีตลอด ดังนั้นกรรมจึงเป็นตัวกำหนดอายุขัยและสุขภาพกายใจ

ฆ่าสัตว์บ่อয়ๆ เป็นเหตุให้มีอายุสั้น ปฏิสัมพันธ์ดีกับผู้มีคุณธรรมสูง ทำให้อายุยืน แต่ถ้าปฏิสัมพันธ์ไม่ดีกับผู้มีคุณธรรมสูง จะอายุสั้น ยกตัวอย่างในครั้งพุทธกาล นางจิณจมาณวิกา มากล่าว

คู่พระพุทเจ้าแสดงมายาของหญิง ทำเป็นทอ้งกับพระพุทเจ้าแล้วมากล่าวคู่ ถามว่านางจิณจมาณวิกา มีอายุยืนไหม ใครอยากรู้ว่าเรื่องนี้จริงไหมต้องไปถามคนอินเดีย บ่อที่ธรณีสุบนางจิณจมาณวิกา ลงนรกก็ยังมีอยู่ที่หน้าวัดเซตวัน ด้วยเหตุนี้การมีปฏิสัมพันธ์ติดลบกับผู้มีคุณธรรมสูงมากจึงต้องมีอายุสั้น ถูกธรณีสุบลงไปเกิดเป็นสัตว์นรก

พระเทวทัตก็เช่นเดียวกันราวีพระพุทเจ้ามาหลายภพชาติ ท่านไม่ผูกพยาบาท พระเทวทัตต้องใช้กรรมชั่วไป ในที่สุดถูกธรณีสุบลงไปเกิดเป็นสัตว์นรก รายนี้มีอายุสั้นเหมือนกัน

สรุปว่า การฆ่าสัตว์ คือผิดศีลปาณาติบาตและดื่มสุรา ทำให้อายุสั้น เพราะดื่มสุราแล้วเป็นเหตุทำให้ขาดสติเมื่อชีวิตถูกนำด้วยการขาดสติจึงมีอายุสั้น

ความเครียด

เกิดจากความไม่รู้จริง คนทั่วไปเมื่อทำงานแล้วมีปัญหา ก็เครียดทุกคน แต่อริยสาวกของพระพุทเจ้าท่านไม่เครียดเลย เพราะท่านรู้เท่าทันปัญหา ท่านวางได้หมด อะไรที่เห็นทางตา จะชอบหรือไม่ชอบก็เห็นเป็นอนัตตาไปหมด สิ่งที่ได้ยินที่หู ใครเขาจะก่นด่าอย่างไรวางได้หมด ทั้งหมดมันเป็นเรื่องของเขาไม่ใช่เรื่องของเรานี้คือเหตุทำให้ไม่เครียด เมื่อไม่เครียดก็มีอายุยืน ผมมีตัวอย่างคนที่เครียดหลายราย แต่แกชิงตายไปเสียก่อน ความดันสูงเส้นเลือดแตกในสมองตายไปหลายคนแล้ว บางคนกินเหล้าจนเส้นเลือดแตกตายไปก็มี อดีตผมเคยดื่มเหล้า เส้นเลือดฝอยในลำคอแตกต้องนอนซมเป็นวันกว่าเลือดจะหยุดไหล นั่นเพราะเราไม่รู้จริง เมื่อเรารู้จริง มาบริหารจิตใจ

ของเรา ให้มีปัญญาเห็นถูกตรงและใช้ปัญญานำชีวิต ขณะเดียวกันเรารักษาร่างกาย จะทำอะไรเกี่ยวกับร่างกายอย่าใช้อารมณ์ ให้ใช้เหตุผล ใช้ปัญญานำทาง จะทำให้ร่างกายมีสุขภาพแข็งแรงมีอายุยืนยาว

ดังนั้นดวงชะตาของเรา เราเป็นผู้ลิขิตด้วยการทำกรรมของเราเอง ในการพัฒนาดวงชะตามีคนอยู่ ๓ ประเภทใหญ่ คือ

๑. พวกที่ปล่อยชีวิตให้เป็นไปตามดวงชะตา

ปล่อยชีวิตไปตามยถากรรมไม่พัฒนา เกิดมาทั้งชีวิตก็นำชีวิตด้วยอารมณ์ ออยากหรือ...ไม่อยาก นั่นคือนำชีวิตด้วยอารมณ์ แพบจะไม่ใช้ปัญญาเลย หมอดูยังมีรายได้อยู่ได้ด้วยคนประเภทนี้ เพราะหาที่ไรถูกทุกที คนประเภทนี้ขาดสติ จึงทำกรรมไม่ดี ทำให้จิตสั่งสมไม่ดี ซึ่งจะให้ผลเป็นอกุศลวิบาก ดวงจึงไม่ดี ถ้าเราไม่อยากได้ไม่เกิดความปลอดภัยจะไม่เสียหาย เพราะไม่ต้องไปกู้หนี้ยืมสิน ไม่ต้องไปชดใช้เจ้าหนี้ หรือธนาคาร บางคนเครดิตดี กู้หนี้ยืมสินได้ถือว่ามียกย่อง แต่พระพุทธเจ้าท่านไม่ได้สอนอย่างนั้นเลย สอนให้เราทำชีวิตให้เป็นอิสระ ไม่ตกเป็นทาสของสรรพสิ่ง ดังนั้นถ้าเราขาดสติ ปล่อยชีวิตไปตามดวง อกุศลกรรมก็สั่งสมในดวงจิต เมื่อให้ผลจึงเป็นอกุศลวิบาก กลายเป็นคนดวงไม่ดี

แต่ถ้าเรามีสติดำเนินชีวิตถูกต้อง สิ่งนั้นก็จะเป็นกุศลกรรม เมื่อให้ผลก็เป็นกุศลวิบาก ดวงจึงดี ดังนั้นคนที่ปล่อยชีวิตไปตามยถากรรม ดวงชะตาก็จะดีบ้างไม่ดีบ้าง คนประเภทนี้ยังเป็นลูกค้ำของใครของหมอดูได้อยู่

เมื่อเดือนตุลาคมที่ผ่านมา เป็นช่วงที่ผมต้องตอบคำถามทางโทรศัพท์มาก บางคนโทรศัพท์มาถามว่า “อาจารย์รู้ไหมมีคนพยากรณ์ว่า

น้ำจะท่วมแผ่นดินจะไหว ผมอยู่กรุงเทพจะอย่างไรดีจึงจะปลอดภัย” ในฐานะที่ผมเป็นนักวิทยาศาสตร์ ผมตอบกลับไปโดยใช้ปัญญาทางวิทยาศาสตร์นำชีวิต มันเป็นไปได้ครับเหตุที่มนุษย์ร่วมกันสร้าง นำไปสู่การขาดสมดุลของธรรมชาติ เมื่อธรรมชาติปรับสมดุลอย่างรุนแรง เหตุการณ์ต่างๆ ที่ทำนายไว้จึงเป็นไปได้ เช่นเดียวกันผมไปพัฒนาภาวนามยปัญญาจนเข้าถึงความจริงแท้ จึงตอบคำถามนี้เพิ่มไปอีกว่า

“เชื่อพระพุทธเจ้าเถอะคุณ อย่าไปสนใจเลย โลกจะแตกน้ำจะท่วมก็ช่างมัน ให้รักษาใจของเราไว้ อย่าให้ใจมันแตกไปตามโลก หรืออย่าให้น้ำมาท่วมใจของเรา เรื่องของโลกปล่อยวางไปเถอะ แล้วทำความดีไปเรื่อยๆ”

เห็นผลเป็นไงครับ เมื่อห้วงเวลานั้นมาถึง หมอดูดูผิด คนพยากรณ์ผิด เหตุการณ์ไม่ได้เกิดขึ้นเลย

๒. พวกที่ทำดวงชะตาให้ดี

พวกนี้เริ่มเชื่อกัลยาณมิตร ผมพูดได้เลยว่าตอนนี้พวกท่านดวงชะตาดี เพราะท่านพบกัลยาณมิตรในทางธรรม ไม่ใช่กัลยาณมิตรในทางโลก ได้มีโอกาสมาได้ฟังสิ่งที่กัลยาณมิตรบอกกล่าว แล้วท่านไปพิจารณาสั่งที่เข้าทางหู ทางตา ว่าที่กัลยาณมิตรบอกกล่าวนี้เป็นความจริงไหม ถ้าพิจารณาได้ถ่องแท้ ในที่สุดจะเกิดเป็นสัมมาทิฐิขึ้นโลกุตระ แล้วดวงชะตาของท่านจะดี จึงถือเป็นบุญนิमितแห่งชีวิตที่ดีงาม ที่ได้ยินได้ฟังได้พบได้เห็นกัลยาณมิตรในทางธรรมมาบอกกล่าว ฟังแล้วพิจารณาได้ถูกต้องจะนำไปสู่สัมมาทิฐิโลกุตระ นี่คือการพัฒนาดวงชะตาไปเป็นคนดวงดี ด้วยเหตุนี้การคบหากัลยาณมิตร จึงเป็นบุญนิमितของการเป็นคนดวงดี

ถ้าอยากมีดวงดีอีกวิธีคือ ทำแต่กรรมดี ด้วยตัวเองไม่ต้องมีใครบอก ดีไม่ใช่ดีทางโลกแต่ดีตามที่พระพุทธท่านสอน ทำแล้วให้เกิดประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น ทำแล้วไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่น นั่นคือดี

ดีมีหลายเป็นแล้วดี จะมีเพื่อนฝูงมาก แต่ดวงไม่ดี เพราะเราทำอกุศลกรรม ทำให้ความขาดสติเกิดขึ้น เพื่อนในวงเหล้าก็ตายไปหลายคนแล้ว ตับแข็งตายก็มี เกิดอุบัติเหตุถูกรถชนตายก็มี เป็นอัมพาตไปแล้วก็มี อย่างนี้ดวงไม่ดีแน่ เพราะประสพการณ์ของชีวิตติดลบ ทำให้ทรมานทุกข์ยากลำบาก มีอุปสรรคปัญหา ผมจึงบอกท่านว่า นอกจากได้เจอภักขณมิตรแล้ว ต้องทำแต่กุศลกรรม คือ คิด พูด ทำ ดีแล้วดวงชะตาของท่านจะดีขึ้นแน่นอน

คิดต้องคิดดี ถูกต้อง ชอบธรรม ที่พระพุทธองค์กล่าวไว้ในมรรคมงคลแปดตัวที่สอง คือ สัมมาสังกัปปะ ท่านทราบไหม มรรคมงคลแปด พระพุทธะปูทางไว้สำหรับใคร ท่านทำไว้สำหรับคนที่จะมีดวงดี และคนที่อยู่เหนือดวงนั้นใจ ดังนั้นคนที่มามีสัมมาสังกัปปะดวงดีทุกคน

แต่ก่อนจะมาถึงสัมมาสังกัปปะในมรรคมงคลแปด ตัวแรกที่สำคัญคือ สัมมาทิฐิ คือ เห็นชอบ ความเห็นชอบนี้ไม่ใช่เห็นชอบทางโลก แต่เป็นความเห็นชอบทางธรรมนั่นจึงจะเรียกว่า สัมมาทิฐิในมรรคมงคลแปด

สัมมาทิฐิคือความเห็นชอบมี ๒ ตัว คือ

๑. สัมมาทิฐิในทางโลก ถ้าได้ยินภักขณมิตรบอกกล่าว แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติตาม นี่คือสัมมาทิฐิทางโลก เป็นความดีทางโลก พวกนี้ยังเป็นลูกค้ำของหมอดูได้

๒. สัมมาทิฐิในทางธรรม คือเมื่อได้ยินภักขณมิตรบอกกล่าวแล้วท่านโยนิโสมนสิการ คือพิจารณาไตรตรองโดยแยบคาย จะเกิดสัมมาทิฐิขึ้นโลกุตระ พวกนี้ดวงดีและไม่ต้องเป็นลูกค้ำของหมอดู ถ้าเมื่อใดท่านมีสัมมาทิฐิโลกุตระ นั่นคือสัมมาทิฐิในมรรคมงคลแปด

ถ้าตัวแรกคือสัมมาทิฐิถูกต้องตามธรรม ตัวที่สองคิดคือ สัมมาสังกัปปะก็ต้องถูกต้องตามธรรม ตัวที่สามพูดถูก ตัวที่สี่ทำถูก (สัมมากรรมันตะ) ตัวที่ห้ามีอาชีพอถูก (สัมมาอาชีวะ) ก็จะถูกไปตลอดสาย ท่านจะเป็นผู้มีดวงดีและในที่สุดนำชีวิตไปสู่การอยู่เหนือดวงได้

บทที่ ๓

ผมพูดย้ำให้ทำแต่กุศลกรรม ยกตัวอย่างเช่น กุศลกรรมบถ ๑๐ อย่าง ให้มีอยู่ในใจของท่าน ดวงดีแน่นอน ทำไม่ยากครับ มีกายกรรม ๓ วชิกรรม ๔ และมโนกรรม ๓ ยกตัวอย่างเช่น อย่าไปฆ่า อย่าไปพรากจิตวิญญาณของสรรพสัตว์ให้หลุดออกจากร่าง (อย่าพรากนามให้หลุดออกจากรูป) หากทำแล้วเป็นการฆ่า ทำให้ดวงไม่ดี อายุเราจะสั้น กายกรรมตัวแรกคือไม่ฆ่า ตัวที่สองคือไม่ลักขโมย ไม่ถือเอาของที่เขาของยังไม่อนุญาตให้ บางคนบอกว่าเพื่อนซี้กัน หยิบใช้ได้ อย่างนี้ถือว่าผิดศีลข้อ ๒ เป็นอกุศลกรรมกรรมบถข้อ ๒

ตัวที่สาม เสพเมถุนกับลูกเมียคนอื่น กาเมสุมิจจารอย่าทำ หากท่านงดเว้นอกุศลกรรมทั้งสามนี้ได้ ดวงชะตาเริ่มดีแล้ว

ฉันทะ ๔

คือไม่พูดนอกเหนือไปจากความเป็นจริง หรือไม่พูดเท็จ สองคือไม่พูดหยาบ สามคือไม่พูดส่อเสียดทิ่มแทงเชือดเฉือน และสุดท้ายคือไม่พูดเพ้อเจ้อไร้สาระไม่เกิดความเจริญแก่ชีวิต ถ้ามองท่านดูว่าละเว้นคำพูดสี่ประการนี้ได้ไหม ถ้าไม่ปรับปรุงแก้ไขจะเป็นอกุศลกรรมบถเรื่องวจีกรรม ดวงชะตาจะไม่ดีมันจะวกกลับมาหาท่านเอง

ผมมีเพื่อนคนหนึ่งเป็นผู้ชาย เขาชอบพูดผิดตรงนี้ พูดว่าร้าย ส่อเสียดทิ่มแทงโดยไม่เป็นจริง ในที่สุดรับราชการขึ้นถึงตำแหน่งสูง แต่ขึ้นไปไม่ได้จนทุกวันนี้ เพราะปากที่ตัวเองพูดว่าคนอื่นไว้มาก อกุศลกรรมเมื่อถึงเวลาให้ผล จึงไม่ได้ตำแหน่งนั้นเพราะมีคนกล่าวต่อ หว่านแกมจืดต่อหน้าที หว่านเป็นคนไม่ดีในแง่มุมต่างๆ นี่คืออกุศลวิบากเข้ามาตัดรอน ทำให้ตำแหน่งไม่ได้เลื่อนขึ้นตามที่ควรจะได้ นี่ถือว่าดวงชะตาไม่ดี เสียใจมาจนทุกวันนี้ สายไปเสียแล้วเหตุเพราะเขาไม่ได้พบกัลยาณมิตรมาก่อน

เรื่องวจีกรรมจึงต้องระวัง ไม่เท็จ ไม่หยาบ ไม่ส่อเสียด และสุดท้ายคือไม่เพ้อเจ้อ พูดเพ้อเจ้อคือพูดไร้สาระ เดี่ยวนี้เมื่อผมเข้าไปในสังคมทั่วไป ผมมักจะเป็นคนฟังมากกว่า เพราะคนในสังคมเขาพูดคุยกันด้วยเรื่องไม่ประเทืองปัญญาไม่ทำให้ชีวิตงอกงาม แต่ทำให้ชีวิตตกต่ำ เพราะพูดเพ้อเจ้อ ไม่เกิดประโยชน์ ไม่เป็นสาระ แต่เขาพูดไม่ออก เพราะพูดแล้วฟังสนุก พูดแล้วขบขันชีวิตมีรสชาติมีความสุข ด้วยการหัวเราะถูกจริตของคนมีกิเลส แต่คนที่เดินตามรอยพระพุทธะพูดไม่ออก

อดีตผมร้องเพลงได้ทั้งเพลงลูกทุ่งเพลงลูกกรุง ร้องได้เป็นพันๆ เพลง แต่หลังจากออกจากวัดมา เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๘ ร้องไม่ออก เพราะจิตไม่ยอมรับเอากิเลสเข้าไปปรุงเป็นอารมณ์ขะมันไร้สาระ การร้องเพลงเป็นการเอากิเลสเข้าไปทับถม เข้าไปสั่งสมในจิตวิญญาณของเรา ตรงกันข้ามคือการสวดมนต์มีแต่ทำให้จิตวิญญาณงอกงาม เพราะทำให้เกิดสติ ถ้าขาดสติจะสวดผิด จึงต้องสวดอย่างมีสติ ทำให้เราเจริญสติ คนมีสติแล้ว เมื่อตายไปสู่คติเป็นที่หมาย ดวงชะตาจะดีถ้าเราสวดมนต์บ่อยๆ

ตัวอย่าง ของคนที่สวดมนต์เข้าเย็น ทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็น ตลอดชีวิต วันที่เขาตายตายได้อย่างสงบ คนที่อยู่ใกล้ยังไม่รู้ว่าตายเลย นั้นเขาไปสู่สุคติ อีกรายหนึ่งแม่ของพระสงฆ์องค์หนึ่ง ท่านไปอยู่วัด พระลูกชายเป็นเจ้าอาวาสพาแม่ไปบวชเป็นผ้าขาวอยู่วัดด้วย พระสวดมนต์โยมแม่อีกตามไปสวด ทั้งเข้าเย็น พอถึงวันที่จะตาย ขณะที่กำลังสวดมนต์อยู่กับพระ สวดมนต์ยังไม่จบ แก่พับลงไปลมหายใจหยุด เข้า-ออก ขณะกำลังสวดมนต์ นั่นคือคนมีสติตายแล้วสุคติจึงเป็นที่หมาย

“จิตเต อสังกิลิฏฐะ สุคติปาฎิกังขา” จิตไม่เศร้าหมอง สุคติเป็นที่หมาย ตายแล้วจิตวิญญาณไปอุปปาตคติในสวรรค์

ระหว่างการร้องเพลงกับการสวดมนต์ ผมเปรียบเทียบให้ท่านฟัง สมัยก่อนผมร้องเพลงได้มาก แต่สมัยนี้ร้องไม่ออกเลย การสวดมนต์นอกจากอานิสงส์จะได้สติแล้ว ถ้าเราสวดมนต์ด้วยใจแล้วพิจารณาตามสวดมนต์ไม่ใช่แค่ให้จบ แต่สวดมนต์ด้วยใจ พิจารณาความหมายของแต่ละบทสวด จะส่งผลทำให้เราเกิดสัมมาทิฐิ เกิดปัญญาเห็นถูกตรงตามธรรม กลายเป็นคนดวงดีได้ง่ายๆ

ยกตัวอย่างในครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าไปสวดธรรมจักรกับ
ปวตีสถูตร ให้กับโยคีทั้งหลาย (ปัญจวัคคีย์) ท่านอัญญาโกณฑัญญะ
ฟังแล้วโยนิโสมนสิการได้ดวงตาเห็นธรรมง่ายๆ เพราะฉะนั้น หากฟัง
เป็นแล้วอานิสงส์เกิดขึ้นจริง หรือแม้กระทั่งพระพุทธเจ้าท่านสวด
อนัตตลักขณสูตร ว่าสัตว์โลกมีเกิดมีดับ เป็นไปตามกฎไตรลักษณ์
สวดจบแล้วปัญจวัคคีย์สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ท่านเชื่อไหมครับ ถ้า
เป็นสมัยนี้คงเหลือเชื่อ แต่สมัยพุทธกาลไม่เหลือเชื่อ เพราะคนสมัย
พุทธกาลจิตนิ่งมาก ฝึกบำเพ็ญตบะมากเป็นโยคีมาก่อน จึงเป็นพระ
อรหันต์ได้ง่าย แล้วปัญจวัคคีย์ทั้งหลายท่าน ตอนนี้เป็นผู้อยู่เหนือ
ดวงไปแล้ว

เช่นเดียวกัน พระพุทธเจ้าไปโปรดชฎิลสามพี่น้องคือ อุรุ
เวลกัสสปะ นทิกัสสปะ และคยาภัสสปะ กับบริวารอีกหนึ่งพันคน รวม
เป็นหนึ่งพันสามคน สวดบทอาทิตตปริยายสูตร เรื่องไฟ เพราะฤาษี
พวกนี้บูชาไฟ ถนัดในการเอาไฟมาเป็นองค์กรรมฐานให้จิตนิ่ง
พระพุทธเจ้าท่านรู้จริตของชฎิล พูดเรื่องไฟ ว่าไฟเกิดจากความโลภ
ความโกรธ ความหลง ท่านที่นั่งอยู่ในห้องนี้ ก็โดนไฟพวกนี้เผามาแล้ว
ทั้งนั้น ที่เผาจนหนอยก็ตายไปแล้ว ที่ถูกไฟเผาน้อยก็รู้สึกร้อน เมื่อไฟ
โลภ โกรธ หลง เผาใจไม่มีความสุขเลย ท่านเทศน์อาทิตตปริยายสูตร
ชฎิลสามพี่น้องกับบริวารอีกหนึ่งพันคนสำเร็จอรหันต์ เป็นเรื่องเหลือ
เชื่อในสมัยนี้ แต่ในครั้งพุทธกาลถือเป็นเรื่องปรกติธรรมดา

ถ้าอยากทำดวงชะตาให้ดี ขอให้มัลลิกาทำกุศล ทำแต่กุศลกรรม
เช่นสวดมนต์เป็นต้น หรือประพฤติปฏิบัติตามบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ อย่าง
เช่นมาวันนี้เห็นเขาแจกอาหาร แจกหนังสือ แจกซีดี เป็นมหาทาน
หากท่านอนุโมทนาท่านก็ได้บุญแล้ว ท่านที่มาฟังผมบรรยายอยู่ขณะนี้

ท่านได้ปฏิบัติตามบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ คือท่านก็มี ทานท่านก็มี ทำความ
เห็นให้ตรงท่านก็มี (เหลือแต่ภาวนายังไม่ได้ทำ) อนุโมทนาบุญ แบ่งบุญ
คือ อุทิศบุญกุศล หรือประพาศปฏิบัติตามบารมี ๑๐ อย่าง เหล่านี้จะ
ทำให้ท่านดวงดีเพราะเป็นกุศลกรรมทั้งนั้น

ผมขอยกตัวอย่างคนในยุคนี้ คนที่ดวงดี เช่น คุณเฉลิมชัย
โสมิตพิพัฒน์ ศิลปินที่สร้างโบสถ์วัดร่องขุน จ.เชียงราย ท่านเป็น
ตัวอย่างของคนดวงดีในยุคนี้ อดีตท่านเป็นเด็กบ้านนอกอยู่เชียงราย
มาเรียนในกรุงเทพ อาจารย์พูดว่า

“เด็กดอยกลับดอยไปเถอะ”

กล่าววาทสาปประมาทท่าน ตอนท่านสอบเข้าโรงเรียนเพาะช่าง
มาดูที่คะแนนสอบ ท่านได้มาน้อยประมาณห้าสิบเปอร์เซ็นต์ อาจารย์
บอกว่าคะแนนอย่างนี้ จะมาเรียนได้อย่างไรกลับบ้านไปเถอะ แต่ท่าน
ก็สอบได้ ตอนหลังมาเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศิลปากร พอส่งงาน
อาจารย์ให้เกรดบี ซึ่งน่าจะจะได้เกรดเอคือดีกว่านั้น ท่านไปถามอาจารย์
ของท่านว่าทำไมไม่ให้เกรดบี อาจารย์พูดว่า

“มีแต่ฝีมือ ไม่มีสมอง ไม่มีความคิด”

ศิลปินเฉลิมชัย ได้ยินคำพูดจากปากของอาจารย์ ของชั้นครับ
ท่านจึงส่งภาพวาดเข้าประกวด ภาพวาดรางวัลบัวหลวงซึ่งธนาคาร
กรุงเทพ เขาจัดประกวด ได้เหรียญทอง นี่เป็นตัวอย่างของคนมีสัมมา
ทิฐิ ถูกสบประมาทแล้วไม่ยอมแพ้ ต่อคำที่ได้ยินทางหู ตอนนี้จึงมี
ศิลปินชื่อเฉลิมชัย โสมิตพิพัฒน์ สร้างโบสถ์วัดร่องขุนให้พวกเราได้
ชื่นชมกัน

ตัวผมเองได้พิจารณาสิ่งที่ผ่านมาในชีวิต ไม่ลืมแต่เป็นกำลังใจ สมัยสงครามโลกครั้งที่สองเลิกรบกัน ผมย้ายจากบ้านนอกเข้ามาเรียน ที่กรุงเทพฯ ตั้งแต่ชั้นประถมสอง ครูคนหนึ่งผมยังจำชื่อท่านได้ยัง จำรูปร่างท่านได้ ท่านพูดกับผมต่อหน้าเพื่อนในชั้นเรียนอย่างนี้ครับ

“โตเป็นควาย เลือดดำเป็นกะปิ”

ท่านเห็นไหมครับว่าผมมีตัวโตเป็นควาย แต่สมัยนั้นยอมรับว่า เลือดดำจริง เพราะเลือดขาวของเราใช้น้ำบอซก ไม่มีน้ำประปาใช้เหมือน ทุกวันนี้ ผมยอมรับความจริง คนมีสัมมาทิฐิต้องยอมรับความจริง

จากนั้นมาไปเจอครูอีกคนหนึ่ง ผมยังไปกราบท่านเลย หลังจากที่ผมสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ ตอนนั้นเรียนอยู่ชั้นมัธยมเจ็ด ท่าน ปราบาสผมว่า

“น้ำหน้าอย่างเธอ ไม่มีวันสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้”

ผมยอมรับว่าใช่ เพราะเราเป็นเด็กบ้านนอกเข้ามาเรียน หนังสือในกรุงเทพฯ เหมือนคุณเฉลิมชัยมาจากดอยเป็นเด็กชาวดอยมา ในที่สุด ผมไม่ยอมแพ้แก่โชคชะตาไม่ยอมแพ้วาง ผมได้เข้าหาคนเก่งที่เป็นเพื่อนร่วมชั้น เป็นกัลยาณมิตรของผม ผมยังจำชื่อได้จนทุกวันนี้ ปัจจุบันคนหนึ่งเป็นนายทหารเรือ ระดับนายพล อีกคนเป็นดอกเตอร์ เป็นอาจารย์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สองคนนี้เป็นคนเก่ง ผม เข้าหาเขา อะไรไม่เข้าใจขอให้เขาสอนผม ผมจึงสอบเข้ามหาวิทยาลัย ได้ วันที่ทราบผลว่าสอบได้ ผมไปกราบครูที่ปราบาสผมไว้ ไม่ได้โกรธ ท่านเลย เพราะคำพูดนั้นที่ท่านสบประมาทเป็นกำลังใจให้ผมได้มาวันนี้

ยิ่งกว่านั้น ตอนไปเรียนต่างประเทศ ผมได้รับเลือกให้เข้าเรียน ในสองมหาวิทยาลัย แห่งหนึ่งอยู่ชนบทเรียกว่า มหาวิทยาลัยอีสต์แอง เกลีย อีกแห่งคือมหาวิทยาลัยลอนดอน ผมไม่มีประสบการณ์ แต่ทราบมาว่าคนไทยที่ไปเรียนที่มหาวิทยาลัยลอนดอนหลายคนล้มเหลว กลับบ้านมือเปล่า ผมจึงกังวลและเกรงว่าจะไปเสียเวลาเปล่าเหมือน คนอื่น จึงไปปรึกษาพี่ชาย ซึ่งเขาจบมาจากประเทศอังกฤษ ถามเขาว่า มีให้เลือกสองมหาวิทยาลัย ผมอยากไปเรียนในมหาวิทยาลัยบ้านนอก เพราะคิดว่าน่าจะเรียนจบได้ง่าย พี่ชายผมพูดกับผมว่า

“ถ้าไม่เลือกเข้าเรียนมหาวิทยาลัยลอนดอน ไม่ต้องไป”

ของขึ้นครับ ผมสมัครเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยลอนดอนทันที เพราะมันมีให้เลือก ผมถูกสบประมาทมาและยอมรับความจริงว่า เราก็ก๊แย แต่ไปแล้วมันต้องพัฒนาได้

สุดท้ายเมื่อสมัยที่ผมเป็นอาจารย์สอนที่ มช. เขาบอกว่าผม เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่เพี้ยน มีเพื่อนอาจารย์ที่หวังดีมาบอกผม ผมยอมรับความจริงว่าผมเพี้ยน ขณะเดียวกันเพื่อนที่ร่วมเรียนกันมาได้มาพบกับภรรยาผมว่า

“สนอง เพี้ยนไปแล้ว”

ภรรยาบอก ผมก็ยอมรับความจริงไม่โกรธอะไร เพราะเรา เพี้ยนจริง แต่เพี้ยนดี สิ่งต่างๆ นี้ ถ้าเรามีสัมมาทิฐิแล้วดวงจะดี

อีกท่านหนึ่งที่ออกทีวีบ่อย คืออาจารย์กำพล ทองบุญน่ม ที่ เคยเป็นอาจารย์สอนพละท่านได้กระโดดน้ำลงมาให้ลูกศิษย์ดู หัวคงไป จมพื้นสระคอหัก เป็นอัมพาต แต่ไม่ยอมแพ้ชะตาชีวิตพัฒนาจิตจนเดี๋ยวนี้

สภาพจิตอยู่เหนือร่างกาย เผยแผ่ธรรมไปทั่วประเทศ นั่นคือคนดวงดี ไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตา

ในครั้งพุทธกาล มีคนที่ไม่ยอมแพ้ชะตาชีวิต เช่น อัมพปาลี และนางสิริมา สมัยนั้นพระพุทธองค์ยังมีชีวิตอยู่คนที่มีอาชีพขายตัว ดวงดีไหม ไม่ดีนะครับ แต่ตอนหลังเจอภักยาณมิตรคือพระพุทธเจ้า จึงเลิกอาชีพโสเภณี แล้วมาประพฤติปฏิบัติธรรมเกิดดวงตาเห็นธรรม จนอัมพปาลี กลายเป็นพระอรหันต์ ส่วนนางสิริมา พอฟังคำของภักยาณมิตรแล้วเลิกอาชีพโสเภณี ได้สร้างกุศลกรรมต่อเนื่องคือ นิมนต์พระภิกษุสาวกของพระพุทธเจ้า วันละแปดรูปมารับบิณฑบาตที่บ้าน วันที่สิริมาตายพระเจ้าพิมพิสารไปกราบทูลพระพุทธเจ้าว่า สิริมาตายแล้ว พระองค์บอกให้เก็บศพไว้สัปดาห์หนึ่ง จนศพนั่นก็อดพอได้ที่ ท่านก็เกณฑ์สาวกมาศุภ พระพุทธองค์ต้องการสอนสาวกให้พิจารณาอสุภกรรมฐาน (อสุภกรรมฐานมี ๑๐ อย่าง ลองไปเปิดตำราดู) ในที่สุดจำไม่ได้เลยว่า เป็นศพของนางสิริมา ตัวเขียว อ้วนพอง น้ำเหลืองไหลออกจากปาก จมูกไม่เหลือเค้าความงามของสิริมาอยู่อีกเลย เช่นเดียวกัน พระเจ้าพิมพิสารประกาศให้ชาวเมืองมาศุภ บอกขายไม่มีใครเอา แต่ในขณะที่ศุภ มีพราหมณ์คนหนึ่งเก่งทางติดกะโหลก (ตอนหลังมาบวชเป็นสาวกของพระพุทธเจ้า) คนตายแล้วไปติดกะโหลกดู รู้หมดว่าไปเกิดที่ไหน ตอนหลังไปติดกะโหลกพระอรหันต์ ท่านไม่รู้ว่าไปเกิดที่ไหน ยอมจำนนต่อพระพุทธเจ้า จึงมาขอเป็นศิษย์ บวชแล้วสำเร็จเป็นพระอรหันต์ชื่อ พระวัชชีสะ ขณะท่านกำลังดูศพของนางสิริมา ได้ไปเห็นนางฟ้าองค์หนึ่ง มากราบพระพุทธเจ้าต่อหน้าศพของสิรินานั่นเอง

พระวัชชีสะถามว่า นางฟ้าเธอเป็นใคร มาจากชุมนุมใด นางฟ้าตอบว่า ชุมนุมใดที่เรียกว่าปรนิมมิตวสวัตติ ข้าพเจ้ามาจากที่นั่น พระวัชชีสะถามว่าเธอมากราบพระพุทธเจ้ามีธุระอะไร นางฟ้าตอบว่า ศพนี้ข้าพเจ้าเคยอยู่

สิริมาดวงดีไหมครับ ไปเกิดเป็นเทพนารีอยู่ในสวรรค์ชั้นปรนิมมิตวสวัตติ เป็นนางฟ้าชั้นสูงสุดในสวรรค์ทั้งหกชั้นเลย อย่างที่ผมบอกตอนต้นว่าหนึ่งวันหนึ่งคืนของสวรรค์ชั้นนี้เท่ากับ ๑,๖๐๐ ปีของมนุษย์

นอกจากคบหาภักยาณมิตร และทำกุศลกรรมแล้ว ต้องอยู่ในปฏิรูปประเทศ คืออยู่ในเขตในเมืองที่เหมาะสมที่เจริญ แล้วดวงจะดี เช่นบ้านเมืองเรา เป็นประเทศที่เอื้ออำนวยในการทำจิตสงบ ถือเป็นปฏิรูปประเทศ ถ้าท่านไปอยู่ในบางประเทศเช่นตะวันออกกลางจะมาประพฤติปฏิบัติธรรม เช่นนี้คงไม่มีโอกาส จิตไม่สงบ หรือท่านไปภาคใต้บางจังหวัดจะไปนั่งทำจิตสงบคงไม่สงบ

นอกจากนี้ถ้าเราทำจิตให้สงบได้ จะมีดวงดี สุดท้ายตัวอย่างคือ อู๋ย (หญิงชรา) ที่มานอนวัดมาถือศีลมาฟังธรรม ที่วัดอรัญญวิเวก ของพระอาจารย์เปลี่ยน ปัญญาปทีโปตายแล้วท่านไปเกิดเป็นนางฟ้าชั้นยามา มากราบพระอาจารย์ พระอาจารย์ท่านจำไม่ได้ เพราะตอนเป็นมนุษย์หนึ่งเที่ยวแก่เฒ่า พอเป็นนางฟ้าแล้วงามจนจำไม่ได้ นั่นละคนนั้นเป็นผู้ที่มีดวงดี

๓. พวกฝันดวง

พวกนี้ต้องสั่งสมบุญบารมี และทำจิตตภาวนาคือพัฒนาจิต วิญญานให้สงบเป็นสมาธิ และให้เกิดปัญญาเห็นแจ้ง (คือสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน) แล้วจะฝันดวงชะตาชีวิตได้

เมื่อใดเมื่อเรามีบุญแล้ว มาทำจิตให้นิ่ง ให้เกิดปัญญาเห็นแจ้ง แล้วใช้สติและปัญญาเห็นแจ้งนำทางให้ชีวิต อย่าใช้ปัญญาทางโลกที่เราเรียนจนจบดอกเตอร์ ถ้าใช้ปัญญาทางโลกนำชีวิตมันลงอบายภูมิได้ง่าย ต้องใช้วิปัสสนาญาณหรือภาวนามยปัญญาสองนำทางให้ชีวิต โอกาสฝันดวงให้เป็นดวงดีมีได้เป็นได้

ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราใช้ปัญญาเห็นแจ้งนำชีวิตจนกระทั่งเรามองเห็นว่า ลัทธิกายทิฐิหมดไปจากใจของเรา จนกระทั่งเห็นว่าความสงสัยในพระรัตนตรัยไม่มี ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วแน่นอนไม่สงสัย และไม่สงสัยในพระอรหันต์แล้ว (ละวิจิกิจฉาได้) และสุดท้ายข้อที่สามคือ มีศีลประจำใจ ไม่ใช่มีศีลในบางวันบางเวลา พวกนั้นเรียก สิลัพพตปราชาสหาค เราละตัวนั้นได้ พวกนี้คือพวกฝันดวง

ถ้ามีจิตใจละสามตัวคือ ละลัทธิกายทิฐิ (ความถือตัวถือตน) ละวิจิกิจฉา (ความลังเลสงสัย) ละสิลัพพตปราชาส (ถือศีลแบบลูบๆ คลำๆ) จะเริ่มฝันดวงชะตาได้คือนับแต่พระโลดบันเป็นต้นไป

วิธีการฝันดวงชะตา คือ

๑. สร้างบุญกุศล
๒. ทำจิตตภาวนา
๓. ใช้ปัญญาเห็นแจ้งนำทางให้กับชีวิต

ถ้าเมื่อใดท่านพัฒนาปัญญาเห็นแจ้งให้เข้มข้นขึ้นได้แล้ว คุณจนกระทั่งว่า ความขัดใจที่สมมติเรียกว่า ปฏิฆะมันลดลงจนไม่ค่อยมีแล้ว และกามราคะเบาบางลงไป ท่านฝันดวงได้มากยิ่งขึ้น นั่นคือพระสัททาคามี

ถ้าเมื่อใดทำตัวหมดไป คือ ลัทธิกายทิฐิ วิจิกิจฉา สิลัพพตปราชาส ปฏิฆะ และกามราคะ พวกนี้ไม่ต้องเวียนกลับมาเกิดในโลกมนุษย์แล้ว นี่คือพระอนาคามี ถ้าถึงขั้น ๕ จากโลกมนุษย์แล้ว จะไปอุปปาตีกะเป็นพรหมอยู่ในชั้นสุทธาวาส หมอศุภยากรณ์ไม่ถูกแล้ว

สุดท้ายหากเราไม่ปรารถนาไปเกิดเป็นพรหมมีรูปหรือไม่มีรูป ละเอียดจะ ละอวิชชา คือความไม่รู้จริงเกี่ยวกับชีวิตทั้งหมดได้ เขาเรียกว่า พระอรหันต์ ถ้ายังมีขันธห้ายังไม่ตายไปยังต้องเป็นไปตามดวง เช่นพระมหาโมคคัลลานะ อัครสาวกของพระพุทธเจ้า ท่านเป็นพระอรหันต์แต่ยังมีชีวิต ยังมีขันธห้าอยู่ ยังถูกโจรทุบชะนวนม ยังต้องเป็นไปตามดวง แต่ก่อนข้างจะฝันดวง หรือแม้แต่พระองค์ลีลาม่าคนมาเกือบพันคน ตอนหลังมาศรัทธาขอรับพระพุทธเจ้า ขอบวชจนสำเร็จเป็นพระอรหันต์ ไปบิณฑบาตในหมู่บ้านยังโดนก้อนอิฐก้อนดินขว้าง ดวงยังให้ผลเพราะเป็นพระอรหันต์ที่ยังไม่ถึงขั้น ๕ ยังจะถูกดวงไม่ดีของตัวเอง คือกรรมไม่ดีที่ทำไว้มาเล่นงานได้

แต่ถ้าเมื่อใดถึงขั้นห้าไปแล้ว ไม่มีทั้งรูปและนาม ที่เขาสมมุติเรียกว่าอนุปาติเสสนิพพาน เช่น พระพุทธเจ้า พระมหาโมคคัลลานะ พระสารีบุตร หรือพุทธสาวกทั้งหลายในครั้งพุทธกาล นี่คือ กลุ่มของผู้อยู่เหนือดวง

ถ้าย้อนกลับไปสู่อดีต ท่านพวกนี้เป็นใคร ก็เป็นปุถุชนเหมือนเรานั้นแหละ ร้อนยังอาบน้ำ หิวยังกินข้าว ง่วงยังนอน ท่านทำให้ดูเป็นตัวอย่างถึงวิธีอยู่เหนือดวง แล้วเราเป็นใคร เราจะทำอย่างท่านได้ไหม ผมฝากท่านไปคิด ไปพิจารณาและพิสูจน์ด้วยตัวของท่านเอง

了凡四訓

ไอ้วาฬสี่
ของ
เหลืยวฝาน

ขออุทิศส่วนบุญส่วนกุศลจากการเผยแผ่หนังสือ
“ไอ้วาฬสี่ของท่านเหลืยวฝาน” แต่ท่านเหลืยวฝาน
และผู้มีส่วนในการเผยแผ่หนังสือนี้ โดยตลอดมา
ตลอดจนบิดามารดา ครูบาอาจารย์ทุกท่าน ... เทอญ

ก่อนเริ่มเรื่อง

ลัทธิที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งในประเทศจีน ก็คือ ลัทธิของท่านขงจื้อ กับท่านเหลาจื้อ

ท่านขงจื้อ   ท่านดึงคนให้เข้ามาอยู่ในกรอบแห่งจริยธรรม ประเพณีและพิธีกรรม เพื่อให้สังคมอยู่เย็น เป็นสุขชั่ววันรันดร์

ท่านเหลาจื้อ   ท่านแก้คนให้หลุดจากขอบข่ายทั้งหมดในสังคม ให้ดำรงชีวิตผสมกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติอันเสรี ให้ชีวิตเป็น อมตะชั่ววันรันดร์

สมเด็จพระลัทธิมาลัมพุทธเจ้าของชาวพุทธ ทรงเห็นว่า แม้จะร้อยรัดชีวิตให้อยู่ในขอบเขตได้เพียงไร หากเกิดความขัดแย้งทางจิตใจ ซึ่งเป็นปกติวิสัยของชาวโลก ความทุกข์ย่อมเข้าครอบงำทันที ครั้นเมื่อแก้ให้คนหลุดพ้นจากพันธนาการของสังคมได้แล้ว ก็ยังหนีความทุกข์ อันเป็นไปตามกฎแห่งไตรลักษณ์หาพ้นไม่ ตราบใดที่ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร ย่อมหนีความทุกข์ในวัฏจักรแห่งกรรมไปมิได้เลย นอกจากจะพัฒนาตนเองตามขบวนการของศีล สมาธิและปัญญา ด้วย วิปัสสนากรรมฐาน จึงจะหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งหมดได้โดยสิ้นเชิง

ท่านเหลียวฝานเป็นผู้หนึ่ง ที่เข้าใจและเข้าถึงคำสั่งสอนของพระบรมศาสดาท่านจึงนิพนธ์หนังสือนี้ขึ้นเป็นประสบการณ์ของท่านเอง เพื่อชี้ให้ลูกท่านเห็นว่า ชีวิตที่อยู่ในกรอบแห่งจริยธรรมก็ดี หรือจะหลุดจากขอบข่ายทั้งหมดในสังคมก็ดี ล้วนแต่เกิดจากเจตนารมณ์ของ

ตนเองทั้งสิ้น มิได้ขึ้นอยู่กับลิขิตของฟ้าดิน ซาตาชีวิตมิใช่ข้อชี้ขาดที่จะแก้ไขมิได้ จะดีจะชั่ว มิใช่ฟ้าดินจะบันดาลให้โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลเป็นตัวเราเองต่างหากคือผู้กำหนดอนาคตของตนเอง ปุณฺณมัทมกมองชีวิตว่าถูกลิขิตมาแล้ว แน่นนอนก่อนเกิดเสียอีก ความจน ความรวย ความสูงศักดิ์ ความต่ำต้อย ความบุญมันขวัญยืนหรือไม่ล้วนแต่เกิดจากผลแห่งกรรม อันเป็นการกระทำด้วยเจตนาที่ตีบ้างชั่วบ้าง ที่ตนเองได้สร้างสมไว้แต่ชาติปางก่อน วิชาที่ย่อมส่งผลของชาติที่แล้วมาบ้าง ที่ย้อนขึ้นไปอีกหลายๆ ชาติบ้าง ทศนคติที่มีต่อกรรมเช่นนี้ แม้จะถูกต้อง แต่ก็มีใช้ทั้งหมด

ท่านเขียนหนังสือนี้เพื่อสั่งสอนอบรมบุตรของท่าน ต่อมาท่านเห็นควรพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน หนังสือนี้จึงแพร่หลายมาจนทุกวันนี้ คำว่า “พ่อ” ในหนังสือนี้ จึงหมายถึงท่านเหลียวฝานนั่นเอง

เจือจันทร์ อัครพรณ
(มิลโจ)
วันอังคารที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๔

บทนำ

ต้นฉบับดั้งเดิมของหนังสือนี้ เป็นภาษาจีนโบราณสมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ. ๑๓๖๘-๑๖๔๔ หรือ พ.ศ. ๑๙๑๑-๒๑๘๗) ท่านผู้นิพนธ์มีนามว่าเหลียวฝาน*

แรกเริ่มเดิมที ท่านมีนามว่า เอวี่ยนเสวียห่าย ท่านเป็นขุนนางจีนในแผ่นดินหมิง ก่อนที่จะได้เข้ารับราชการ ท่านได้พบพระเถระที่ทรงคุณวิเศษท่านหนึ่ง ได้สอนให้ท่านเข้าถึงพระพุทธรูปอย่างแท้จริง ท่านเหลียวฝานจึงตั้งปณิธาน ที่จะหลุดพ้นจากความเป็นปุถุชนให้ได้ โดยพัฒนาตนเองด้วยวิธีของพระผู้มีพระภาค คือการปฏิบัติอย่างจริงจังในศีล สมาธิ และปัญญา แล้วเปลี่ยนชื่อตนเองเสียใหม่ว่า เหลียวฝาน ซึ่งมีความหมายตรงตามปณิธานที่ตั้งไว้

เมื่อการปฏิวัติราชวงศ์แมนจูของท่านขุนยัดเซ็นผ่านไปได้ ๓๐ ปี (ค.ศ. ๑๙๑๒ หรือ พ.ศ. ๒๔๘๕) เป็นขณะที่วัฒนธรรมตะวันตกได้ไหลหลั่งเข้ามาท่วมท้นวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนอย่างน่ากลัว นักปราชญ์ชาวพุทธจีนท่านหนึ่งมีนามว่า ฮว่างจื่อห่าย ท่านเห็นว่าหนังสือของท่านเหลียวฝานนี้ มีคุณค่าต่อชีวิตของท่านอย่างล้นเหลือ จึงใคร่ที่จะให้อนุชนรุ่นต่อไป ได้ศึกษาและถือเป็นแบบฉบับในการประพฤติปฏิบัติชอบอย่างทั่วถึง เพื่อหยุดยั้งกระแสแห่งวัฒนธรรมตะวันตกเพื่ออนุรักษ์ความเป็นคนจีนดั้งเดิมที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรม ความดีงามตามหลักธรรมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้คงอยู่ต่อไป

* สันเกตจากที่ท่านเล่าให้ลูกฟัง ท่านคงเกิดในราว ค.ศ. ๑๕๔๙ หรือ พ.ศ. ๒๐๙๒ ท่านเขียนหนังสือนี้เมื่ออายุ ๖๙ หนังสือนี้จึงมีอายุประมาณ ๓๖๓ ปี

โดยที่ต้นฉบับเป็นหนังสือจีนโบราณ มีความหมายลึกซึ้งยิ่งนัก ยากที่คนรุ่นปัจจุบันจะเข้าถึงอรรถรสได้ทั้งหมด ความจริง ท่านฮว่างต้องการอนุรักษ์หนังสือจีนโบราณไว้เพื่อให้ชาติจีนคงอยู่ ถึงกับสอนหนังสือจีนโบราณตั้งแต่ชั้นเล็กๆ ในโรงเรียนของท่าน ภาษาสมัยใหม่เพียงแต่ใช้ประกอบการอธิบายให้นักเรียนเข้าถึงอรรถรสของหนังสือจีนโบราณยิ่งขึ้นเท่านั้น แต่มีผู้ขอร้องท่านว่า การอ่านหนังสือที่ดี ถ้าไม่สามารถเข้าใจได้โดยง่าย ทำให้ผู้อ่านขาดความกระตือรือร้นและเมื่อหมดความสนใจแล้ว ก็ย่อมไม่ได้ผลสมเจตนารมณ์ที่ท่านตั้งไว้ ท่านจึงเห็นด้วยและเริ่มเรียบเรียงเสียใหม่เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๒ หรือ พ.ศ. ๒๔๘๕ พิมพ์ด้วยหนังสือจีนปัจจุบันที่เป็นภาษาพูดของชาวบ้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่รู้หนังสือเลย เมื่อมีคนอ่านให้ฟังก็จะเข้าใจสามารถนำไปปฏิบัติให้ได้ผลดังผู้ที่รู้หนังสือเช่นกัน

สาธุ นักปราชญ์ที่เข้าถึงพุทธธรรม ย่อมไม่ถือความเห็นของตนเป็นใหญ่เสมอไป ท่านยอมโอนอ่อนตามความจำเป็น เพื่อประโยชน์สุขของชนหมู่มากเป็นที่ตั้ง ซึ่งข้าพเจ้าก็เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับประโยชน์นี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านฮว่างมา ณ ที่นี้ด้วย

เมื่อท่านเรียบเรียงดีแล้ว ก็นำไปขอให้ท่านอาจารย์ เจียงเอวี่เยี้ยว ตรวจแก้อีกทีหนึ่ง ด้วยความไม่ประมาท เพราะท่านต้องการให้หนังสือนี้มีความขาดตกบกพร่องน้อยที่สุด

ท่านอาจารย์เจียงก็เป็นอีกท่านหนึ่ง ที่ได้รับอิทธิพลอันดีงามจากหนังสือเล่มนี้มากมาย ท่านเขียนเล่าไว้ว่า เมื่อท่านอายุได้ ๑๕- ๑๖ ปีนั้น ร่างกายอ่อนแอ มักเจ็บไข้ได้ป่วย ทำให้ขาดเรียนเสมอท่านบิดาจึงนำหนังสือนี้มาให้ท่านอ่าน ท่านยิ่งอ่านก็ยิ่งชอบใจ ถึงกับลงมือปฏิบัติตามคำแนะนำในหนังสือทันที โดยทำบัญชีบันทึกความดีความชั่วของท่านเองที่เป็นความนึกคิดและพฤติกรรมในแต่ละวัน

โดยไม่เข้าข้างตนเอง จากวันเป็นเดือน จากเดือนเป็นปี บันทึกร้อยอย่างละเอียดลออ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางกายวาจาหรือใจ เมื่อเวลาได้ผ่านไป ๒-๓ ปี ปรากฏว่าความชั่วได้ลดน้อยถอยลง ความดีปรากฏมากขึ้น นิสัยใจร้อนซึ่งโกรธก็หายไป จิตใจสงบเยือกเย็นเป็นสุข หายจากโรคภัยไข้เจ็บ ด้วยคุณความดีของหนังสือนี้ โดยแท้ทำให้ท่านเปลี่ยนแปลงไปเป็นคนละคนกับแต่ก่อน ท่านอาศัยแนวทางของหนังสือนี้ดุจเข็มทิศ ดำเนินชีวิตไปได้อย่างสงบสุขราบรื่นไม่มีอันตรายตกต่ำเป็นอันธพาล เพราะมิได้ก่ออกุศลกรรม ที่ทำให้เกิดความเดือดร้อนทั้งกายและใจแต่อย่างใด ท่านจึงรับตรวจแก้ไขให้ด้วยความเต็มอกเต็มใจยิ่ง เพื่อบูชาพระคุณของท่านเหลียวผาน เพื่อความผาสุกของประชาชาติทั้งมวลในโลกนี้

ในขณะที่หนังสือนี้ออกสู่สายตาของชาวโลกอีกวาระหนึ่ง ไม่ทราบที่ท่านล่วงอายุเท่าใด แต่ท่านเจียงนั้นอายุ ๗๑ ปี และยังเป็นอาจารย์สอนที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ถ้าท่านอายุยืนถึงวันนี้ ก็จะมีอายุ ๑๐๙ ปีแล้ว สำหรับท่านเหลียวผานนั้น ถ้าท่านมีอายุจนถึงวันนี้ ก็คงจะ ๔๓๒ ปี โดยประมาณ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าท่านทั้ง ๓ จะสถิต ณ ภพใด ข้าพเจ้าผู้อ่อนทั้งคุณและวุฒิ ขอกราบคารวะท่านด้วยความเคารพอย่างสูง และกราบขออนุญาตท่านทางจิต ที่บังอาจคิดถอดความหนังสือนี้เป็นภาษาไทย อีกทั้งขอขอบคุณสมาคมพุทธธรรมแห่งฮ่องกง ด้วยกุศลเจตนาของท่านทั้งหลายที่กล่าวนามมานี้ และด้วยแรงกระตุ้นของมิสเตอร์และมิสซิสโอ ที่มีเจตนารมณ์เช่นเดียวกับท่านเพียงปรารถนาให้พี่น้องชาวไทยได้รู้จักกับหนังสือนี้ มีโอกาสนำไปประพฤติปฏิบัติได้ เพื่อให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรมความดีงาม อันเป็นนิสัยของบรรพชนไทย ที่ได้รับอิทธิพลของพระพุทธศาสนา อันชาวไทยรุ่นต่อไปควรรับไว้เป็นแบบอย่าง ไม่ใช่ถูกคลื่นแห่งวัฒนธรรมตะวันตก

พัดพาไปตามยถากรรม จนคนไทยไม่เป็นตัวของตัวเองได้โปรดหยุดทำตัวเป็นฝรั่ง ดึงความเป็นไทยกลับคืนมา ช่วยกันยังความผาสุกให้เกิดขึ้นแก่ประเทศชาติอันเป็นที่รักของเราชาวไทยเถิด

หากการถอดความทั้งหมดนี้ จะมีข้อบกพร่องประการใด ขอท่านได้โปรดให้อภัยแก่ข้าพเจ้าผู้รู้น้อยด้วยเถิด จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

เจือจันทร์ อัมพรณ

(มิลโง)

วันวิสาขบูชา

จันทร์ที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๔

ไอฉวาทซื่อหยี่หนึ่ง

การสร้างอนาคต

พ่อฉัน กำพร้าท่านบิดามาแต่อายุยังไม่ถึง ๒๐ ท่านย่าของลูก
ในเวลานั้นก็มีอายุมากแล้ว ท่านได้บอกให้พ่อเลิกคิดที่จะเป็นขุนนางเสีย
หันมาเรียนแพทย์ดีกว่า ท่านบอกพ่อว่า การเป็นแพทย์นั้น นอกจากจะ
ยึดเป็นอาชีพได้แล้ว ยังจะช่วยคนยากจนได้อีกด้วย ถ้ามีความสามารถดี
ก็จะเป็นแพทย์ที่มีชื่อเสียง ซึ่งเป็นความปรารถนาของท่านบิดาที่เสีย
ชีวิตไปแล้ว

ต่อมา พ่อพบผู้เฒ่าท่านหนึ่ง ที่วัดฉืออวี่นจื่อ ท่านมีเครายาว
ราศีผ่องใสยิ่งนัก รูปร่างสูงใหญ่ สง่างามราวกับเทพยดา พ่อจึงคารวะ
ท่านด้วยความเคารพ

ท่านพูดกับพ่อว่า เธอจะได้เป็นขุนนางนะ ปีหน้าจะสอบผ่านได้
ทั้งสามชั้น โฉนจึงไม่เรียนหนังสือเล่า

พ่อจึงเล่าสาเหตุให้ท่านฟัง แล้วถามชื่อแซ่และที่อยู่ของท่าน

ท่านตอบว่า ท่านแข่ง เป็นชาววินหนาน ได้เล่าเรียนวิชา โหราศาสตร์อันเป็นตำราตั้งเดิมถ่ายทอดกันมา โดยมีได้แก้ไขเพิ่มเติม อันใดให้ชั่วเขวเลย ซึ่งเป็นตำราของท่านบรมโหราจารย์ผู้ยิ่งใหญ่แห่ง ราชวงศ์ซ่ง (ซ่ง) (ค.ศ. ๙๖๐-๑๑๒๗ หรือ พ.ศ. ๑๕๐๓-๑๖๗๐) ท่าน ผู้เฒ่าข่งต้องการจะถ่ายทอดวิชานี้ให้แก่พ่อ พ่อจึงพาท่านมาบ้านเพื่อ มาพบท่านย่าของลูก ท่านกำชับให้พ่อต้อนรับท่านผู้เฒ่าให้ดีแล้ว ทดลองให้ท่านพยากรณ์ดูปรากฏว่าแม่นยำไปเสียทุกสิ่ง แม้แต่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ ก็ไม่ผิดพลาดเลย

พ่อจึงเริ่มเรียนหนังสือใหม่ ก็ท่านลุงของลูก ที่เป็นลูกพี่ลูกน้อง ของพ่อนี้แหละ ท่านได้แนะนำให้พ่อไปเป็นนักเรียนกินนอนที่สำนัก เรียนแห่งหนึ่ง

ท่านผู้เฒ่าข่งได้พยากรณ์พ่อไว้ว่า จะสอบผ่านทั้งสามชั้น ชั้น แรกจะได้คะแนนมาเป็นที่ ๑๔ ชั้นกลางจะได้ที่ ๗๑ และชั้นที่สามจะได้ที่ ๙ ปรากฏว่าผลออกมาเช่นนี้จริงๆ

ต่อมา ท่านก็พยากรณ์อนาคตของพ่อไว้ว่า ปีใดจะสอบได้เป็น นักเรียนหลวง ได้ข่าวพระราชทานเป็นจำนวนเท่านั้นถึง ปีใดจะได้สอบ ชั้นสุดท้าย ปีใดจะได้เป็นนายอำเภอ เมื่อเป็นนายอำเภอแล้วสามปีครั้ง ก็ควรลาออกจากราชการ เพราะอายุ ๕๓ ปี ก็จะสิ้นอายุขัย จะนอน ตายอย่างสงบในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๘ เวลาระหว่างตี ๑-๓ นำเสียดายจะไม่มีบุตรไว้สืบสกุล พ่อได้บันทึกไว้ทุกคำเพื่อกันลืม

ในกาลต่อๆ มา คำพยากรณ์ของท่านผู้เฒ่าข่งก็ยังคงแม่นยำ เสมอ มีอยู่ครั้งหนึ่ง ท่านพยากรณ์ไว้ว่าจะได้รับพระราชทานข้าวหลวง ครบจำนวนหนึ่งแล้ว จึงจะได้สอบชั้นสุดท้ายเพื่อเตรียมตัวเข้า เมืองหลวงนั้น ยังไม่ทันที่พ่อจะได้รับพระราชทานข้าวหลวงครบตาม

จำนวนที่ท่านพยากรณ์ไว้ พ่อก็ได้รับคำสั่งให้ไปสอบ คราวนี้สอบตก พ่อเริ่มสงสัยในคำพยากรณ์อยู่ในใจ แต่แล้วในปีต่อมามีอาจารย์ท่านหนึ่ง ที่เคยเป็นกรรมการตรวจสอบให้พ่อ ท่านเคยชมพ่อว่าคำตอบทั้ง ๕ ข้อ ของพ่อนั้น เขียนได้ดีเหมือนขุนนางผู้ใหญ่ เขียนทูลเกล้าฯ ถวายความ เห็นต่อฮ่องเต้นั้นเทียว ท่านว่า ถ้าคนไม่มีความรู้จริงย่อมเขียนไม่ได้เช่นนี้ ความสามารถของพ่อย่อมจักเป็นประโยชน์ต่อแผ่นดิน ไฉนจึงจะถูก ทำลายอนาคตเสียเล่า ท่านจึงสั่งให้พ่อไปทำงานกับท่าน และให้รับ พระราชทานข้าวหลวงย้อนหลัง จนครบจำนวนที่ขาดไป ปรากฏว่าเท่า จำนวนที่ท่านผู้เฒ่าข่งคำนวณไว้พอดี

เมื่อเป็นเช่นนี้ ยิ่งทำให้พ่อเพิ่มความเชื่อถือในคำพยากรณ์ของ ท่านผู้เฒ่าข่งยิ่งขึ้น เพราะอุปสรรคที่เพิ่งผ่านพ้นไปนั้น ทำให้เห็นได้ ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ชะตาชีวิตนั้นได้ถูกลิขิตมาแล้วอย่างแน่นอน จะช้าจะ เร็วจะมีใครเป็นอุปสรรคอย่างไร ก็หนีไม่พ้น พ่อจึงปลอยใจให้เป็นไป ตามยถากรรม ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่ทะเยอทะยานชวนชวาย ไม่ ดันรนที่จะเอาดีไปกว่านี้อีกต่อไป ทำให้จิตใจสงบดียิ่งนัก

เมื่อพ่อสอบได้แล้วเช่นนี้ ก็ต้องเดินทางเข้าเมืองหลวง (ปักกิ่ง ในปัจจุบัน) อยู่ในมหาวิทยาลัยของหลวงหนึ่งปี พ่อไม่ได้ดูหนังสือหรือ ตำราเรียนใดๆ อีกเลย เอาแต่นั่งสมาธิ ไม่พูดไม่จา ไม่คิดอะไรทั้งสิ้น พอครบหนึ่งปีพ่อก็ได้รับคำสั่งให้ย้ายไปเข้ามหาวิทยาลัยของหลวงทางใต้ (นานกิงในปัจจุบัน) อันเป็นสถาบันสุดท้าย ที่นักศึกษาที่สอบไล่ได้ตาม ชั้นตอนต่างๆ ในภูมิลำเนาเดิมของตนมาแล้ว จะต้องเข้ามาฝึกฝน เตรียมตัวสอบเพื่อออกมารับราชการต่อไป แต่ก่อนที่พ่อจะเข้าไปยัง สถาบันนี้ ได้แวะไปที่วัดซีเสียนซานเพื่อคารวะท่านอวิญญูเถระเสียก่อน พ่อได้นั่งสมาธิกับท่านสองต่อสอง เป็นเวลานานถึงสามวันสามคืน โดยมีได้หลับตาเลย

พระเถระกล่าวกับพ่อด้วยความแปลกใจว่า อันธรรมาปุณณ นั้น จิตใจว่าวุ่นสับสน จึงไม่สามารถบรรลุฌานได้ ส่วนพ่อนั้น ไฉนนั่ง สามวันแล้วยังไม่เห็นจิตใจออกแวกเลย

พ่อจึงเล่าสาเหตุให้ท่านฟังว่า ท่านผู้เฒ่าข่งได้พยากรณ์ อนาคตของพ่อไว้แน่นอนแล้ว คิดว่าน่าจะไปได้ประโยชน์ จึงทำให้ สบายไร้กังวลดีกว่า

ท่านอวินกุเถระหัวเราะร้องว่า โธเอ๋ย นี่กว่าเป็นผู้วิเศษแล้ว เสียอีก ที่แท้ก็ยังเป็นปุณณอยู่นั่นเอง

พ่อจึงกราบทูลท่านว่า ทำไมจึงว่าพ่อเป็นปุณณ ท่านตอบว่า อันที่จริง คนเรานั้นถ้าจิตใจไม่วุ่น ทำให้ให้สงบแล้ว ก็เกือบจะสำเร็จ เป็นพระอรหันต์ พ้นจากความเป็นปุณณแล้ว แต่คนธรรมดานั้นจิตใจ ยากที่จะสงบระงับได้ การฟุ้งซ่านนี้เอง ที่ทำให้คนเราถูกผูกมัดด้วย อำนาจพลังบวกและพลังลบของธรรมชาติ ทำให้ไม่มีอิสระเสรีต้องขึ้น กับดวงชาตาราศี และการโคจรของดวงดาวบนท้องฟ้า ที่โหราจารย์ ทั้งหลายได้ทำสถิติกันไว้ โหราศาสตร์จึงมีขึ้นด้วยเหตุนี้ ก็มีแต่สามัญ ชนคนธรรมดาเท่านั้นที่ถูกกำหนดได้ตามวิชาโหราศาสตร์แต่คนที่ทำ แต่ความดีมากๆ แล้ว ชาตาชีวิตจักทำอะไรได้ โหราศาสตร์นั้นยังไม่ ถึงกรรมดีกรรมชั่วของคนเราหรอก วิชาโหราศาสตร์จึงยึดถือเป็น บรรทัดฐานไปหมดมิได้ เพราะคนดินนั้นถึงแม้ชาตาชีวิตจะบ่งไว้ว่าไม่ดี อย่างไร แต่พลังแห่งกุศลธรรมนั้นใหญ่หลวงนัก สามารถพลิกความ คาดหมายของโหราศาสตร์ได้ คนจนก็กลายเป็นคนรวยได้ คนอายุสั้นก็ กลายเป็นคนอายุยืนได้ ในทำนองเดียวกัน คนที่สร้างอกุศลกรรมอย่าง หนักไว้ ชาตาชีวิตก็ไม่สามารถผูกมัดเขาไว้ได้เช่นกัน แม้จะถูกลิขิตมา ว่าจะได้ดีมีสุขอย่างไร แต่พลังแห่งอกุศลกรรมนั้นใหญ่หลวงนัก ย่อม สามารถเปลี่ยนความสุขเป็นความทุกข์ ความมีลาภยศกลายเป็นหมด

ลาภยศ ความอายุยืนก็กลายเป็นอายุสั้นได้ เช่นกัน ท่านว่าพ่อนั้น ปล่อย ชีวิตให้ขึ้นอยู่กับชาตากรรมมายี่สิบปี ไฉนจึงไม่ใช่ปุณณเล่า

พ่อกราบทูลท่านอีกว่า ถ้าเช่นนั้น ชาตาชีวิตเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้หรือ

ท่านตอบว่า ชาตาชีวิตนั้นเป็นสิ่งไม่แน่นอน อนาคตเราต้อง สร้างของเราเอง คนทำดีชาตาก็ดี คนทำชั่วชาตาก็ชั่ว เมื่อต้องการ อนาคตดีก็ต้องทำดี ถ้าทำแต่ความไม่ดี แม้ชาตาจะดีก็กลายเป็นร้ายไปได้ ในพุทธธรรมก็ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใดต้องการลาภยศ ย่อมได้ลาภยศ ผู้ใด ต้องการบุตริธิดา ย่อมได้บุตริธิดา ผู้ใดต้องการอายุยืนย่อมได้อายุยืน หากประกอบแต่กรรมดีย่อมสมปรารถนาแลพระผู้มีพระภาคตรัสไว้เช่นนั้น

พ่อชักท่านต่อไปว่า “นักปราชญ์ท่านเม็งจือได้กล่าวไว้ว่า หากปรารถนาสิ่งใด ต้องได้สิ่งนั้น” ท่านคงหมายถึงสิ่งที่กระทำได้ทาง นามธรรมละกรรมัง คุณธรรมความดีงามนั้น เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างได้ เองโดยไม่ต้องลงทุน ไม่ต้องไปแสวงหาที่ไหน แต่ทางรูปธรรมนั้นยศถา บรรดาศักดิ์ชื่อเสียงและความมั่งคั่งจะแสวงหาได้อย่างไร ถ้าไม่มีผู้ หยิบยื่นให้

ท่านอวินกุเถระตอบพ่อว่า ท่านเม็งจือกล่าวไว้ไม่ผิดหรอก พ่อเองที่เข้าใจคำสอนของท่านผิดไป ท่านลัทธิโจวเคยกล่าวไว้ว่า ความสุขความเจริญทั้งมวล เกิดขึ้นที่ใจก่อนทั้งสิ้นการแสวงหาใดๆ ก็ตาม ต้องเริ่มต้นที่ใจก่อนไม่เพียงแต่จะได้คุณธรรมความดีงามทางธรรมเท่านั้น ความสุขความเจริญ ลาภยศ ชื่อเสียงเงินทองอันเป็นความดีงามของโลก ก็จะมาติดตามาเอง เพราะฉะนั้น การแสวงหาแต่สิ่งที่ดีงามนั้น ย่อมได้ สิ่งที่ดีงามปรารถนา ในทำนองเดียวกัน หากไม่สำรวจตนเองไม่เริ่มต้น ทำความดีจากตัวเราเอง กลับดิ้นรนคิดแสวงหาจากภายนอก แม้จะ

แสงหามาได้ก็เป็นเพียงได้ตามชาตากำหนดไว้เท่านั้น ไม่ใช่ได้เพราะความดีของเรา เพราะการแสวงหาจากภายนอกนั้น อาจจะต้องใช้ความพยายามในทางที่ถูกบ้างผิดบ้าง ไม่ได้ด้วยเล่ห์เอาด้วยกล ไม่ได้ด้วยมนต์เอาด้วยคาถา แสวงหาด้วยแรงขับของกิเลสตัณหา จึงไม่ทันได้คำนึงถึงศีลธรรม เป็นการสูญเปล่าทั้งสองทาง ทางธรรมก็เสียหายแล้ว ทางโลกก็เสียหายอีก การแสวงหาจากภายนอกนั้นจึงไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

ท่านถามพ่อว่า ท่านผู้เฒ่าข่งพยากรณ์ไว้ว่าอย่างไรบ้าง พ่อก็เล่าให้ท่านฟังอย่างละเอียด ท่านถามพ่อว่า เธอลองทายดูเองสิว่า จะสอบได้เป็นขุนนางหรือเปล่า จะมีบุตรได้ไหม

พ่อคิดหาเหตุผลอยู่นาน โดยสำรวจตนเองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันแล้วจึงตอบท่านว่า เห็นที่จะสอบไม่ได้ และก็คงจะไม่มีบุตรอีกด้วย พ่อให้เหตุผลท่านว่า คนที่จะได้เป็นขุนนาง จะต้องมียุญาสนา ส่วนพ่อนั้นบุญยานาน้อย ตนเองก็ได้สั่งสมกุศลกรรมอันใดไว้ ให้เป็นพื้นฐานเพื่อเสริมสร้างบุญญาบารมีใดๆ นิสัยของพ่อก็ไม่ดี ไม่มีความอดทน งานหนักไม่เอา งานเบาไม่สู้ ใครทำให้ไม่ถูกใจก็โกรธ ไม่ยอมให้อภัยใจคอคับแคบ บางครั้งยังอวดดีว่ามีความรู้มากมาย ยกตนข่มท่าน ใจคิดอย่างไรก็จะทำอย่างนั้น คนเช่นพ่อนี้ ไม่สมควรมาสอบเพื่อเป็นขุนนางกับเขาเลย

แล้วพ่อก็สาธยายให้ท่านฟังถึงเหตุผลที่คิดว่า ตนเองไม่สมควรมีบุตรจริงดังคำพยากรณ์ของท่านผู้เฒ่าข่งให้ท่านอวินกฺุเถระฟังต่อไปว่า อันธรรมชาตินิสัยของพ่อนั้นชอบความสะอาดมากเกินไปไม่เป็นไปตามทางแห่งมัชฌิมาปฏิปทา โบราณท่านว่าไว้ อันพื้นดินนั้นยังไม่สะอาดเพียงใด ก็ยอมเจริญพืชพันธุ์นานาชนิด น้ำที่ใสสะอาดมักจะไม่มีปลา มาแหวกว่ายฉนใด พ่อนั้นชอบความสะอาดมากเกินไป จึงยอมไม่มีบุตรฉนนั่น นี่เป็นเหตุผลประการที่หนึ่ง

ธรรมชาติสร้างสรรพสิ่งให้สมดุล เพื่อให้ชีวิตเจริญเติบโตด้วยดี แต่พ่อมักโกรธ ทำให้ร่างกายและจิตใจเสียดุลอยู่เป็นนิตยย่อมไม่สามารถมีบุตรได้ นี่เป็นเหตุผลประการที่สอง

ความเมตตาเท่านั้นที่ค้าจุนโลกไว้ แต่พ่อนั้น จิตใจขาดความกรุณาปราณี ไม่ยอมลดตนลงช่วยผู้อื่น เต็มไปด้วยอัสมิมานะ (การถือเอาถือเรา ถือดีไม่ยอมลงใคร) ไฉนจักมีบุตรได้เล่า นี่คือเหตุผลประการที่สาม

การพูดมาก ทำให้สูญเสียพลัง พ่อดพูดมากไม่ได้ ทำให้ร่างกายไม่แข็งแรง นี่คือเหตุผลประการที่สี่

ชีวิตอยู่ได้ด้วยพลัง ลมปราณ และการแสดงออกของจิตคือบ่งถึงควมมีชีวิตชีวาที่มีความสมดุลของร่างกายและจิตใจหรือไม่รวมเรียกว่า “ชีวิตินทรีย์” อันเกิดจากธาตุทั้งห้าคือ ธาตุดิน ธาตุทอง ธาตุน้ำ ธาตุไฟ และธาตุไฟ (ธาตุลมนั้นแฝงอยู่ในทุกธาตุ มากบ้างน้อยตามเหตุปัจจัยของภาวะแวดล้อม จึงไม่นับเป็นธาตุที่หก) ร่วมกันทำงานให้ชีวิตดำเนินไปด้วยธาตุเหล่านี้ ขาดธาตุใดธาตุหนึ่งไม่ได้ ต้องอิงอาศัยซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดพลังลมปราณ และความมีชีวิตชีวาให้แก่มนุษย์ คอยผดุงชีวิตไว้ดำรงอยู่ พ่อดื่มเหล้ามากเผาผลาญร่างกายตนเองอยู่เสมอ ทำให้ปัจจัยทั้งสามนี้ลดน้อยถอยลงจักมีบุตรได้อย่างไร แม้จะมีได้บุตรก็จะไม่แข็งแรงและอายุก็คงไม่ยืนนี่คือเหตุผลประการที่ห้า

ในยามกลางวัน คนเราไม่ควรนอน ในยามกลางคืนก็ควรนอนพักผ่อนให้สบาย แต่พ่อไม่ชอบนอนกลางคืน ชอบนั่งเข้าที่เป็นสมาธิอยู่ตลอดคืนได้เสมอ ไฉนจักมีบุตรได้เล่า นี่เป็นเหตุผลประการที่หก ที่ทำให้พ่อคิดว่าชาตินี้พ่อจะมีบุตรไม่ได้สมจริงดังคำทำนายเป็นแน่แท้ และนอกจากนี้แล้วก็ยังมีสิ่งทีพ่อทำผิดๆ ไว้อีกมากมาย แม้จะพูดต่อไปก็คงไม่รู้จักหมดเป็นแน่

ท่านอวินกูเถระฟังพ่อพูดเสียยืดยาวแล้ว จึงกล่าวว่า ไม่เพียงแต่พ่อไม่สมควรเข้าสอบเป็นขุนนางเท่านั้น ยังมีอีกหลายๆ สิ่งที่พ่อก็ไม่สมควรจะได้รับด้วย คนในโลกนี้ แม้จะอยู่ในภาวะแวดล้อมเดียวกัน ในเวลาที่ไม่ต่างกัน แต่บางคนได้รับแต่สิ่งที่ดีมีสุข บางคนกลับได้รับความยากจนเป็นทุกข์ มีความแตกต่างกันมากมาย ผู้รู้ย่อมเข้าใจดีว่านั่นล้วนแต่เป็นผลที่เกิดจากใจตนเอง ทุกคนสร้างเหตุที่จะทำให้เกิดผลดีผลชั่วจากใจตนเองทั้งสิ้น ผู้ไม่รู้ย่อมถือว่าเป็นชาตาชีวิตที่ลิขิตมาแล้วอย่างแก้ไขไม่ได้ ทราฐิไม่ว่า ก็ทุกสิ่งเกิดจากใจตนเองแล้วทำไมตนเองจะแก้ไขไม่ได้เล่า คนที่ทำบุญให้ทานมากมาย นั้นเขากำลังสร้างเหตุปัจจัยเพื่อความเป็นเศรษฐีมีเงินพันชั่งร้อยชั่ง ตามความมากน้อยที่เขาทำอยู่ บางคนจนถึงขนาดอดตาย นั่นก็เพราะเขาสร้างเหตุปัจจัยมาเช่นนั้น มีความตระหนี่เหนียวแน่น ไม่ยอมเกินเลยใคร ทรมาน กักขังสัตว์ให้อดอยาก และอดตายมาแล้ว ผลจึงเกิดแก่เขาเช่นนั้น หาใช่ฟ้าดินเกิดความลำเอียงไม่ ฟ้าดินก็คือธรรมชาติย่อมปรานีคนดีลงโทษคนชั่ว เหมือนดั่งที่ปรานีต่อพืชพันธุ์ธัญญาหารคอยหลังฝนมาให้ความชุ่มชื้น คอยส่องความสว่างมาให้ความเจริญเติบโต และธรรมชาติก็จะดุคั่นกับความไร้คุณธรรม กระหน่ำทั้งฝนพายุและสายฟ้า มนุษย์ต้องตายไปท่ามกลางความดุคั่นของธรรมชาติก็มีไม่น้อย ทั้งนี้ย่อมขึ้นกับความดีความชั่วในตัวบุคคล ใครดีก็จะได้รับการส่งเสริม ใครเลวก็ลงโทษเสียบ้าง เพื่อให้เกิดความสมดุลกัน

มีความเชื่อกันมาแต่โบราณกาลว่า การจะมีบุตรหรือไม่นั้นก็ขึ้นกับเหตุผลเดียวกัน ผู้ที่ทำความดีติดต่อกันมาแล้วร้อยชาติก็ย่อมมีบุตรหลานที่ดี สามารถสืบสกุลให้ยืดยาวถึงร้อยชั่วคน ผู้ที่ทำดีมาสิบชาติติดต่อกัน ก็ย่อมมีบุตรหลานที่ดี สามารถสืบสกุลให้ยืดยาวได้ถึงสิบชั่วคน ผู้ที่ทำดีติดต่อกันเพียงสองสามชาติก็ย่อมจะมีบุตรหลานสืบ

ต่อไปสองสามชั่วคนเท่านั้น ผู้ที่ไม่มีบุตรเลยก็เห็นได้ว่า ไม่เคยสั่งสมคุณธรรมความดีเป็นขึ้นเป็นอันมาบ้างเลย *

ธรรมชาติแห่งการมีบุตรธิดา ถ้ามองตามทัศนะของกฎแห่งกรรมแล้ว ก็คือ การเปิดหน้าบุญชิลูกหนี้เจ้าหนี้ขึ้นมาสะสางกันอีกวาระหนึ่ง บุตรธิดาบางคนเกิดมาทวงหนี้ ก็ทำตัวดื้อรั้นอวดดี ก่อความเดือดร้อนรุ่มวายเสียหาย จนบิดามารดาไม่มีความสุขตลอดเวลา ส่วนบุตรธิดาที่เกิดมาใช้หนี้บุญคุณที่ติดค้างกันอยู่ในภพก่อนๆ ก็มีความกตัญญูกตเวที ว่านอนสอนง่าย เป็นที่พึงพึ่งทั้งทางกายและทางใจของบิดามารดา นำความปลื้มปิติและความภาคภูมิใจมาให้บิดามารดามีความสุขความอิ่มใจอยู่เสมอ

กุศลกรรมและอกุศลกรรมในอดีตล้วนเป็นเหตุปัจจัยให้ชีวิตต้องเวียนว่ายมาพบกันอีกตามกระแสของวิบากกรรม มาเป็นพ่อแม่ลูกกันตามกรรมดีกรรมชั่วที่แต่ละคนได้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์กันมาแต่อดีต ผู้ใดมิได้ก่อหนี้กรรมไว้กับใครเลย ก็ย่อมไม่มีผู้ใดตามมาทวงหนี้หรือมาใช้หนี้ ก็ทำให้ไม่มีบุตรธิดาในชาติปัจจุบัน**

แล้วท่านก็บอกพ่อว่าเมื่อพ่อรู้ตัวเองว่าไม่ดียังไรบ้างแล้วเช่นนั้น และเข้าใจความเป็นไปของฟ้าดินแล้วไซ้ร้ ก็จงรีบเร่งสั่งสมคุณธรรมความดีงามทันที ไม่คอยแต่จับผิดผู้อื่น สามารถให้อภัยได้ แม้ความผิดนั้นจะเทียบเท่าภูเขาก็ตาม มีขันติอดทนต่อความไม่พอใจไม่โกรธง่าย มีแต่ความเมตตากรุณา ไม่พุดมาก ไม่ดื่มสุรา รักษาสุขภาพให้ดีทั้งกายและใจ สิ่งที่แล้วมาแล้ว ก็ให้คิดว่าตายไปแล้วเมื่อวานนี้ แล้วเริ่มต้น

* นอกจากบางคนเท่านั้นที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการผลัดตั้งที่กล่าวมาแล้ว คือเป็นผู้ที่ไม่มีหนี้กรรมกับผู้ใดมา

** ซึ่งในกรณีเช่นนี้มีน้อยมาก ท่านเหลียวผ่านจึงมิได้กล่าวไว้ - ผู้ถอดความ

สร้างสิ่งที่ตีสงามขึ้นมามาแทนที่เหมือนเกิดใหม่ในวันนี้มีชีวิตใหม่ เพื่อสร้างสมคุณธรรมที่ดีใหม่ ไม่ใช่ชีวิตเก่าที่มีแต่เลือดเนื้อและเต็มไปด้วยความเป็นปฤชน สร้างชีวิตให้หลุดพ้นจากการครอบงำของกิเลสตัณหาอุปาทานขั้นห้า สามารถพัฒนาตนเองให้บริสุทธิ์ผุดผ่อง แล้วชีวิตก็จะมีคุณค่าผิตแผกแตกต่างจากชาตาสีวิตที่ได้กำหนดไว้แล้วในคำพยากรณ์

ก็ร่างกายที่ก่อปรด้วยเลือดเนื้อนี้ ยังเป็นไปตามลิขิตของดินฟ้าทำไมกับชีวิตที่ก่อปรด้วยคุณธรรมความตีสงามฟ้าดินจะไม่หยั่งรู้ได้หรือโซคชาตาสีวิตลิขิตมา มนุษย์ยังพอหลีกเลี่ยงได้ แต่เคราะห์กรรมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์เอง ก็จะหนีไม่พ้นเลย มีโคลงบทหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า

มนุษย์ต้องคอยสำรวจตนเองเสมอ

เพื่อจักได้ดำเนินชีวิตตามครรลองคลองธรรม

เมื่อกระทำแต่ความตีสงามแล้วไซ้

ไฉนจักไม่ได้รับความตีสันเป็นผลเล่า

ความดีความชั่ว จิงล้วนแต่ขึ้นอยู่กัปพฤติกรรมของมนุษย์เองทั้งสิ้น การที่ท่านผู้เฒ่าช่งพยากรณ์ไว้ให้นั้น เป็นเพียงชาตาสีวิตที่ลิขิตจากฟ้าดิน ย่อมมีทางแก้ไขได้ จงรีบสร้างคุณธรรมความตีสงามเริ่มด้วยการช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่เห็นแก่ตัว เสียสละเพื่อผู้อื่นโดยไม่หวังการตอบแทน อย่ามุ่งหวังแต่ชื่อเสียง ทำอย่างเจียมๆ การปิดทองหลังองค์พระปฏิมานั้นก็กลับได้บุญมากกว่า ถ้ามีคนรู้เห็นกันมากพากันสรรเสริญอนุโมทนาสาธุการ ความมีชื่อเสียงก็จะแบ่งความตีสงามไปเสียมาก บุญก็จะน้อยลงเพราะได้ผลในปัจจุบันไปเสียบ้างแล้ว แต่ถ้าทำแล้วไม่โอ้อวดในความตีสันนั้น ผลบุญก็จะเต็มดุจจวารี ที่เปี่ยมฝั่งใครเล่าจะแย่งบุญของเราไปได้นอกจากเราจะยินดีแบ่งบุญให้เขาเองการทำดีเช่นนี้

มีหรือจะไม่ได้เสวยผลแห่งความดีนี้

คัมภีร์โบราณเชื่อว่า อี้จิง ก็ได้เน้นถึงความดีความชั่วไว้อย่างละเอียดละออ สอนคนดีให้รู้จักหลบหลีกจากกรรมชั่ว สั่งสมแต่กรรมดีเพื่อจักได้ผลดีตอบแทนหากว่าลิขิตของชาตาสีวิตเป็นลิ่งแน่นอนแล้วไซ้จักหลีกเลี่ยงกรรมชั่วสั่งสมแต่กรรมดีได้อย่างไรในหน้าแรกของคัมภีร์ก็กล่าวไว้ว่า ครอบครัวดิเลสสั่งสมแต่ความตีสงามไม่เพียงแต่หัวหน้าครอบครัวนั้นที่จะได้เสวยผลแห่งความตีสันนั้นแม้แต่ลูกหลานเหลนโหลนก็จะพลอยได้เสวยผลแห่งกรรมตีสันนั้นด้วย วิเคราะห์ดูให้ดีแล้วจะเห็นได้ว่าชาตาสีวิตไม่สามารถควบคุมมนุษย์ไว้ได้เสมอไป จิตใจมนุษย์สำคัญกว่า จิตใจที่ตีสงาม ย่อมกระทำแต่ลิ่งที่ตีสงาม และได้รับผลที่ตีสงาม ผู้มีจิตใจทราม ย่อมกระทำแต่ลิ่งที่เลวทราม และได้ผลที่ทราม ท่านถามพ้อว่า เชื่อท่านหรือไม่เล่า

พ้อเชื่ออย่างมาก เพราะท่านพูดมีเหตุผล พ้อจิงคุกเข่าลงกราบท่านเพื่อแสดงว่ารับคำสั่งสอนด้วยความเคารพอย่างสูง แล้วพ้อไปนั่งลง ณ หน้าที่บูชาพระรัตนตรัย สารภาพบาปในอดีตต่อพระพักตร์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างหมดเปลือก แล้วอธิษฐานขอให้ได้เป็นขุนนาง ต่อไปนี้จะเริ่มทำความดีให้ครบสามพันครั้ง เพื่อตอบแทนพระคุณฟ้าดินและบรรพชนของพ้อ

ท่านอริณฤเระเห็นพ้อมีความตั้งใจทำความดีถึงปานนี้ จิงเอาตัวอย่างบัญญัติกรรมดีกรรมชั่วมาให้พ้อดู แล้วสอนพ้อให้จดบัญญัติประพฤติกกรรมของตนเองแต่ละวันอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยไม่เข้าข้างตนเอง ถ้าเป็นกรรมดีก็จดไว้ข้างหนึ่ง ถ้าเป็นกรรมชั่วก็จดไว้อีกข้างหนึ่งเหมือนบัญชีรับจ่าย ต้องนำกรรมชั่วไปลบกรรมดี ให้เหลือกรรมดีสามพันครั้ง โดยไม่มีกรรมชั่วที่ไม่ได้หักลบลบหนี้แล้วจิงจะนับว่าทำความ

ดีได้ครบสามพันครั้ง ต้องนำบุญขึ้นมาทบทวนดูทุกวันเพื่อเตือนใจให้รู้ว่า ในวันหนึ่งๆ เราได้ทำอะไรไปบ้าง ดีมากกว่าชั่วหรือชั่วมากกว่าดี อะไร ผิด อะไรถูก จักได้แก้ไขปรับปรุงตนเอง ไม่ทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก กรรมชั่วเบาๆ ก็ต้องมาลบกรรมดีออกเสียหนึ่งครั้ง จนกว่าความดีจะ ครบสามพันครั้งดังที่ได้อธิษฐานไว้ แล้วสอนพ่อสวดมนต์บริกรรมคาถา เพื่อช่วยให้มีจิตมั่นคง โดยอาศัยอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยเป็นสรณะ เพื่อให้คำอธิษฐานหนักแน่นสัมฤทธิ์ผลเร็ววัน

ท่านยังเล่าให้พ่อฟังต่อไปว่า ผู้ที่ชำนาญการวาดธูป (ลงเลขลงยันต์) ได้กล่าวไว้ว่า หากมนุษย์ไม่รู้วิธีวาดธูปได้ถูกต้องแล้วไซ้ จะถูกผี ลางเทวดาหัวเราะเยาะเอาได้ เพราะฉะนั้น การวาดธูปก็ต้องหัดให้เป็นไว้ เคล็ดลับของวิชานี้ อยู่ที่ต้องทำใจให้เป็นเอกัคคตาให้ได้เท่านั้น เมื่อเริ่มจับพู่กัน ก็ต้องหยุดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดใดๆ ไม่วอกแวกทำจิตให้หนึ่ง รวมพลังจิตทั้งหมดพุ่งตรงไปยังปลายพู่กัน แล้วจรดปลายพู่กันลงไปที่ กระดาษ ผ้าหรือแพรก็ได้ ทั้งน้ำหนักปลายพู่กันให้แน่นิ่ง เป็นการเบิก ทวารฟ้าดินด้วยพลังจิตที่พุ่งกระแทกอย่างแหลมคม ธูปจะศักดิ์สิทธิ์หรือไม่ก็อยู่ที่จุดเริ่มต้นนี้เอง เมื่อเริ่มต้นแล้ว ก็ต้องเขียนให้จบขบวนการ โดยไม่หยุดชะงัก ไม่ต่อเติม ไม่ยกพู่กันขึ้น ต้องวาดให้ต่อเนื่องเป็นเส้น เดียวกัน จิตเป็นเอกัคคตาตลอดแนวทางที่พู่กันกวัดไปมา ผู้นี้จะศักดิ์สิทธิ์ ไม่ว่าจะอธิษฐานใดๆ ต่อฟ้าดินก็จะสัมฤทธิ์ผลอย่างแน่นอนและรวดเร็ว

ผู้ที่มีกิเลสธุลีหนาแน่นในใจ เหมือนตกอยู่ในความมืด ดังอยู่ใน ครอบมารดา ไม่สามารถมองเห็นอะไรอื่น เมื่อจรดปลายพู่กันลงไปที่ครั้งแรก ก็เท่ากับได้เจาะความมืดให้แสงสว่างส่องเข้าไป และเมื่อกวัด พู่กันไปด้วยจิตอันแหลมคมเป็นสมาธิอยู่นั้น ก็เป็นการพุ่งพลังจิตไป ตามพู่กันนั้น โดยมีแสงสว่างและชาตในพู่กันเป็นลือนำพลังจิตไป พลังจิต ประทับอยู่ตรงไหน ความศักดิ์สิทธิ์ก็เกิดที่นั่น

การบริกรรมก็ต้องทำสม่ำเสมอ ขาดไม่ได้เช่นกัน ต้องบริกรรม จนแม้ปากไม่บริกรรมแล้ว แต่ใจยังคงบริกรรมอยู่ บริกรรมจนไม่รู้สึ กว่าตัวเราเป็นผู้บริกรรม เพราะมนต์กิติ การบริกรรมกิติตัวเราผู้บริกรรม กิติ ได้ผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเสียแล้วจนแยกไม่ออกเมื่อใด เมื่อนั้นการบริกรรมก็ศักดิ์สิทธิ์

นักปราชญ์ท่านเม้งจื่อได้กล่าวไว้ว่า อันว่าอายุยืนหรืออายุสั้น หนีความแตกต่างกันไป ให้หมั่นฝึกฝนตนเองไปจนกว่าจะถึงวันนั้นวัน นั้นคือวันที่เราจะได้พบความจริงว่าใดๆ ในโลกนี้ หนีความแตกต่างกันไม่ ล้วนแต่เป็นสภาวะธรรมที่มนุษย์สมมุติกันขึ้นมา ผู้ที่ฝึกฝนตนเอง จะไม่ เห็นความแตกต่างของสภาวะธรรม ผู้นั้นก็เข้าถึงสภาวะธรรม และไม่ถูก ความไม่รู้ไม่เข้าใจหลอกหลอนเบียดเบียนหลุดพ้นจากความร้อยรัด ของกิเลสตัณหาอุปทานชั้นห้าให้หมดสิ้น

ถ้าคิดโดยผิวเผิน ก็จะรู้สึกแปลกใจ เพราะความมีอายุสั้นและ อายุยืนนั้น แตกต่างกันอย่างตรงกันข้ามทีเดียว แต่ถ้าคิดให้ลึกซึ้งแล้ว ก็เห็นได้ว่า ท่านพูดไว้ไม่ผิดเลย ทุกสิ่งในโลกนี้ ล้วนเป็นสภาวะธรรม หนึ่งๆ เท่านั้น มนุษย์มักจัดเข้าพวกกันบ้าง แยกประเภทให้บ้าง จนดู ลับสนลลับซับซ้อนไปหมด ธรรมดาทารกที่เกิดมาใหม่ๆ นั้น หากไม่ว่า อายุสั้นอายุยืนมีความหมายอย่างไรรกัน ต่อเมื่อเติบโตแล้ว จึงสามารถ แยกแยะความหมาย เลือกราคาของสรรพสิ่งโดยคำสอนของผู้ใหญ่บ้าง จิตที่ได้รับการอบรมมาแต่ชาติปางก่อนๆ เป็นเช่นนี้บ้าง ตอนนี้องผล แห่งกรรมดีกรรมชั่วของเด็กนั้นก็เริ่มมาให้ผล จึงได้เห็นความอายุ สั้นบ้าง อายุยืนบ้าง ความแตกต่างจึงบังเกิดขึ้น ด้วยประการฉะนี้

ฉะนั้น ถ้าเราไม่ให้ความแตกต่างระหว่างความรวยกับความจน ความสุขกับความทุกข์ ความตกต่ำกับความรุ่งเรือง หรือความมีอายุยืน

กับอายุสั้น จึงจะสามารถสร้างสรรค์ชีวิตให้เป็นไปตามความต้องการของเราได้

ถ้าเราไปให้ความแตกต่างกับสิ่งเหล่านี้เสียก่อนแล้ว เราจะไม่สามารถสร้างชีวิตให้ดีขึ้นตามความต้องการของเราได้เลย

จะยกตัวอย่างให้ดู เด็กสองคน คนหนึ่งเกิดมาเป็นลูกคนรวย อีกคนเกิดมาเป็นลูกคนจน ถ้าเด็กกรวยคิดว่าตนเองวิเศษว่าผู้อื่นเพราะความรวยกว่าผู้อื่นแล้วไซ้ร ก็จะทำให้เกิดความล้าพอง ถือเงินเป็นอำนาจบาตรใหญ่ เทียบรวรานข่มเหงผู้อื่น เอาแต่ใจตนเองส่วนลูกคนจนนั้น ถ้าคิดว่าตนเองยากจนไม่มีเงินเหมือนลูกคนรวยก็จะเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ เมื่ออยากได้อะไรไม่ได้ตั้งใจ ความกดดันก็จะเป็นแรงขับให้เริ่มฉกชิงวิ่งราว ลักเล็กขโมยน้อย จนถึงปล้นจี้ ฆ่าเจ้าทรัพย์ รุนแรงขึ้นทุกที แม้จะต้องโทษก็ไม่กลัว หลวงท่านเลี้ยงสบายไปเสียอีก

ถ้าเราแยกแยะความรวยความจนเช่นนี้ ก็จะเป็นคนดีไปไม่ได้เลย แต่ถ้าไม่คิดว่าเรารวย จะทำอะไรก็ระมัดระวัง ไม่ให้กระทบกระเทือนถึงผู้อื่น คิดแต่จะช่วยเหลือเจือจานไปทั่วหน้า ใช้เงินที่ตัวมีมาให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นน้อย อาศัยความรวยที่ตนเองได้เปรียบผู้อื่นโดยสภาวะธรรมมาเกื้อกูลผู้อื่นที่มีน้อย ถึงกับขาดแคลน ตามสภาวะธรรมความเมตตากรุณาที่เกิดความรู้จริงในสภาวะธรรมนี้ ก็จะหล่อหลอมให้ช่องว่างระหว่างความรวยความจนนั้นปิดสนิทไม่สามารถเกิดความแตกต่างได้เลย ส่วนเด็กที่เกิดมายากจนอันเป็นสภาวะธรรมอีกอย่างหนึ่งนั้น ถ้าไม่ให้ความแตกต่างในความรวยความจนแล้ว ก็จะไม่มีความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ รู้จักขยันหมั่นเพียร สิ้นโศษในความเป็นอยู่ ชื่อตรงในความประพฤติ รู้จักใช้ร่างกายช่วยเหลือผู้อื่นแทนแรงเงินที่ตนขาดแคลนไม่ค่อยคิดที่จะให้ผู้อื่นมาช่วยตนแต่ไม่รังเกียจที่จะช่วยผู้อื่น

ตั้งหน้าทำมาหากิน หนักเอาเบาสู้อุดมอดทน ไม่นานนัก คนจนก็จะไม่จน คนรวยก็ไม่จนอยู่แล้ว เมื่อถึงวันนั้นความแตกต่างจักมิได้ อย่างไร

แม้อายุสั้นอายุยาวก็เช่นกัน ถ้าเราไม่เชื่อว่าชาติาชีวิตได้ลิขิตให้เรามีอายุสั้น เราก็ไม่พะวงถึงความตาย ตั้งหน้าประกอบกรรมดีไม่ใช่อุญรอดความตายไปวันหนึ่งๆ ผู้ที่ไม่เชื่อว่าชาติาชีวิตได้ลิขิตมาให้อายุยืน ก็จะไม่ทะนงตนว่ายังมีชีวิตอยู่อีกยาวนาน เกิดความประมาทเกียจคร้านที่จะประกอบความดี ผลัดวันประกันพรุ่ง ตี๋มสุราหานารีเล่นพาสีกีฬาบัตร เผลอผลาญชีวิตไปทุกวันๆ อายุจักยืนนานไปได้อย่างไร

ความเกิดความตายเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของมนุษย์ ถ้าเราไม่ให้ความแตกต่างกับสิ่งที่กล่าวมาแล้วไซ้ร เราจะเกิดในสภาวะธรรมใดก็ตามย่อมจักดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยจิตใจที่ปราศจากความกดดัน รู้จักดำรงชีวิตด้วยดี ตายดี และไปเกิดในสภาวะธรรมที่ดีต่อไป ทำไมหรือ

เพราะความชั่วร้ายมิได้อยู่ที่ความรวยความจน มิได้อยู่ที่ความอายุสั้นหรือยาว ความสุขความทุกข์นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับที่เราจะสามารถประกอบคุณงามความดีได้มากน้อยเท่าใดต่างหากเล่า

การฝึกฝนตนเองให้รู้จักประกอบกรรมที่ดีนั้น ย่อมเป็นการสั่งสมบุญบารมีโดยแท้ เราจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของเราเอง มีสิ่งใดผิดพลาดก็พยายามแก้ไขเหมือนดังหม่อที่พยายามรักษาคนไข้ให้หายจากโรคฉนั้น การสั่งสมบุญบารมี ต้องพยายามอยู่ทุกขณะจิต ค่อยทำ ค่อยไป ไม่หวังผลจนเกินกำลัง ไม่หย่อนยานจนไม่ก้าวหน้า เมื่อจิตได้รับการอบรมที่ดีบ่มจนได้ที่แล้ว นั่นคือความสำเร็จที่จะได้รับในการประพฤติ ปฏิบัติธรรม

ท่านบอกกับพ่อว่า จิตนั้นเกิดดับอยู่ทุกขณะ ขอให้หมั่นปร
กรรมอย่าได้หยุดยั้ง จะขาดการสืบต่อ เมื่อปรกรรมจนเกิดความ
ชำนาญแล้วก็จะกลายเป็นนิสัย ไม่ว่าปากจะปรกรรมหรือไม่ จิตก็จะทำ
ไปเองโดยอัตโนมัติ เมื่อจิตถึงเป็นเอกัคคตาแล้วไซ้ร้ ย่อมรวมมนต์
คาถาที่ปรกรรม ตัวคนปรกรรมและจิตที่ปรกรรมก็จะประสบความ
สำเร็จทันที อริขฐานไว้เช่นไรก็จะสมปรารถนาเช่นนั้น

พ่อนั้น แต่ก่อนมีชื่อว่า เสวียห่าย ในวันนั้นพ่อเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า
เหลียวฝาน เพราะพ่อรู้ซึ้แล้วว่าการสร้างอนาคตนั้นจะต้องเริ่มที่ตนเอง
มิใช่รอคอยโชคชาตามาผลักดันให้เป็นไปตามยถากรรม พ่อจะต้อง
หลุดพ้นจากความเป็นปุถุชนให้ได้ ไม่ยอมตนอยู่ในอิทธิพลของคำ
พยากรณ์อีกต่อไป นี่คือความหมายในชื่อใหม่ของพ่อ ตั้งแต่นั้นมาพ่อ
สำรวมระวังบพบาทของกายวาจาใจอยู่ตลอดเวลาที่ตื่นอยู่ ทำให้
ผิดแผกไปกว่าแต่ก่อนมาก ความมักง่าย ตามใจตนเอง ความไม่
สำรวมอินทรีย์ได้ลดน้อยลง มีแต่ความระแวงระวังตั้งสติไม่ประมาท
ดุจดั่งเตรียมพร้อมตั้งรับภัยอันตรายที่กำลังคืบคลานมาหาพ่อ ฉะนั้น
แม้จะอยู่ในที่มืดหรือในที่รโหฐาน ก็ยังเกรงว่าผีสาแหรกจะมาคอยจ้อง
จับตามองพ่ออยู่ ต่อหน้าและลับหลังคน จึงประพฤติตนไม่ต่างกัน
หากมีผู้ใดแสดงความไม่พอใจพ่ออย่างไร วิพากษ์วิจารณ์รุนแรงเพียงใด
พ่อก็กลับรับฟังได้โดยดุษณี ไม่เคยต่อล้อต่อเถียงกับผู้ใดอีกเลย

เมื่อกาลเวลาผ่านไปอีกหนึ่งปี พ่อได้โอกาสเข้าทำการสอบไล่
อีกครั้ง คราวนี้ได้ทีหนึ่ง พลิกความคาดหวังของท่านผู้เฒ่าซึ่ ที่
พยากรณ์ไว้ว่าจะสอบได้ที่สาม ท่านว่าหลังจากสอบครั้งนี้แล้ว ต่อไป
จะสอบไม่ได้อีก แต่เมื่อพ่อไปสอบ ก็สอบได้อีก เป็นอันว่าคำพยากรณ์
ไม่สามารถกุมวิถีชีวิตของพ่อได้อีกต่อไป

แต่การทำความดีนั้น มิได้ง่ายอย่างที่นึกได้ สำรวดดูแล้ว ก็พบ
ข้อบกพร่องมากมาย เช่น ไม่มีความอาจหาญพอที่จะเสี่ยงชีวิตเข้าช่วย
เหลือผู้ที่ประสบภัย บางทีจิตใจลังเล ไม่สามารถช่วยได้สุดกำลังบางที
ก็ช่วยไปบ่นว่าไป อคติเตียนเสียมิได้ เวลาปกติก็ยังมีสติควบคุมตนเอง
ได้ต้อยบางทีดื่มเหล้าเมามา ความประพฤติดั้งเดิมก็กลับมาบิพบาทอีก
คะแนนของกรรมดี ถูกกรรมชั่วลบไปเสียมากทำให้ต้องใช้เวลาเกือบ ๑๑
ปี คือ ตั้งแต่พ่ออายุ ๒๐ ปี ถึง ๓๑ ปี (ค.ศ. ๑๕๖๙ - ๑๕๗๙ หรือ พ.ศ.
๒๑๑๒ - ๒๑๒๒) จึงสามารถรวบรวมการทำความดีได้ครบสามพันครั้ง

บังเอิญขณะนั้น พ่อไปเที่ยวนอกด่านเสียบกับเพื่อน จึงมิได้
ประกอบพิธีอุทิศบุญกุศลดังที่ตั้งจิตอธิษฐานไว้ จนกระทั่งรุ่งขึ้นอีกปีหนึ่ง
(ค.ศ. ๑๕๘๐ พ.ศ. ๒๑๒๓) เมื่อกลับมาทางใต้แล้ว จึงไปนิมนต์ท่านซึ่
คงและท่านเฮว่ยคง ซึ่ล้วนเป็นพระเถระที่ทรงคุณวิเศษ มาประกอบ
พิธีอุทิศกุศลผลบุญ ที่ได้เพียรทำต่อเนื่องมาได้รวมสามพันครั้ง ตามที่
ได้ตั้งจิตอธิษฐานไว้ แล้วเริ่มตั้งจิตอธิษฐานใหม่ครั้งนี้ ขอให้ได้ลูกที่ดี
จะทำความดีอีกสามพันครั้ง พ่อรุ่งขึ้นอีกปี (ค.ศ. ๑๕๘๑ พ.ศ. ๒๑๒๔)
พ่อก็ได้เจ้ามา จึงตั้งชื่อให้ว่า เทียนซึ่ แปลว่าฟ้าประทาน

เวลาใดที่พ่อได้กระทำความดีทางกายกรรมก็ดี วิจิกรรมก็ดี
มโนกรรมก็ดี พ่อก็จะใช้พู่กันบันทึกไว้ทันที แต่แม่เจ้าเขียนหนังสือไม่เป็น
เมื่อได้ช่วยพ่อกระทำความดีครั้งใด ก็ใช้กำขนห่าน จึ้มขาดกดวงไว้
บนปฏิทิน บางวันให้ทานคนยากจนหลายครั้ง ปลอ่ยสัตว์มีชีวิตมาก
วันหนึ่งๆ แม่เจ้าวางไว้ได้ถึงสิบกว่าวงด้วยกัน เพียงสองปีกว่า ก็ทำได้
ครบสามพันครั้งอีก คราวนี้ พ่อนิมนต์พระเถระรูปก่อนมาทำพิธีอุทิศ
บุญกุศลที่บ้านเราเอง และเริ่มอธิษฐานขอให้สอบตำแหน่งจึ้นชื่อได้
จะทำความดีให้ครบหนึ่งหมื่นครั้ง ต่อมาอีกสามปีพ่อก็สอบได้ และได้
เป็นนายอำเภอในปีนั้นเอง (ประมาณ ค.ศ. ๑๕๘๖ พ.ศ. ๒๑๒๙)

พ่อได้ทำสมุดขึ้นมาเล่มหนึ่ง ให้ชื่อว่าสมุดบริหารใจ ตอนเช้าอันเป็นเวลาทีพ่อนั่งชำระความ พ่อก็ให้คนนำสมุดนี้มาวางไว้บนบัลลังก์ด้วย ในแต่ละวัน พ่อชำระคดีไว้อย่างไรบ้าง ก็จะบันทึกไว้ในสมุดเล่มนี้อย่างละเอียด เพื่อไว้ตรวจสอบดูว่าจะมีคดีในการชำระความอย่างไรบ้างหรือไม่ มีความยุติธรรมเพียงพอไหม ให้ความเมตตาปรานีเพียงพอไหม เพื่อจะได้ไว้แก้ไขในวันต่อไป พอตกลงกลางคืนพ่อก็ตั้งโต๊ะที่กลางลานบ้าน พ่อแต่งตัวเต็มยศเพื่อแสดงความเคารพต่อฟ้าดิน แล้วจุดธูปเทียนบูชาฟ้าดิน คุณเขาลงอ่านบันทึกนั้น แล้วเผากวายฟ้าดินไปหนึ่งชุด เก็บไว้หนึ่งชุด ที่พ่อทำเช่นนี้ ก็เพราะพ่อเห็นตัวอย่างอันดีงามนี้มาจากขุนนางผู้ใหญ่ท่านหนึ่งในสมัยราชวงศ์ซ่ง (ซ่ง) ที่ได้รับการจารึกไว้ในประวัติศาสตร์จีนด้วยความเคารพอย่างสูง ว่าเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของท่านเท่ากับชีวิตของท่านเอง ไม่ยอมสยบต่อขุนนางกังฉิน ดูแลความทุกข์สุขของราษฎรและขุนนางใหญ่น้อยอย่างไม่กลัวตาย ใครก่อกรรมทำเข็ญกับชาวบ้านหรือขุนนางผู้น้อยแล้วไซ้ แม้ผู้นั้นจะเป็นขุนนางผู้ใหญ่ เป็นที่โปรดปรานของฮ่องเต้สักเพียงไรก็ตาม ท่านก็ไม่เกรงกลัว เป็นต้องนำหลักฐานทูลเกล้าถวายฮ่องเต้ให้ได้รับโทษานุโทษจงได้ เมื่อท่านสิ้นอายุขัยแล้ว จึงได้รับพระราชทานเกียรติอันสูงส่ง ได้รับสถาปนาเป็นที่ซึ่งเขียนกง หมายถึงผู้ที่กราบทูลด้วยความสะอาด บริสุทธิ์ใจ พ่ออ่านชีวประวัติอันเกริกเกียรติของท่านแล้วประทับใจมาก จึงถือเป็นตัวอย่างอันดีงามที่จะต้องปฏิบัติตามให้ได้เพื่อป้องกันการชำระความของพ่อมิให้ต่างพร้อยเสียความยุติธรรมไป พ่อจึงกระทำเช่นนี้ทุกคืน

แม่ของเจ้าแสดงความวิตกกังวลให้พ่อฟังว่า แต่ก่อนนี้ อยู่บ้านเราเองก็ช่วยกันทำบุญทำทานมีโอกาสนประกอบกรรมดีมากไม่กี่ปีก็ได้ครบสามพันครั้ง แต่ตอนนี้ เราอยู่ในสถานที่ราชการ ไม่มีโอกาส

สัมผัสกับคนจนเหมือนแต่ก่อน ความดีหนึ่งหมื่นครั้ง เมื่อใดจะทำสำเร็จได้เล่า

พ่อก็ได้แต่รับฟัง ในคืนวันนั้น จะว่าบังเอิญหรือไม่หนอพ่อฝันเห็นเทวดาองค์หนึ่ง พ่อจึงปรับทุกข์กับท่านถึงเรื่องที่แม่เจ้าวิตกกังวล ท่านบอกกับพ่อว่า พ่อฉันไม่รู้ตัวเลย พ่อได้ทำความดีครบหนึ่งหมื่นครั้งแล้ว เพียงแต่ลดภาษีข้าวให้แก่ราษฎรทั้งหมดที่อยู่ในความปกครองของพ่อโดยทั่วหน้ากัน การบรรเทาภาระอันหนักของราษฎร เป็นกุศลกรรมอันยิ่งใหญ่ เพราะทำให้ราษฎรเป็นสุขขึ้น พ่อตื่นขึ้นมาก็นึกขึ้นได้ว่าพ่อได้ทำไปเช่นนั้นจริงๆ เพราะสงสารราษฎรที่ต้องเสียภาษีหนักเกินไป ทำให้เรื่องราวเหล่านี้ซึ่งพ่อเห็นเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ก็ล่วงรู้ถึงเทวดาฟ้าดินได้ แต่ก็ยังสงสัยอยู่ว่า ทำเพียงแค่นี้หรือ ก็เป็นความดีได้ถึงหนึ่งหมื่นครั้ง บังเอิญท่านผานอวี่เย่เถระมาจากภูเขาคู่ถายซาน พ่อจึงกราบถามท่านเพื่อให้หายสงสัย

ท่านตอบว่า กุศลกรรมใดก็ตาม ถ้าทำด้วยความจริงใจ บริสุทธิ์ใจ ไม่หวังผลตอบแทนเป็นส่วนตัวแล้วไซ้ แม้กระทำความดีเพียงเท่านี้ก็เท่ากับกระทำหมื่นครั้งได้ทีเดียวการที่พ่อเห็นความทุกข์ยากของราษฎรหาทางแก้ไขผ่อนหนักเป็นเบา ความสุขที่ราษฎรทั้งอำเภอได้รับย่อมเป็นกุศลกรรมอันยิ่งใหญ่ พ่อจึงเอาเงินเดือนของพ่อเดือนนั้นถวายแก่ท่านผานอวี่เย่เถระเพื่อให้ทำอาหารมังสวัตรถวายพระภิกษุในวัดของท่าน ซึ่งมีประมาณหนึ่งหมื่นรูป และอุทิศกุศลกรรมทั้งหมดไปตามที่อธิษฐานเอาไว้

ท่านผู้เฒ่าขงเคียพยากรณ์พ่อไว้ว่า พ่อจะมีอายุอยู่ได้ ๕๓ ปีเท่านั้น พ่อก็มีได้อิษฐานให้ตนเองมีอายุยืนยาวแต่อย่างใด แต่ปีนั้นพ่อก็ไม่เป็นโรยู่มาจนบัดนี้ พ่อมีอายุ ๖๙ ปีแล้ว โบราณกล่าวไว้ว่า

ฟ้าดินนั้นสุดที่จะหยั่งรู้ได้ ชาดาศีวิตจึงเอาแน่ไม่ได้ ชีวิตของใคร คนนั้นก็ต้องสร้างอนาคตตัวเอง จะให้คนอื่นสร้างให้หาได้ไม่ คำพูดนี้เป็นความจริงที่พ่อพิสูจน์ได้ด้วยตนเอง พ่อจึงเชื่อมั่นด้วยความประจักษ์แจ้งแก่ใจของพ่อเองว่า ความสุขความทุกข์ ล้วนแต่เกิดจากการกระทำของตนเองทั้งสิ้น ทำดีก็ดี ทำชั่วก็ชั่ว เป็นคำที่ท่านนักปราชญ์โบราณกล่าวกันต่อๆ มาจนถึงบัดนี้ ถ้าใครยังเชื่อว่าสุขทุกข์ เป็นสิ่งที่ถูกลิขิตมาแล้วอย่างแน่นอน แก้ไขไม่ได้แล้วไซ้ แม้ผู้นั้นจะแสนฉลาดปราดเปรื่องอย่างไร เขาก็ยังเป็นปุถุชนอยู่ หากความก้าวหน้ามิได้เลย

สำหรับตัวของลูกนั้น พ่อก็ยังไม่ทราบว่าจะเป็นอย่างใด แต่ขอให้ลูกจำไว้ว่า แม้ลูกจะมีบุญวาสนาชาตาสูง ก็อย่ายึดมั่นว่าจะเป็นเช่นนั้นเสมอไป อาจจะมีวันที่ตกต่ำลงมาได้ ถ้าลูกไม่รู้จักการระวังตัว ยามใดที่ลูกรู้สึก ชีวิตมีแต่ความราบรื่นปลอดภัยสบายไปทุกสิ่ง ลูกก็อย่ายึดมั่นว่าจะเป็นเช่นนั้นตลอดไป อาจจะมีวันที่ต้องประสบความยุ่งยากเดือดร้อน ถ้าลูกไม่ตั้งตนอยู่ในศีลในธรรมอยู่เสมอ ยามใดที่ลูกมีความเป็นอยู่เหลือเฟือ เงินทองไหลมาเทมา มีความสมบูรณ์พูนสุขทุกประการ ก็อย่ายึดมั่นว่าจะเป็นเช่นนั้นเสมอไป อาจจะมีสักวันหนึ่งที่ลูกจะต้องตระก่ำลำบากระหกระเหิน แม้ที่จะค้ำกายสักคืนก็ทั้งยากหากลูกไม่รู้จักใช้เงินให้เป็นประโยชน์ในทางที่ถูกที่ควร ทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่น ยามใดที่มีคนนิยมนิยมชมชอบเคารพนับต่อลูก ลูกก็ต้องทำตนให้เป็นที่น่าเคารพยิ่งๆ ขึ้น ถ่อมเนื้อถ่อมตนด้วยความจริงใจ มิใช่เสแสร้งแกล้งทำ ปากอย่างใจอย่าง อวดดีวางอำนาจ ยามใดที่ลูกได้รับยศถาบรรดาศักดิ์อันสูงส่งลูกก็อย่ายึดมั่นในโลกธรรมนั้นว่าจะแน่นอนเสมอไป ต้องเตือนสติตนเองอยู่เสมอว่า สักวันหนึ่ง ยศศักดิ์ชื่อเสียงเงินทองและความสุขทั้งมวลอาจจะพังพินาศไปในพริบตา

เดียวก็ได้ ถ้าลูกไม่หมั่นประกอบความดีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป แม้ลูกจะมีความรู้ความสามารถเพียงใด ก็จงอย่าทะนงตนว่าใครก็สู้ไม่ได้ ลูกจะต้องหมั่นฝึกฝนเพื่อให้ความรู้แตกฉานยิ่งขึ้น ถ้าลูกทำได้เช่นนี้ ลูกก็จะเป็นผู้ที่มีคุณธรรมอันสูงส่งและคงความสูงส่งนั้นไว้ได้ ไม่มีวันที่จะตกต่ำ นอกจากวิบากแห่งกรรมเก่าซึ่งไม่มีใครรู้ในชาติปางก่อนๆ นั้น ลูกได้เคยทำอกุศลกรรมอะไรไว้บ้าง วิบากแห่งกรรมนั้นย่อมให้ผลเมื่อถึงเวลาเสมอ แต่ถ้าลูกมีความดีมากจริงๆ แล้ว อกุศลกรรมบางอย่างก็จะกลายเป็นโอฬาสกรรมไป คือกรรมตามไม่ทัน

ลูกต้องเคารพบูชาบรรพชน สรรเสริญคุณงามความดีของบรรพชนให้แผ่ไพศาล ลูกจะต้องปกปิดความผิดพลาดของพ่อแม่ไว้ อย่าให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่วงศ์ตระกูลได้ ชาดิบ้านเมืองเป็นสิ่งที่ต้องเทิดทูนรักษาไว้ด้วยชีวิต ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตจงรักภักดีต่อองค์ฮ่องเต้ไม่เสื่อมคลายลูกจะต้องสร้างครอบครัวให้มีความสุขความอบอุ่นใจตลอดจนคนรับใช้ ลูกจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่ยากไร้ให้ได้ทันทั่วทั้ง ลูกจะต้องมีจิตสำรวมระวังอินทรีย์อยู่ตลอดเวลา เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นทางกายวาจาและใจ

ลูกจะต้องสำรวจตรวจข้อบกพร่องในตัวของตัวเองทุกๆ วัน อย่าได้ขาด และจะต้องแก้ไขความผิดพลาดให้ทันทั่วทั้งทุกๆ วันเช่นกัน วันใดที่ลูกมองไม่เห็นความผิดพลาดของลูก ก็แสดงว่าการปฏิบัติธรรมของลูกไม่ได้ก้าวหน้าไปเลย และกำลังถอยหลังแล้ว เพราะฉะนั้นลูกจะต้องหาความผิดพลาดของตนเองให้พบ และแก้ไขให้ได้ทันทั่วทั้งมิฉะนั้นแล้ว ลูกจะก้าวหน้าต่อไปไม่ได้ เป็นการเสียชาติเกิด

คำสั่งสอนของท่านอวีนุกูเถระนั้น ช่างลึกล้ำตรงตามสภาวะธรรมและเป็นความจริงทุกประการ ซึ่งจะต้องนำมาครุ่นคิด วิเคราะห์

วิจัยหาเหตุผลเพื่อให้ประจักษ์แจ้งแก่ใจของลูกเอง และยึดเอามา
ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่านอย่างเคร่งครัด ให้เกิดเป็นจริงเป็นจังขึ้น
มาให้ได้ จึงจะไม่เสียแรงที่เกิดมาแล้วชาติหนึ่ง มิได้ปล่อยเวลาอันมีค่า
ให้ผ่านไปโดยไร้ประโยชน์เลย

“

แม้แต่ชั่วเวลาที่เดียวที่ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์
ก็จะมีวันกลับคืนมาได้
แต่ทั้งๆ ที่รู้เช่นนั้นแหละ
คนเรายังปล่อยเวลาให้ผ่านไป
โดยเปล่าประโยชน์เสียมากต่อมาก

”

วาทีของมหาตมะคานธี

“

ถ้าเรารู้จักคิดสักนิดว่า
คนนั้น แตกต่างกันทั้งนิสัยและสติปัญญา
ภูมิหน้าภูมิหลังของแต่ละคนจึงไม่เหมือนกัน
บางอย่างเขาสู้เราไม่ได้
บางอย่างเราสู้เขาไม่ได้
เมื่อเขาพลาดพลั้งไปด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์
เป็นความโง่เขลาเขาปัญญาอ่อนส่งสารมากกว่า
น่าให้อภัยมากกว่า
ถึงแม้เขาจะให้ร้ายเรา ก็เป็นเรื่องที่เขาทำผิดเอง
เราไม่เคียดแค้นนัก
ก็จะไม่เกิดความโกรธขึ้นมาเลย

”

ท่านเหลียวผาน

ไอวาบยี่ห้อที่สอง

วิธีแก้ไขความผิดพลาด

ในยุคขุนชีว (ก่อน ค.ศ. ๗๗๐-๔๗๖ หรือก่อน พ.ศ. ๒๒๓๗-๖๗) เป็นระยะเวลาที่อำนาจราชวงศ์โจว (จิ่ว) (ก่อน ค.ศ. ๑๑๒๒-๗๗๑ หรือ ก่อน พ.ศ. ๕๗๙-๒๒๔) เสื่อมถอย หัวเมืองใหญ่น้อย ต่างแข็งข้อตั้งตัว เป็นใหญ่ จิตใจคนจีนในยุคนี้เสื่อมทรามโหดเหี้ยมมาก ลูกฆ่าพ่อ ขุนนางฆ่าฮ่องเต้ นักปราชญ์ท่านขงจื้อ ก็เกิดในยุคนี้ ท่านเห็นว่าเหตุการณ์จะรุนแรงยิ่งขึ้น ไม่เป็นผลดีต่อประเทศชาติ จึงนำหนังสือเล่มหนึ่งชื่อว่า ขุนชีว ซึ่งเป็นของแคว้นหลู่ มาแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ ส่วนที่ดีคงไว้ ส่วนที่ขาดเพิ่มเติมบันทึกความชั่วร้ายในยุคนั้นไว้ในหนังสือขุนชีวนี้ อย่างละเอียดลออเพื่อไว้เตือนใจคนไม่ให้นำมาเป็นเยี่ยงอย่าง ขุนนางในสมัยนั้นช่างดูคน โดยสังเกตจากกิริยาวาจา ก็สามารถคาดคะเนอนาคตของคนๆ นั้นได้ สังคมขุนนางในสมัยนั้น จึงมักนำบุคลิกของใครต่อใครมาเป็นหัวข้อในการสนทนา พ่อจึงอยากให้ลูกค้นหาส่วนดี ส่วนเสียของหนังสือเล่มนี้ แม้จะเป็นของโบราณโบราณ ห่างจากยุคเรา เกือบสามพันปีก็ตาม แต่ลูกก็จะได้ประโยชน์จากหนังสือนี้อย่างเหลือล้น

นอกจากเล่มนี้แล้ว ก็ยังมีอีกหลายเล่ม ที่บันทึกประวัติศาสตร์ในระยะสามพันปีนี้ลูกอ่านแล้วจะได้เข้าใจชีวิตดีขึ้น รู้จักนำส่วนดีของอดีต มาเสริมสร้างชีวิตอนาคตของลูกเอง ให้เพียบพร้อมด้วยความเป็นคนที่มีศีลธรรม หลุดพ้นจากความเป็นปुरुชนได้ในที่สุด

ธรรมดานิमितหรือกลางสังหรณ์นั้น มักจะเกิดทางใจแล้วปรากฏให้เห็นทางอิริยาบถ บุคลิกลักษณะจึงเปรียบเทียบกับประดุกกระจกเงาฉายให้เป็นบุญวาสนาหรือเคราะห์กรรมที่บุคคลนั้นๆ จะต้องได้รับในอนาคต ปุรุชนมักมองไม่เห็นบุคลิกลักษณะอันน่าศึกษานี้ กลับเห็นว่าเป็นการคาดคะเนที่ไม่แน่นอน

ธรรมชาตินั้นมีความซื่อตรงยิ่งนัก หากเราเอาอย่างธรรมชาติได้ จิตใจของเรานี้ก็จะผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติซึ่งก็คือฟ้าดินนั่นเอง ฉะนั้น ลูกจงสังเกตพฤติกรรมของบุคคลต่างๆ ว่าเขาชอบทำกรรมดี หรือกรรมชั่ว ถ้าเขาชอบทำแต่กรรมดี ทำได้ครบตามมาตรการและสูงถึงมาตรฐานแล้วไซ้ร้ ก็จงแน่ใจเถิด เขาจะต้องได้รับผลดีแน่ แต่ถ้าเขาชอบทำแต่กรรมชั่ว ลูกก็จงแน่ใจเถิดว่า เขาจะต้องได้รับผลเลวร้ายตอบแทน หากลูกต้องการความสุขและห่างไกลจากความทุกข์ ลูกจะต้องรู้จักวิธีแก้ไขความผิดพลาดของตนเองเสียก่อน

ข้อ ๑. ลูกจะต้องมีความละเอียดต่อการทำชั่ว ไม่ว่าจะอยู่ต่อหน้าหรือลับหลังผู้คน ลองคิดถึงดูสิ นักปราชญ์แต่ครั้งโบราณมา ท่านก็เป็นชายอกสามศอกเช่นลูกนี้ แต่ไหนท่านเหล่านั้นจึงได้รับความเคารพบูชาเป็นปูชนียบุคคล แม้กาลเวลาจักได้ผ่านไปแล้วเป็นร้อยชั่วคนก็ตาม ส่วนลูกนั้นเล่ายังเป็นกระเบื้องที่แตกอยู่เป็นเสี่ยงๆ ในชีวิตยังไม่ได้สร้างอะไรเป็นชิ้นเป็นอันเป็นแก่นสารให้ปรากฏเลย ทั้งนี้ ก็เพราะลูกมัวหลงระเหิดอยู่กับความสุขทางโลก เหมือนผ้าขาวที่ถูกสีต่างๆ

แปดเปื้อนเสียแล้ว ย่อมหมดความบริสุทธิ์ผุดผ่อง มักจะทำอะไรที่ไม่สมควรทำ แต่คิดว่าผู้อื่นไม่ล่วงรู้ ต่อก็ยิ่งเหิมเกริม ทำผิดมากขึ้นทุกที โดยไม่มีความละอายต่อบาป ลงท้ายก็จะเหมือนกับสัตว์เดรัจฉานที่ไม่สามารถรู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ ในโลกนี้ จะมีอะไรอีกเล่าที่จะนำละอายไปกว่าที่ตนเองไม่รู้ตัวชั่ว นักปราชญ์ท่านเมิ่งจื่อจึงได้กล่าวว่า ความละอายและความเกรงกลัวต่อบาปนั้น เป็นความยิ่งใหญ่ของมนุษย์ในโลกนี้ผู้ใดมิไฉ่ยอมได้ชื่อว่าเป็นปราชญ์ ผู้ใดมิไฉ่มิไฉ่ยอมเหมือนสัตว์เดรัจฉาน ลูกจึงต้องเริ่มต้นแก้ไขความผิดพลาดของตนเอง ด้วยกุศลกรรมข้อนี้ก่อน

ข้อ ๒. ลูกจะต้องมีความเกรงกลัวต่อการทำชั่ว เทพดาอยู่เบื้องบนฝึสางวิญญาณล้วนมีร่างโปร่งแสง มีอยู่เกลื่อนกลาดทุกหนทุกแห่ง ซึ่งนัยน์ตาของมนุษย์ธรรมดาย่อมมองไม่เห็นไม่ว่าลูกจะทำผิดอะไรที่คนไม่รู้ ฝึสางเทวดาก็รู้หมด ถ้าลูกทำความผิดร้ายแรง ลูกก็จะต้องได้รับเคราะห์กรรมไม่เบาทีเดียวละ ถ้าลูกทำผิดเพียงนิดหน่อย ก็จะทำให้ลูกได้รับความสุขที่กำลังให้ผลอยู่ในปัจจุบันลดน้อยลงทันที ลูกจะไม่กลัวได้หรือ

ไม่เพียงเท่านั้น แม้เราจะอยู่ในบ้านของเราเองในที่รโหฐานก็ตาม ก็หนีไม่พ้นสายตาของฝึสางเทวดาไปได้ แม้ลูกจะปกปิดความผิดไว้ดีเพียงใด แต่จะปกปิดฝึสางเทวดาหาได้ไม่ เพราะแม้แต่ในตัวลูกมีไส้ก็ขด ท่านเหล่านั้นก็มองเห็นทะลุปรุโปร่งอยู่แล้ว หากวันใดบังเอิญมีคนแอบรู้เห็นเข้า ลูกจะกลายเป็นคนไร้ค่าไปทีเดียว อย่างนี้แล้วลูกจะไม่กลัวอีกหรือ

ไม่เพียงเท่านั้น หากลูกยังมีมหายาใจอยู่ แม้จะทำความผิดล้นฟ้า ก็ยังมีโอกาสแก้ตัวได้ ถ้าลูกสำนึกในความผิดนั้นได้ทันท่วงที กาลก่อน

มีชายคนหนึ่ง ตลอดชีวิตของเขา ชอบทำแต่กรรมชั่ว ครั้นพอใกล้จะตายได้สำนึกผิด เพียงขณะจิตเดียวและจิตสุดท้ายที่รู้จักผิดชอบชั่วดี ก็ยังสามารถทำให้จิตที่เกิดจากจิตขณะสุดท้าย (จิตจิต) ได้ปฏิสนธิในสุคติภพทันทีที่ รอดจากการไปสู่สุคติภพอย่างหวุดหวิด และเมื่อเขาได้ไปสู่สุคติภพเสียก่อนแล้ว จิตที่รู้จักผิดชอบชั่วดีในวินาทีสุดท้ายนี้ ก็ย่อมเป็นปัจจัยให้เขาประกอบแต่กรรมดี หากเขาสามารถสั่งสมความดีได้มากกว่ากรรมชั่วที่เคยกระทำมาเป็นหมื่นเท่าพันทวีแล้วไซ้ วิชาแห่งกรรมชั่วที่มีใช้กรรมหนักจกติดตามมาให้ผลไม่ทันเสียแล้ว คุณในถ้าที่มีติดมานานนับพันปี เพียงแต่จุดไฟให้สว่างเพียงดวงเดียว ก็สามารถขบไล่ความมืดที่มีมานานนับพันปีให้หมดสิ้นไปในพริบตาเดียว ฉะนั้น ลูกจงจำไว้ว่า ความผิดที่ถูกกระทำไว้นานแล้วหรือเพิ่งกระทำขอให้รู้สำนึกและแก้ไขเสียทันที จึงจะเอาตัวรอดได้ ไม่ต้องไปสู่สุคติภพที่เต็มไปด้วยความทุกข์ทรมาน

แต่ลูกจะต้องจดจำไว้ให้ดีว่า แม้ความผิดนั้นเป็นสิ่งที่แก้ไขได้ ก็อย่านอนใจที่จะทำผิดบ่อยๆ อย่างนี้ว่าวันนี้เราทำผิดแค่นี้ไม่เป็นไร พรุ่งนี้เราจะแก้ไขไม่ทำอีกก็แล้วกัน ถ้าคิดเช่นนี้ ก็ผิดจากวัตถุประสงค์ที่พ่อพร่ำสอนลูก อันความผิดที่เกิดจากรู้ว่าผิดแล้วยังจงใจทำ เป็นมโนกรรมที่มีโทษหนัก แม้ลูกตั้งใจจะแก้ไขในวันพรุ่งนี้ก็อาจจะสายไปเสียแล้ว เพราะในโลกแห่งความวุ่นวายนี้ ใครจะรับประกันได้ว่า เราจะมีชีวิตอยู่จนถึงวันพรุ่งนี้ มนุษย์มีชีวิตอยู่ได้ด้วยลมหายใจ ถ้าลูกขาดหายใจเพียงครั้งเดียว ชีวิตนี้ก็ไม่ใช่ของลูกเสียแล้ว ทุกสิ่งลูกก็นำติดตัวไปด้วยไม่ได้ เพราะทุกสิ่งเป็นรูปธรรมไม่มีใครเป็นเจ้าของรูปธรรมได้ชั่ววินาที สิ่งติดตามลูกไปได้มีเพียงกรรมดีและกรรมชั่วเท่านั้น หากบุญยังมีเหลือพอ ได้กลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีก ก็จะเป็นคนที่มีชื่อเสียงไม่ตีเป็นร้อยปีพันปี แม้จะมีลูกหลานที่ดี ก็ไม่สามารถช่วยลูกได้ หาก

กรรมหนักไม่สามารถมาเกิดเป็นมนุษย์อีก ก็จะต้องตกนรกหมกไหม้ทนทุกข์ทรมานไปชั่วนิรันดร์กับชั่วกาลปี แม้พระพุทธรูปก็ทรงโปรดไม่ได้ เพราะผู้ใดทำกรรมไว้นั้นเองเป็นผู้ได้รับผลแห่งกรรมนั้นลูกยังจะไม่กลัวได้หรือ

ข้อ ๓. ลูกจะต้องมีความกล้าที่จะแก้ไขตนเองมีกำลังที่จะแก้ไขอย่างจริงจังไม่ท้อถอย มีความเพียรอย่างสม่ำเสมอไม่ห่อหุ้ม หยุตบ้าง ความผิดเล็กๆ น้อยๆ นั้น เปรียบประดุกหนามดออยู่ในเนื้อ ถ้ารีบปอกหนามออกเสีย ก็จะหายเจ็บทันที หากเป็นความผิดใหญ่หลวงก็เปรียบประดุกถูกพิษที่ร้ายแรงขบกัดเอาที่นิ้วถ้าลูกไม่กล้าตัดนิ้วทิ้งพิษก็จะลุกลามไปถึงหัวใจและตายได้ง่ายๆ ลูกจึงต้องมีจิตใจที่เด็ดเดี่ยวกล้าเผชิญความจริง รู้ตัวว่าผิดตรงไหนต้องแก้ตรงนั้นทันที อย่ารีรอลงเล จะเสียการในภายหลัง ลูกจงศึกษาวิชาปากว่า (โปยกว่าย) ที่ว่าด้วยความแข็งแกร่งของฟ้า ความอ่อนโยนของดิน ความมีพลังของไฟ ความเยือกเย็นของน้ำ ความกึกก้องของเสียงฟ้าร้อง ความแรงกล้าของลม ความมั่นคงของขุนเขาและความเป็นกระแสของสายธาร แล้วลูกจะเข้าใจถึงธรรมชาติแปดประการนี้ต่างก็เป็นปัจจัยให้กันและกัน ในยามที่พายุมา เสียงฟ้าร้องลมก็จะปองปัจจัยช่วยให้ฟ้าร้องดังยิ่งขึ้น ฟ้าก็จะช่วยลมให้มีกำลังพัดรุนแรงขึ้น ตัวอย่างเหล่านี้ถ้าลูกศึกษาให้เข้าใจแล้วก็จะสามารถนำวิชาโปยกว่ายนี้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เกิดประโยชน์สุขแก่ลูกเอง ความผิดถูกความดีชั่ว ล้วนเป็นปัจจัยให้กันและกันเมื่อรู้ว่าผิดรีบแก้ไขเสีย ความถูกก็จะกลับคืนมา เมื่อทำความดีอยู่ความชั่วไหนเลยจะมากล้ำกราย ทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับความเด็ดเดี่ยวกล้าหาญของลูกเองเท่านั้น จงจำไว้

เมื่อลูกมีความละอาย มีความเกรงกลัวต่อการกระทำผิดและมีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวที่จะแก้ไขความผิดพลาดของตนเองแล้วไซ้

ความผิตนั้นก็ย่อมจะลดน้อยถอยลงจนหมดไปในที่สุด เปரியบประดุจ
สายน้ำที่รวมตัวกลายเป็นน้ำแข็งในฤดูใบไม้ผลิ เมื่อถูกแสงอาทิตย์ก็
ย่อมละลายกลายเป็นน้ำดังเดิม แต่ความผิตพลาดของมนุษย์นั้นไม่ง่าย
ดังว่าไปเสียทั้งหมด บางสิ่งต้องแก้ที่เหตุการณ์ บางสิ่งต้องแก้ที่เหตุผล
บางสิ่งต้องแก้ที่ใจ วิธีการแก้ไขย่อมแตกต่างกันออกไปผลที่ได้ก็ไม่
เหมือนกัน ลูกจงฟังให้ดี

เช่นเมื่อวานนี้เราฆ่าสัตว์ วันนี้เราตั้งใจไม่ฆ่าอีกต่อไป หรือ
เมื่อวานเราโกรธ พรุสวาทไปมากมาย วันนี้เราตั้งใจไม่โกรธอีกต่อไปนี่
คือการแก้ไขที่เหตุการณ์ ทำผิตแล้วจึงได้คิด ซึ่งไม่ค่อยจะได้ผลเพียง
ระจับได้ชั่วคราว เผลอเมื่อใดเราก็จะทำผิตได้อีก

การแก้ไขจึงต้องแก้ก่อนที่จะมีการกระทำผิตเกิดขึ้น คือต้องรู้
เหตุที่จะก่อให้เกิดความผิตได้เสียก่อน เช่น การฆ่าสัตว์ ถ้าเราเข้าใจ
เสียก่อนว่าชีวิตใครๆก็รักใคร่จึงฆ่าสัตว์อื่นเพื่อเลี้ยงชีวิตเราให้ยืนยาวเล่า
ถ้ามีใครทำกับเราบ้างอย่างนี้ ลูกจะยอมหรือ อนึ่งการฆ่าสัตว์นั้น ทำให้
เกิดความทรมานเจ็บปวดแสนสาหัส นำสัตว์ตมในกระทะร้อนๆ กว่าที่จะ
ตายก็สแปร้อนไปทุกชุมชน แม้เราจะบริโภคอาหารสัตว์อร่อยเพียงไร
เมื่อเข้าไปอยู่ในท้องเราแล้ว ก็จะเปลี่ยนเป็นปฏิกุลต่อไป ถ้าเราบริโภค
แต่พืชผักผลไม้ เราก็อยู่ได้อย่างเป็นสุข เช่นกัน ไม่เดือดร้อนอะไร ใคร
จึงต้องไปทำลายชีวิตผู้อื่นเพื่อความอิมเพียงชั่วยาม แต่ต้องทำลายบุญ
ที่มีอยู่แล้วให้น้อยลง และเพิ่มบาปให้มากขึ้นด้วยเล่า

ชีวิตที่ประกอบขึ้นด้วยเลือดเนื้อนั้น ย่อมมีวิญญานคือความ
รู้สึกนึกคิดเช่นเดียวกับเรา ถ้าเราไม่สามารถทำให้สัตว์เหล่านั้นมารัก
นับถือเราไว้วางใจเรา และอยากอยู่ใกล้เราแล้ว เราก็อย่าสร้างความ
เคียดแค้นชิงชังจนถึงจองเวรจองกรรมกันขึ้นเลย ถ้าลูกคิดได้เช่นนี้แล้ว

ลูกก็จะกินเนื้อสัตว์เหล่านั้นไม่ลงคอ เมื่อสมัยโบราณกาลในยุคหินใหม่
เรามีผู้นำทางที่ทรงเปี่ยมด้วยพระเมตตากรุณา และทรงปรีชาสามารถ
ยิ่งพระองค์หนึ่ง ซึ่งมีพระนามว่า ดีซุ่น ก่อนเสวยราชย์โดยราษฎร
พร้อมใจกันเลือกท่าน ท่านเป็นชาวนา ระหว่างท่านทำนาอยู่นั้น จะมี
ช้างมาช่วยท่านไถนา มีนกมาช่วยท่านถอนหญ้า ซึ่งปัจจุบันนี้ ภาพ
เช่นนี้หาไม่ได้อีกแล้ว ก็เพราะมนุษย์ขาดความเมตตาการุณย์อย่าง
จริงใจนั่นเอง

เรื่องความโกรธก็เช่นกัน ถ้าเรารู้จักคิดสักนิดว่า คนนั้นแตกต่าง
ต่างกันทั้งนิสัยและสติปัญญาภูมิหน้าภูมิหลังของแต่ละคนจึงไม่เหมือนกัน
บางอย่างเราสู้เราไม่ได้ บางอย่างเราสู้เขาไม่ได้ เมื่อเขาพลาดพลั้งไป
ก็ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เป็นความโง่เขลาเบาปัญญาน่าสงสาร
มากกว่า นำให้อภัยมากกว่า ถึงแม้เขาจะให้ร้ายเรา ก็เป็นเรื่องที่เขา
ทำผิตเอง เราไม่เดือดร้อนนัก ก็จะไม่เกิดความโกรธขึ้นมาได้เลย

ลูกจะต้องคิดได้ว่า ในโลกนี้ ไม่มีใครเลยที่ไม่เคยทำความผิตเลย
คนที่อวดดีอวดวิเศษนั้น หาใช่ปราชญ์ที่แท้จริงไม่ คนที่มีความรู้สมเป็น
นักปราชญ์นั้น ท่านมักถ่อมตน คอยจับผิตตนเองไม่กล้าโกรธเคืองผู้อื่น
ไม่จับผิตผู้อื่น คอยสำรวจตนเองว่าได้ล่วงเกินใครอย่างไรบ้างหรือเปล่า
ยามที่มีคนล่วงเกินตน ก็จะถามตนเองเสียก่อนว่า ได้เคยล่วงเกินเขาไว้
ก่อนหรือไม่ ยามที่มีคนไม่จริงใจต่อตนก็จะถามตนเองเสียก่อนว่า
ได้เคยแสดงความไม่จริงใจต่อเขาก่อนหรือไม่ เรามัวผิตเสียเช่นนี้
เราก็จะไม่ทันได้โกรธผู้อื่น ยิ่งถามตนเองแล้วปรากฏว่าไม่เคยล่วงเกิน
ไม่เคยไม่จริงใจต่อเขามาก่อน เราก็ยิ่งสบายใจรับเอาความผิตพลาด
ของผู้อื่นมาเป็นบทเรียนฝึกฝนตนเองต่อไป เราก็จะกลายเป็นคนดียิ่งๆ
ขึ้น เมื่อคิดได้เช่นนี้ ใครทำไม่ดีกับเราเราก็รับบทเรียนไว้ด้วยความยินดี
จิตใจไม่ขุ่นมัวจักมีความโกรธมาแต่ไหน

ถ้ามีคนนิทนาบว่าร้ายลูก ลูกก็ต้องคิดให้ได้ว่าเหมือนคนจุดกองไฟเผาฟ้า แม้กองไฟจะใหญ่หมึมาเพียงใด แต่ฟ้านั้นว่างเปล่า ไม่มีเชื้อที่จะติดไฟได้ กองไฟจะลุกโชติช่วงสักเพียงใด ก็จะไม่ไหม้และมอดไปข้างเดียวในที่สุดคนที่ว่าร้ายลูก เห็นลูกอยู่ในความสงบ ไม่โกรธตอบ ไม่ตอบโต้ เขาก็จะหยุดไปเองเช่นกัน เพราะการนิทนาบว่าร้ายนั้น เหมือนนำลิไปป้ายที่ผ้าขาว ผ่านนั้นย่อมยากที่จะเขาได้ดังเดิมแม้ลูกจะมีเหตุผลอย่างไร ก็ไม่สามารถจะโต้แย้งให้ขาวกระจ่างได้เปรียบประดุจตัวไหมในฤดูใบไม้ผลิ หลงกินใบหม่อนไปดั้นไป ยิ่งกระดุกกระดิกมากเท่าไร ใบไหมก็ยิ่งผูกมัดตัวเองมากเท่านั้น ความโกรธก็เช่นกัน มีแต่โทษหามีคุณไม่ ถ้าลูกสามารถใช้เหตุผลใคร่ครวญดูแล้ว ทุกสิ่งก็จะไม่น่าโกรธ ความโกรธก็จะไม่เกิดขึ้นกับลูกอีกเลย

วิธีแก้ไขความผิดพลาดที่พูดไปแล้วมีทั้งแก้ไขเมื่อเกิดความผิดขึ้นแล้ว และแก้ไขเมื่อยังมิได้ทำความผิด วิธีที่ดีที่สุดก็คือการแก้ที่ใจนั่นเอง โบราณท่านว่าไว้ ก็เลสพันห้าตั้นหาร้อยแปด ก็ล้วนเกิดที่ใจทั้งสิ้น ถ้าเราห้ามใจมิให้เกิดกิเลสตัณหาได้ ความผิดใดๆ ก็เกิดขึ้นไม่ได้ทั้งสิ้น ดุจดั่งดวงตะวันสดใสแสงส่องมาคราใด ความมืดก็หมดไป ปีศาจก็ย้งต้องหลบๆ ซ่อนๆ ไม่กล้าออกมาเพ่นพ่านเปรียบได้กับการโค่นล้มต้นไม้ที่มีพิษ ลูกจะต้องขุดรากถอนโคนให้หมดสิ้น ไม่ใช่คอยๆ ลิดกิ่งปลิดใบซึ่งไม่ทันการ

สรุปแล้ว การแก้ที่ใจ จึงจะเข้าถึงความบริสุทธิ์ผุดผ่องได้อย่างแท้จริง เพียงเกิดความรู้สึกว่าจะทำผิด ก็รู้สึกตัวเสียก่อนแล้วด้วยสติสัมปชัญญะ ความผิดจึงเกิดขึ้นไม่ได้ นี่คือการยับยั้งชั่งใจที่ต้องอบรมบ่มเพาะ ให้สติประคองใจเราไว้ตลอดเวลา ทั้งหมดนี้ ลูกจะต้องใช้วิจาร์ณญาณ ให้ถูกต้องว่าคราใดที่จะใช้วิธีใด จึงจะเหมาะสมจะควร

ถ้าลูกนำวิธีมาใช้ไม่เหมาะสมไม่ควร ก็จะไม่ทันการ แล้วลูกก็ต้องตกอยู่ในความโง่งต่อไป ไม่มีทางได้ดี

การตั้งปณิธานอันแน่วแน่ที่จะแก้ไขความผิดพลาดของตนเองก็ดี การอธิษฐานจิตอยู่บ่อยๆ ตลอดวันตลอดคืนก็ดี ล้วนแต่จะช่วยกระชับความหนักแน่นให้แก่ลูก นอกจากนี้ ยังต้องมีกัลยาณมิตรคอยช่วยเหลือตักเตือน มีผีसाงเทวดาคอยช่วยดลใจ จิตใจของลูกต้องเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ ทั้งกลางวันกลางคืน ทุกขณะจิต ทุกลมหายใจเข้าออก เพียงสักหนึ่งหรือสองสัปดาห์อย่างช้าก็จะฝันว่าได้บินไปเที่ยวบนท้องฟ้าบางทีก็จะเห็นเครื่องบูชาพระพุทธเจ้า ล้วนเป็นนิมิตดี เพื่อให้ลูกรู้ว่า บาปกรรมนั้นได้ลดน้อยถอยลงแล้ว แต่ลูกอย่าได้ล้าพองใจเป็นอันขาด เพราะความเพียรของลูกจะหยุดก้าวหน้าได้ทันทีทีเดียว

แต่ก่อนนี้สมัยซุนชิว มีขุนนางในแคว้นเอว๋ยท่านหนึ่ง เมื่ออายุยี่สิบปี ท่านก็รู้สึกตัวว่าตนเองได้ทำผิดอะไรมาบ้าง และสามารถแก้ไขได้หมดสิ้น ครั้นเมื่อท่านอายุได้ ๒๑ ปี ท่านก็รู้ดีกว่าที่คิดว่าแก้ไขหมดแล้วนั้น ที่แท้ยังไม่หมดจดดี ครั้นเมื่อท่านอายุได้ ๒๒ ปีท่านก็ยังเห็นอีกว่ายังเหลือความผิดอะไรอยู่บ้าง เช่นนี้ทุกปีมา จนเมื่อท่านอายุ ๕๐ ปีก็ยังรู้ว่าเมื่อท่านอายุ ๔๙ ปีนั้น มีความผิดที่ยังไม่ได้แก้ไขอะไรบ้าง ลูกจงดูไว้เป็นตัวอย่างว่า คนโบราณนั้นท่านมีความจริงใจต่อการแก้ไขเพื่อพัฒนาตนเองเพียงใด

พวกเราสมัยนี้ล้วนแต่เป็นคนหยาบ มีความผิดติดตัวกันมากมาย เหมือนกับตัวเหลือบที่เกาะเต็มไปหมด แต่เราก็ไม่เห็นไม่รู้สึกว่าจะผิดนั้น เราได้ทำผิดพลาดมาบ้าง นี่ก็เพราะความหยาบของจิตมีดวงตาก็หาไม่แววไม่นั่นเอง

ลูกจงสังเกตคนที่บาปหนา มักจะปรากฏบุคลิกที่อาภัพให้เห็นได้ง่ายๆ เช่น เป็นคนขี้หลงขี้ลืม ปวดหัวมึนงง ง่วงเหงาหาวนอน แม้จะไม่มีเรื่องร้ายแรงอะไรเกิดขึ้น ก็มีจิตใจที่หงุดหงิด เศร้าซึมเลือนลอย ขี้หวาดกลัวหาความสุขความร่าเริงไม่ได้ เห็นคนก็ไม่กล้าสบตาด้วย ไม่ชอบฟังเทศน์ฟังธรรม บางทีทำดีกับใครก็กลับได้ผลในทางตรงกันข้าม กลางคืนนอนก็ฝันร้าย พุดจาเลอะเลือน จิตใจท้อแท้ เหล่านี้ล้วนเป็นนิมิตของคนบาปหนาทั้งสิ้น ถ้าลูกรู้สึกตัวว่าเป็นเช่นนี้ ก็จงรีบหาทางแก้ไขโดยด่วน อย่าได้รั้งรออยู่เลย

“

น้ำใสย่อมไม่มีปลา
แผ่นดินที่สะอาด
พืชพันธุ์ธัญญาหารย่อมไม่เจริญเติบโต

“

ท่านเหลียวผ่าน

“

การทำความดีต่อผู้อื่น ๑๐ วิธี

- ช่วยเหลือผู้อื่นทำความดี
- รักและเคารพทุกคนอย่างเสมอหน้า
- สนับสนุนผู้อื่นให้เป็นผู้มีความดีพร้อม
- ชี้ทางให้ผู้อื่นทำความดี
- ช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในความคับขัน
- กระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ
- อย่าเป็นปู่โสมเฝ้าทรัพย์ต้องหมั่นบริจาคน
- ชำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรม
- เคารพผู้มีอาวุโสกว่า
- รักชีวิตผู้อื่นดุจรักชีวิตตนเอง

“

ท่านเหลียวผ่าน

โอวาทข้อที่สาม

วิธีสร้างความดี

โอวาทข้อที่สองนั้น ท่านเหลียวผ่านได้สอนวิธีแก้ไขความผิดในชีวิตปัจจุบัน แต่การที่ไม่ทำผิดในชาตินี้ ยังไม่สามารถจะทำให้ชีวิตเสวยผลดีมีสุขได้ตลอดไป เพราะเหตุว่าแม้ชาตินี้จะมีได้ก่อกรรมทำเข็ญเพิ่มขึ้น แต่เราจะรู้ได้อย่างไรว่า ชาติก่อนๆ นี้เราทำความไม่ดีอะไรไว้บ้าง ซึ่งจะต้องมีแน่ๆ เพียงแต่มากหรือน้อยเท่านั้น ที่เราไม่อาจจะทราบได้ ซึ่งก็ต้องได้รับวิบากแห่งกรรมในชาตินี้ต่อไป ฉะนั้น ไม่เพียงแต่เราจะต้องละการทำชั่วแล้วเรายังต้องสร้างกรรมดีให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น เพื่อหนีให้พ้นวิบากที่ไม่ดีในชาติปางก่อนๆ โอวาทข้อที่สามนี้ ท่านเหลียวผ่านจึงสอนให้ลูกท่านรู้จักวิธีสร้างความดี

ลูกจะต้องอ่าน คัมภีร์อัจฉิง ให้เข้าใจอย่างทะลุปรุโปร่งเพราะเป็นคัมภีร์ที่ดีมากเล่มหนึ่งเพียงหน้าแรกก็ให้กำลังใจแก่ผู้อ่านอยู่มหาศาล โดยกล่าวไว้ว่า ครอบครัวยุคที่สั่งสมแต่ความดีไม่เพียงแต่หัวหน้าครอบครัวจะได้รับผลดีเท่านั้น แม้ลูกหลานเหลนโหลนก็พลอยได้เสวยผลแห่งความดีนั้นด้วย เพราะเหตุนี้ ท่านตาของท่านขงจื้อ นักปราชญ์อัน

เรื่องของเงิน ท่านจึงยกลูกสาวของท่านให้กับท่านพ่อของท่านขงจื้อ เพราะท่านได้พิจารณาอย่างถ่วงถ่วงแล้วว่าชายที่จะมาเป็นบุตรเขยท่านนั้น ไม่เพียงแต่จะเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบแล้ว ยังต้องมีบรรพชนที่ประพฤติปฏิบัติชอบมาหลายชั่วอายุคนด้วย และก็เป็นความจริงตระกูลนี้ได้ให้กำเนิดนักปราชญ์ที่ชาวจีนทั้งประเทศต้องสักการะบูชา เป็นปูชนียบุคคลที่หายากในโลกผู้หนึ่ง คือท่านขงจื้อโง่งงลูก ต่อมาท่านขงจื้อได้สรรเสริญท่านตี้ซุ่นที่พ่อได้กล่าวให้ลูกฟังไว้ทีหนึ่งแล้ว ว่าท่านตี้ซุ่นเป็นผู้ที่มีความกตัญญูอย่างยอดเยี่ยม หากใครเปรียบได้ยาก บรรพชนของท่านตี้ซุ่นจะต้องยินดีปรีดาที่มีลูกหลานที่ดีเช่นนี้มาเช่น ไหว้บูชา ส่วนลูกหลานที่กระทำตนไม่ดีนั้น แม้จะเช่นไหว้บูชา บรรพชน บรรพชนก็ไม่ยินดีด้วย และไม่ยอมรับการเช่นไหว้บูชาด้วย ลูกศึกษา ประวัติศาสตร์สมัยซุนชิวแล้ว ลูกก็จะเข้าใจดีว่า ลูกหลานของท่านตี้ซุ่น ก็คือแคว้นฉินทั้งหมดได้มีความรุ่งเรืองอยู่นานหลายชั่วอายุคนทีเดียว อดีตจึงเป็นตัวอย่างอันดีที่ลูกจะได้ศึกษา ทำความเข้าใจให้รู้แจ้ง เห็นจริงและจดจำมาแต่สิ่งที่ดีงาม เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ของลูกเอง

มีขุนนางตำแหน่งพระอาจารย์ท่านหนึ่ง มีหน้าที่ถวายพระอักษรฮ่องเต้เมื่อยังทรงพระเยาว์ ท่านผู้นี้มีบรรพชนที่ยึดอาชีพแจวเรือจ้างมาหลายชั่วคน มีอยู่ครั้งหนึ่ง ตั้งแต่พระอาจารย์ยังไม่เกิดฝนตกนานจนท่วมตลิ่ง กระแสน้ำได้พัดพาชีวิตผู้คนและทรัพย์สินลอยตามน้ำมามากมายชาวเรือจ้างต่างก็สละวณเก็บทรัพย์สินขึ้นเรือเป็นของตน มีแต่ท่านทวดและท่านปู่ของพระอาจารย์ท่านนี้เท่านั้นที่ไม่ยอมแตะต้องสิ่งของใดๆ เลย ตั้งหน้าตั้งตาช่วยชีวิตคนที่ลอยตามกระแสน้ำอันเชี่ยวกรากมา ใครๆ ก็พากันหัวเราะเยาะว่าท่านทั้งสองเป็นคนโง่ ไม่รู้จักฉวยโอกาสหาความร่ำรวยใส่ตน แต่การกระทำเป็นเช่นนั้นไม่ เมื่อ

ท่านปู่ได้ลูกชายคือท่านบิดาของพระอาจารย์นี้ความเป็นอยู่ของท่านกลับไม่ลำบากดังแต่ก่อน ครอบครัวมีความสุขสบายขึ้น ท่านทวดสิ้นบุญไปแล้ว ต่อมาท่านปู่ถึงแก่กรรมลง มีแต่อาหิณท่านหนึ่งซึ่งเชื่อกันว่าเป็นเทวดาแปลงร่างมาปรากฏ ได้แนะนำให้คุณพ่อของพระอาจารย์นำศพของท่านทวดและท่านปู่ ไปฝังรวมกันในที่แห่งหนึ่งใกล้บ้าน ซึ่งมีชัยภูมิดีมาก เป็นมงคลแก่ลูกหลานต่อไป ทุกวันนี้ฮวงซู่ยกกระต่ายขาวนี้เป็นที่เลื่องลือกล่าวขวัญกันทั่วทุกทิศ สดุดีในเกียรติคุณของคนแจวเรือจ้างที่เป็นท่านทวดและท่านปู่ของพระอาจารย์ เมื่อพระอาจารย์ถือกำเนิดมาพออายุได้ ๒๐ ปี ก็สอบไล่ได้ตามขั้นตอนทั้งหมด ได้รับราชการเป็นขุนนางจนได้เป็นพระอาจารย์ถวายอักษรแก่ฮ่องเต้ เมื่อฮ่องเต้ทรงทราบถึงคุณงามความดีของท่านทวดและท่านปู่ของพระอาจารย์ ก็ได้โปรดเกล้าพระราชทานยศขุนนางให้กับท่านทวด ท่านปู่ และท่านพ่อของพระอาจารย์อีกด้วย เพื่อเป็นการแสดงให้ปรากฏว่าการทำงานดีงามนั้น ย่อมได้รับสิ่งที่ดีงามสมควรเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไปแม้ชีวิตหาไม่แล้วก็ตาม อนึ่ง ลูกหลานของพระอาจารย์ ก็ได้รับราชการเป็นใหญ่เป็นโตตราจบจนทุกวันนี้มากมาย

มีเสมียนอำเภอท่านหนึ่ง แม้จะมีตำแหน่งเล็กๆ แต่จิตใจนั้นเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม เป็นคนรักษาระเบียบวินัยของราชการอย่างเคร่งครัด มีความยุติธรรมเป็นที่ตั้ง ไม่ทำสิ่งใดที่ผิดศีลธรรมส่วนนายอำเภอท่านนั้นเป็นคนดुरาย อยู่มาวันหนึ่ง นายอำเภอสั่งเขียนผู้ต้องหาที่ไม่ยอมรับสารภาพ ตีจนเนื้อแตกเลือดไหลนองพื้น ก็ยังไม่หายโกรธ เสมียนอำเภอทนเห็นความทารุณไม่ไหว จึงคุกเข่าที่หน้าโต๊ะว่าความของนายอำเภอ ขอให้พราณิกโทษ หยุดติเสยที นายอำเภอตอบว่า พราณิกะได้แต่ผู้ต้องหาคนนี้ไม่รักษากฎหมาย ไม่มีศีลธรรมจะไม่ให้โทษอะไรได้ เสมียนอำเภอจึงโขกศีรษะลงกับพื้นพลาญพุดว่า ผู้ที่เป็นขุนนาง ถ้าไม่

ชำระความตามเหตุผลข้อเท็จจริง เอาแต่อารมณ์เป็นใหญ่ ราษฎรย่อมไม่มีตัวอย่างอันดีงามให้ประพฤติดุปฏิบัติตาม จิตใจของราษฎรหาที่ยึดเหนี่ยวเป็นสรณะไม่ได้ การชำระความนั้นแม้จะสอบสวนได้ความจริงออกมาแล้ว ก็ไม่ควรดีใจ จะทำให้เกิดความประมาทเลินเล่อ ไม่ได้ความจริงที่อยู่ลึกกว่าความจริงที่ผิวเผิน ทำให้การชำระความผิดพลาดได้ง่าย แม้จะได้ความจริงทั้งหมดออกมาแล้ว ก็ยังไม่ควรดีใจ ควรจะเสียใจและสงสาร ที่เขาทำผิดไปโดยความจงใจก็ดี เพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ดี ยังต้องนำเมตตารวมมาช่วยกับการวินิจฉัยคดีความด้วย ทางใดที่จะผ่อนหนักเป็นเบาได้ ก็ควรให้โอกาสเขาได้กลับตัวกลับใจ เป็นคนดีต่อไป ถ้าแสดงความโกรธมากมายเช่นนี้ ผู้ต้องหาเกรงอาญา ก็จะได้รับยอมรับเสียก่อน ทั้งๆ ที่ตนมิได้ทำผิดดังที่ถูกกล่าวหา จะมีเป็นการปรักปรำราษฎรไปหรือ ดีใจยังเป็นการไม่บังควร จักโกรธได้ที่ไหน นายอำเภอสำนึกในคำพูดของเสมียนอำเภอ แต่นั่นมาก็ไม่กล้าแสดงความโกรธ ความดีใจในขณะที่ชำระความอีกเลย

เสมียนอำเภอท่านนี้ฐานะยากจนมาก เพราะมีแต่เงินเดือนขั้นต่ำ ไม่เคยขูดรีดราษฎร ไม่ยอมรับของกำนัลจากใคร มีแต่ช่วยเหลือผู้ต้องหาและนักโทษ วันหนึ่ง มีผู้ต้องหาหลายคนที่อดอยากมาตลอดทางจากหัวเมืองไกล หน้าตาซีดเซียว หอมดเรื้อยหมดแรง หน้าทาสีเลือดไม่ได้แล้ว เป็นที่น่าสงสารยิ่งนัก บังเอิญที่บ้านของเสมียนอำเภอท่านนี้ ข้าวสารก็กำลังจะหมด เหลืออยู่มีอยู่สุดท้ายเท่านั้น ถ้านำมาให้ผู้ต้องหาเหล่านี้แล้ว ท่านและภรรยาก็ต้องอดข้าวมีอนั้นด้วยท่านจึงปรึกษากับภรรยาเพื่อให้ภรรยาเป็นผู้ตัดสินใจ ตกกลางคืนทั้งสองคนยอมเสียสละข้าวมีอนั้นนำมาต้มข้าวต้มเลี้ยงผู้ต้องหาทั้งหมด ต่อมาภรรยาของท่านก็ให้กำเนิดบุตรชายสองคน ล้วนแต่ได้เป็นขุนนางผู้ใหญ่ในเวลาต่อมา และหลานของท่านอีกสองคนก็ได้เป็นขุนนางผู้ใหญ่เช่นกัน

สมัยพระเจ้าอู่ทององค์ที่ ๑ (ค.ศ. ๑๔๓๙-๑๔๔๙ หรือ พ.ศ. ๑๙๘๙-๑๙๙๙) มีขุนโจรก่อกวนจลาจลขึ้นที่เมืองผู้เจี้ยน มีราษฎรและนักศึกษานับสนุนขุนโจรกันมากมาย องค์เจ้าโปรดเกล้าให้นายทหารคุมทัพออกปราบปราม นายทหารท่านนี้หาทางจับขุนโจรได้โดยไม่สูญเสียชีวิตไพร่พลและราษฎรเลย ต่อมา ทางด้านตะวันออกของเมืองผู้เจี้ยน ยังมีสมุนขุนโจรหลงเหลืออยู่มากมาย นายทหารท่านนี้จึงบัญชาให้ขุนนางแซ่เจี๋ยในกรมมหาดไทยของเมืองนั้น ให้ออกกวาดล้างแทนท่าน ถ้าจับได้ให้ฆ่าให้หมดสิ้น แต่ท่านเจี๋ยไม่ยอมปฏิบัติตามท่าน กลับให้คนลอบไปแจ้งแก่ราษฎรว่า ถ้าใครไม่เข้าข้างโจรก็ให้เอาผ้าขาวแขวนไว้ที่หน้าประตูบ้าน ในวันที่กองทหารจะเข้าไปตรวจค้นโจรในแต่ละบ้าน แล้วสั่งห้ามมิให้ทหารข่มเหงราษฎร ถ้าบ้านใดใครมีผ้าขาวแขวนอยู่ ก็จะไม่ถูกลงโทษใดๆ ทั้งสิ้น เป็นอันว่าครั้งกระนั้น ราษฎรและนักศึกษารอดตายประมาณหนึ่งหมื่นคน ท่านเจี๋ยมีคุณธรรมล้ำเลิศ ต่อมาบุตรชายสอบได้ที่ ๑ ได้เป็นจอหงวน รับราชการจนได้เป็นไฉ่เซียง ซึ่งเป็นตำแหน่งสูงสุดในราชการฝ่ายบุน (ฝ่ายบริการประเทศ) และหลานชายของท่านเจี๋ย ต่อมาก็สอบได้ที่สาม ได้รับราชการเช่นกัน

ที่เมืองผู้เจี้ยน มีตระกูลหนึ่งแซ่หลิน บรรพบุรุษท่านหนึ่งเป็นผู้ใจบุญมาก ชอบทำขนมเลี้ยงคนจน ใครมาขอขนมก็รับกุลิกุจจอกให้ไม่เคยแสดงสีหน้ารังเกียจเด็ดขาด ต่อมาเมื่อเกิดภัยแล้งเป็นเหตุหายนมาขอขนมคุณยายท่านนี้ทุกเช้า และขอมากๆ เสียด้วย ท่านก็ไม่เคยบ่นว่าตกให้มากๆ ทุกวัน เป็นเวลาสามปี ตลอดระยะสามปีนี้ไม่เคยขาดแม้แต่วันเดียว ไม่เคยให้น้อย ไม่เคยเบียดหนายต่อการให้ สามปีประจวบหนึ่งวัน เต้าหยินแอบชมเชยนางอยู่ในใจว่า จะหาใครให้ท่านได้สม่าเสมอโดยไม่อดทนระอาใจเช่นนี้ไม่ได้อีกแล้ว ท่านจึงพูดกับนางว่า อาตมาฉันขนมของท่านมาสามปีแล้ว จึงใคร่จะขอตอบแทนพระคุณ

ท่านเสียชีวิต ที่หลังบ้านของท่านมีที่ว่างอยู่ ถ้าท่านทำดวงชัยในบริเวณนี้ได้ ต่อไปลูกหลานอีกหลายๆ ชั่วคนของท่านจะได้เป็นขุนนาง ถ้าจะเปรียบก็พูดได้ว่าจะเป็นขุนนางมากมายเท่ากับเมล็ดงาหนึ่งถังทีเดียว ท่านลองคิดดูก็แล้วกัน เมล็ดงานั้นเล็กเพียงไร อยู่ในถังใหญ่ๆ จะมีประมาณมากเพียงไร ต่อมา นางได้ถึงแก่กรรมลง บุตรชายจึงนำไปฝังไว้ในที่นี้ อีกไม่นาน ตระกูลนี้เข้าสอบครั้งแรก ก็สอบได้ถึงเก้าคน และได้เป็นขุนนางทั้งหมดเช่นกัน ได้เป็นขุนนางทุกชั่วคน จนมีคำรำลือกันไปทั่วว่าไม่เคยมีครั้งใดที่การสอบไล่จะไม่มีคนในตระกูลหลินติดอันดับ

อีกตระกูลหนึ่งคือตระกูลเฟิง บุตรชายรับราชการในกองประวัติศาสตร์แห่งชาติ ก่อนหน้านั้นบิดาสอบได้เป็นที่ช้วนาย ทุกเช้าจะต้องไปเรียนต่อที่อำเภอ อยู่มาวันหนึ่งอากาศหนาวจัดมากท่านเดินไปตามทาง พบคนนอนหนาวจมิมะอยู่ คลำดูปรากฏว่าแข็งไปครึ่งตัวแล้ว ท่านรีบถอดเสื้อหนาวออกใส่ให้ พยายามปลุกขึ้นพากลับมาบ้านของท่าน ช่วยประคบประหงมจนฟื้นติดังเดิม คิณนั้น ท่านฝันไปว่า มีเทวดาองค์หนึ่งมาพูดกับท่านว่า เป็นการยากยิ่งนัก ที่เจ้าสามารถช่วยเหลือคนให้ฟื้นรอดตายได้อย่างมหัศจรรย์ เราจะทำให้หลานเกิดในตระกูลของเจ้า ต่อมาบุตรชายที่ทำงานในกองประวัติศาสตร์อยู่ในเวลานี้ก็เกิดมา จึงขนานนามว่า ฉี ตามที่ฝันไป หลานฉีท่านนี้เกิดในสมัยราชวงศ์ซ่ง (ซ่ง) (ค.ศ.๙๖๐-๑๑๒๗ หรือ พ.ศ. ๑๕๐๓-๑๖๗๐) เป็นขุนนางในตำแหน่งไ้เจียงถึงสองรัชกาล คือพระเจ้าอิงจงฮ่องเต้ (ค.ศ. ๑๐๖๕-๑๐๖๗ หรือ พ.ศ. ๑๖๐๗-๑๖๑๐) และพระเจ้าเลนจงฮ่องเต้ (ค.ศ. ๑๐๖๘-๑๐๘๕ หรือ พ.ศ. ๑๖๑๑-๑๖๒๘) เป็นที่รักของคนทั่วไป และเป็นที่ยอมรับของชาวต่างประเทศยิ่งนัก เกียรติคุณของท่านแผ่ไพศาล เมื่อถึงแก่อนิจกรรมแล้ว พระเจ้าเลนจงฮ่องเต้ได้โปรดเกล้าสถาปนาเป็นที่จงเขียนกงเป็นเกียรติยศอันสูงสุด ที่ได้รับการขนานนามว่า เป็นผู้

อุทิศตนเองเพื่อความจงรักภักดีและรักชาติยิ่ง

มีขุนนางท่านหนึ่งแซ่อึ้ง เมื่อตอนที่ท่านอยู่ในวัยกลางคนได้เป็นช้วนายแล้วแต่ยังไม่ได้เป็นขุนนางจึงไปนั่งท่องตำราที่เขาแห่งหนึ่งซึ่งปลอดจากผู้คนมารบกวน มีเสียงปี่ศาล้องกันมากมาย ชุ่มนุมนกันอยู่ในบริเวณนั้น ท่านแซ่อึ้งก็ไม่กลัว อยู่มาคืนหนึ่ง ท่านได้ยินเสียงปี่ศาล้องกันว่า มีผู้หญิงคนหนึ่ง สามิเดินทางไปหากินยังแดนไกลนานแล้วไม่กลับมา พ่อแม่พี่พี่ก็เลยบังคับให้ผู้หญิงคนนี้แต่งงานเสียใหม่ ผู้หญิงไม่ยอม จะมาแขวนคอตายบริเวณนี้ในคืนพรุ่งนี้ ปี่ศาล้องหนึ่งซึ่งก็ผูกคอตายเหมือนกัน เมื่อมีคนมาแทนก็จักได้ไปเกิดใหม่เสียที ท่านแซ่อึ้งได้ยินเข้าก็บังเกิดความสงสารผู้หญิงคนนี้ขึ้นมาจับใจ จึงนำที่นาของตนไปขายอย่างเจียบๆ ได้เงินมาสี่ตำลึงเขียนจดหมายขึ้นฉบับหนึ่งแล้วส่งไปยังบ้านของแม่พี่พี่ของผู้หญิงคนนั้น พ่อแม่เห็นจดหมายก็รู้ว่าไม่ใช่ลายมือของบุตรตนพากันสงสัย แต่แล้วก็ลงความเห็นกันว่าจดหมายนั้นอาจจะปลอมกันได้ แต่เงินนั้นถ้าไม่ใช่ลูกแล้วจะเป็นใครส่งมาให้เล่า ก็เชื่อกันว่าลูกของตนคงสุขสบายดี จึงส่งเงินมาให้พ่อแม่ใช้ก็เลยกลับใจไม่บังคับให้ลูกสะใภ้ไปแต่งงานใหม่ ต่อมา บุตรชายของตนกลับมาสามิภรรยาได้อยู่กินเป็นปกติสุขตลอดมา

อยู่มาอีกคืนหนึ่ง ท่านแซ่อึ้งก็ได้ยินปี่ศาล้องอีกว่า ฉันทะจะมีคนมาตายแทนแล้วเถียวนา แต่ช้วนานนี้ทำเสียเรื่องหมด ปี่ศาล้องอีกตนหนึ่งก็พูดขึ้นว่า จันทะช่วยกันฆ่าเสียเถอะ ปี่ศาล้องแรกบอกว่าไม่ได้หรอก เพราะเทพเจ้าเบื้องบนเห็นเขาเป็นคนใจดี ได้แต่งตั้งให้เขาเป็นขุนนางในยมโลก ใครก็ทำร้ายเขาไม่ได้เสียแล้ว ท่านแซ่อึ้งได้ฟังเช่นนั้น ก็ยังมีกำลังใจที่จะทำดีให้ยิ่งๆ ขึ้น ยามเกิดทุกข์ภัยก็นำข้าวไปแจกจ่ายแก่ผู้อดอยาก ยามเมื่อญาติมิตรเดือดร้อน ก็ช่วยเหลือ

อย่างเต็มความสามารถ ยามประสบภัยพิบัติ ก็ไม่เคยโทษฟ้าโทษดิน กลับโทษตนเองว่าได้ก่ออกุศลกรรมมา จึงยอมรับสถานการณ์อันเลวร้ายได้อย่างสงบ เมื่อได้เป็นขุนนางแล้วลูกหลานก็ยังได้เป็นขุนนางอีกมากมาย

มีชีวนายท่านหนึ่งแซ่ลวี่ บิดาเป็นผู้มั่งคั่งในเมืองซูโจว มีอยู่ปีหนึ่งฝนแล้งมาก ท่านจึงให้ชาวนาทำนาของท่านฟรี ไม่เก็บค่าเช่านาเลย เป็นตัวอย่างอันดีงาม ที่เจ้าของนาทั้งหลายก็ปฏิบัติตามเช่นกัน ไม่เพียงเท่านั้น ท่านยังนำข้าวที่เก็บไว้มาแจกจ่ายแก่คนยากไร้อีกด้วย พอตกกลางคืนก็ได้ยินเสียงปีศาจมาร้องว่า จะพูดสักพันครั้งหรือสักหมื่นครั้ง ข้าพเจ้ายืนยันว่าเป็นความจริง ที่ชีวนายในตระกูลลวี่นี้ จะได้เป็นจวี่เหยินแล้ว ปีศาจร้องอยู่ทุกคืนติดต่อกันนาน จนกระทั่งวันหนึ่ง เมื่อมีการสอบไล่ ชีวนายท่านนี้ก็ไปสอบกับเขาด้วย ปรากฏว่าสอบได้เป็นที่จวี่เหยินจริงตามที่ปีศาจมาร้อง บิดาของท่านเห็นว่าการทำดีเพียงเท่านี้ ยังได้ผลดีถึงเพียงนี้ ท่านก็ยังมุ่งมั่นทำดียิ่งๆ ขึ้น สะพานชำรุดท่านก็ให้คนไปซ่อมเสียให้ดี ถนนหนทางขรุขระลวี่จระไม่สะดวก ท่านก็ให้คนไปซ่อมให้เรียบร้อย ภิกษุที่ไม่มีโยมอุปฐาก ท่านก็ทำสำรับกับข้าวไปถวายทุกวัน ใครขาดแคลนข้าวปลาอาหารเสื้อผ้าและอื่นๆ ท่านก็จุนเจืออยู่เสมอ ไม่ให้อดอยากยากไร้ ไม่ว่าใครจะมีเรื่องทุกข์ร้อนอย่างไร ท่านช่วยได้เป็นช่วยทันที ต่อมาปีศาจก็มาร้องอีกทุกคืนว่า แม้จะพูดสักพันครั้งหรือหมื่นครั้ง ข้าพเจ้ายืนยันว่าเป็นความจริง ที่จวี่เหยินในตระกูลลวี่นี้จะได้เป็นขุนนางผู้ใหญ่มีตำแหน่งสูงสุดในภพ ต่อมาก็เป็นเช่นนั้นจริงๆ

มีขุนนางอีกท่านหนึ่งแซ่ถู่ รับราชการอยู่ในเรือนจำที่เมืองเจียฟาง ท่านพักอยู่ในเรือนจำ มีเวลาว่าง ท่านก็จะไปคุยกับพวกนักโทษ

เพื่อจะได้รู้ความจริงว่านักโทษนั้นทำผิดจริงหรือเปล่า ปรากฏว่านักโทษหลายคนที่ไม่ได้กระทำผิดตามที่ถูกกล่าวหา ท่านจึงทำบันทึกไปมอบให้ผู้บังคับบัญชา การพิจารณาโทษในสมัยนั้นต้องผ่านการพิจารณาตัดสินขั้นตอนด้วยกัน เมื่อสอบสวนได้ความอย่างไรท้องที่ที่เกิดเหตุแล้ว ก็ส่งตัวนักโทษมายังคณะกรรมการอีกชุดหนึ่ง ที่จะสอบสวนอีกครั้งหนึ่ง เมื่อได้ความอย่างไรแล้วก็นำทูลเกล้าถวายฮ่องเต้ให้ทรงวินิจฉัยอีกทีหนึ่งโดยแยกเสนอนักโทษออกเป็นสามประเภท คือประเภทที่หนึ่งกระทำความผิดจริง ประเภทที่สองเป็นนักโทษที่รอการลงอาญาได้ ประเภทที่สามเป็นนักโทษที่ควรให้อภัยโทษ ทั้งหมดนี้ก็สุดแล้วแต่ฮ่องเต้จะทรงวินิจฉัยอย่างไรถ้ารับสั่งให้ประหารก็ประหารทันที ส่วนพวกที่รอการลงอาญาถ้าโชคดี ก็อาจจะได้รับพระราชทานอภัยโทษในวันสำคัญของฮ่องเต้ท่านแซ่ถู่ เมื่อท่านสอบสวนได้ความจริงจากนักโทษแล้ว ท่านก็ทำบันทึกส่งให้ผู้บังคับบัญชา ธรรมเนียมในสมัยนั้น ถ้าผู้ใดสามารถสืบได้ความจริงว่าโทษไม่ผิดแต่ถูกปรักปรำ ก็จะได้รับความคิดความชอบแต่ท่านแซ่ถู่ ท่านมิได้คิดเอาดีเอาชอบ กลับยกความดีความชอบนั้นให้แก่ผู้บังคับบัญชาของตน มีความประสงค์แต่จะช่วยแก้ทุกข์ให้กับนักโทษเท่านั้น นักโทษถูกปลดปล่อยเพราะท่าน ในขณะที่นั้นลืบลกว่าคนราษฎรต่างพากันชื่นชมยินดี โดยไม่ทราบวาทที่แท้เป็นการปิดทองหลังพระของท่านแซ่ถู่ท่านเอง ท่านแซ่ถู่ยังเสนอต่อผู้บังคับบัญชาว่า ในเมืองหลวงแท้ๆ ยังมีผู้ถูกปรักปรำมากมายเช่นนี้ ถ้าหัวเมืองที่ไกลปืนเที่ยงออกไป จะได้รับความยุติธรรมขนาดไหน ควรที่จะแต่งตั้งคนดีมีความยุติธรรมเป็นผู้ตรวจการต่างพระเนตรพระกรรณ ทุกๆ ห้าปี ควรมีผู้ตรวจการไปรื้อฟื้นคดีมาพิจารณากันใหม่ ถ้าเป็นการกระทำผิดจริง ก็ยังจะต้องพิจารณาว่าได้พิพากษาลงโทษสมควรแก่โทษหรือเปล่า ถ้าหนักไปก็ควรผ่อนให้เบาลง ถ้าเบาไปก็ต้อง

เพิ่มให้หนักขึ้นไปอีก เพื่อทรงความยุติธรรมไว้ ผู้ใดมิได้กระทำผิดก็สมควรปล่อยตัวไปเสีย ฮ่องเต๋ทรงเห็นชอบด้วยจึงทรงแต่งตั้งขุนนางแยกย้ายกันไปตามหัวเมืองน้อยใหญ่ ท่านแช่ถูก็ได้รับการแต่งตั้งด้วยอยู่มาคืนหนึ่ง ท่านฝันไปว่า มีเทวดามาชมเชยท่านว่าการกระทำของท่านเป็นที่ถูกใจของฟ้าดินมาก ความจริงท่านแช่ถูซาดาศีวิตที่รับบุตรสืบสกุลแต่เนื่องจากความดีครั้งนี้ใหญ่หลวงนักฟ้าดินจึงประทานบุตรชายให้ท่านสามคน ต่อไปจะได้เป็นขุนนางผู้ใหญ่ทั้งสิ้น ต่อมา ความฝันนั้นก็กลายเป็นความจริง

มีอีกท่านหนึ่งแช่เปา บิดาของท่านเป็นขุนนางตำแหน่งข้าหลวง ท่านมีพี่น้องเจ็ดคน ท่านเป็นลูกคนสุดท้อง แต่งงานแล้วแต่ก็ไปอยู่บ้านพ่อตาแม่ยาย ท่านชอบพอกับท่านบิดาของพ่อมาก ไปมาหาสู่เสมอ ท่านเป็นคนเก่งมีความรู้มากมายแต่เสียชีวิตที่สอบเป็นจวีย่เหียนตงทุกปี ท่านสนใจพุทธศาสนาและลัทธิเต๋าอย่างมาก วันหนึ่ง ท่านไปเที่ยวที่ทะเลสาบแห่งหนึ่ง ไปพบศาลเจ้าเก่าๆ มีสภาพทรุดโทรมมาก เข้าไปในศาลก็เห็นรูปเทพเจ้ากวนอิมยืนตากฝนเปียกอยู่ ท่านจึงรีบหยิบเงินในกระเป๋าท่านซึ่งมีอยู่สิบตำลึงถวายท่านเจ้าอาวาสให้ซ่อมแซมได้ดีด้วย ท่านเจ้าอาวาสบอกว่า เงินเพียงเท่านี้ไม่เพียงพอที่จะซ่อมแซมได้หมด ท่านจึงหยิบผ้าที่เพิ่งซื้อมาสัฟับ กับเสื้อผ้าที่ติดตัวมาอีกเจ็ดชุดถวายแต่ท่านเจ้าอาวาส คนใช้ได้คำนวณว่า เสื้อผ้าเหล่านี้ล้วนแต่เพิ่งนำมาใหม่ๆ แล้วท่านจะใช้อะไรมาแทนเล่า ท่านบอกว่าช่างเถิด ขอให้เทพเจ้ากวนอิมไม่ต้องตากแดดตากฝนก็พอใจแล้ว เราไม่มีเสื้อผ้าจะเป็นไรไป ท่านเจ้าอาวาสได้ฟังแล้วประทับใจมาก ร้องให้พาลงพูดว่าของที่ให้มานั้นหาไม่ยากดอก แต่น้ำใจเช่นนี้ลึจะหาได้จากที่ไหน ครั้งซ่อมแซมเรียบร้อยแล้ว ท่านแช่เปาก็ชวนท่านบิดาให้ไปไหว้เจ้าด้วยกัน คืนนั้นค้างอยู่ที่วัด ตกดึกก็มีเทพเจ้ามาเข้าฝันท่านบิดาว่า ชอบใจที่มา

ช่วยให้ไม่ต้องเปียกฝนอีกแล้ว ต่อไปบุตรหลานของท่านจะได้เป็นใหญ่เป็นโตในราชการมากมายต่อมา ก็เป็นเช่นนั้นจริงๆ

อีกท่านหนึ่งแช่จื่อ ท่านบิดารับราชการอยู่ในกรมราชทัณฑ์อยู่มาวันหนึ่ง มีนักโทษประหารคนหนึ่ง ซึ่งถูกประหารโดยไม่ได้ทำผิดอันใดเลย ท่านบิดาสงสารมาก จึงปลอมใจนักโทษว่าอย่าเป็นทุกข์ไปเลยจะช่วยเหลือ นักโทษจึงปรับทุกข์กับภรรยาว่า เราซาบซึ้งในบุญคุณอันนี้ยิ่งนัก แต่น่าละอายใจที่เรายากจนมาก ไม่มีสิ่งของอันใดพอที่จะนำมาตอบแทนพระคุณท่าน ก็เห็นมีแต่เจ้าท่านนั้นที่จะช่วยเหลือเราได้ พຽนี้เมื่อท่านไปทำการสอบสวนที่บ้าน เจ้าจงบอกกับท่านตามตรงว่าเราขอยกเจ้าให้เป็นภรรยาของท่าน นางไม่ยากทำเช่นนี้ ก็ได้แต่ร้องให้พาลงรับปากไปพาลงด้วยความเศร้าสลดใจยิ่งแต่การณกลับผิดคาด ท่านบิดาของท่านแช่จื่อไม่ยอมรับ และช่วยเหลือจนสำเร็จเมื่อออกจากที่คุมขังแล้ว สองสามีภรรยาก็เดินทางมาขอบพระคุณท่าน และพูดว่า คุณธรรมของท่านที่มีต่อข้าพเจ้านั้น หายากยิ่งแล้วในโลกนี้ หากข้าพไม่สามารถตอบแทนพระคุณของท่านเสียบ้าง คงจะไม่สบายใจไปตลอดชาติ จึงใคร่ยกลูกสาวให้เป็นทาสช่วงใช้ ขอท่านอย่าได้ปฏิเสธเลย ท่านบิดาของท่านแช่จื่อก็รับไว้ แต่มิได้ให้เป็นทาสรับใช้ทำพิธีแต่งงานตามประเพณีนิยม ต่อมาจึงได้ให้กำเนิดท่านแช่จื่อพออายุได้ ๒๐ ปี ท่านแช่จื่อก็สอบไล่ได้เป็นขุนนางในกรมประวัติศาสตร์ ต่อมาลูกหลานก็ได้เป็นขุนนางกันทั้งนั้น

ที่พ่อเล่ามาให้ฟังทั้งหมดนี้ มีอยู่สองเรื่องด้วยกัน แม้เรื่องราวจะแตกต่างกัน ล้วนแต่เป็นการประพฤติปฏิบัติชอบทั้งสิ้น ถ้าจะอธิบายให้ละเอียดลึกซึ้งกว่านี้ ก็ยังจะต้องพิจารณา การทำความดีนั้น ดีจริงหรือดีปลอม บริสุทธิ์ใจหรือไม่บริสุทธิ์ใจ ทำแล้วมีคุณรู้เห็นหรือ

ไม่มีคนรู้เห็น ทำถูกหรือทำผิด ทำด้วยรู้เท่าถึงการณ์หรือไม่ ทำครึ่งๆ กลางๆ หรือทำอย่างสมบูรณ์ ทำให้ใหญ่หรือทำให้เล็ก ทำยากหรือทำง่าย ๘ ข้อด้วยกันทั้งหมดนี้จะต้องใคร่ครวญให้ถ่องแท้ หากกระทำความดีโดยไม่อาศัยเหตุผลแล้วไซ้ ความดีนั้นอาจจะให้ผลร้ายเป็นบาปไปก็ได้ เป็นการสูญเปล่า ไม่ได้ประโยชน์อันใดเลย

ที่นี่ พ่อจะมาพูดให้ฟังทีละข้อ

ข้อแรกการทำความดีนั้น ทำแล้วดีจริงหรือไม่ ในสมัย ราชวงศ์หยวน (ค.ศ. ๑๒๗๑-๑๓๖๘ หรือ พ.ศ. ๑๘๑๔-๑๙๑๑) มีพระ ละครรูปหนึ่ง มีนามว่าท่านจงฟง ฮ่องเต้ในสมัยนั้นได้สถาปนาท่านเป็น ถึงสังฆราช ท่านมีคุณธรรมล้ำเลิศ มีคนไปนมัสการท่านมากมาย อยู่ มาวันหนึ่ง มีพวกนักศึกษาลัทธิขงจื้อได้พากันไปนมัสการท่าน กราบ ถวายถามถึงปัญหาหนึ่งว่า พระพุทธศาสนานั้น เน้นหนักในเรื่องกฎ แห่งกรรม ใครทำดีได้ดี ใครทำชั่วได้ชั่ว ดุจเงาตามตัว บัดนี้ปรากฏว่า บางคนทำดีแต่ลูกหลานไม่เจริญรุ่งเรือง ส่วนคนที่ทำชั่วนั้นเล่า กลับได้ ดีมีหน้ามีตา เช่นนี้แล้วจะเชื่อคำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างไรกัน พระละครจงฟงกล่าวตอบว่า หากเราจะวินิจฉัยสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ถ้าใช้ ทัศนะของชาวโลก ก็จะได้วินิจฉัยได้แง่มุมในทางโลก ถ้าใช้ทัศนะทาง พุทธธรรม ก็จะได้วินิจฉัยได้แง่มุมในทางธรรม อันปฤชนคนธรรมดาไม่ สามารถจะมองเห็นได้แจ่มแจ้งเท่า เพราะฉะนั้นการวินิจฉัยในทัศนะ ทางโลก จึงไม่อาจถูกต้องเสมอไป บางทีคนดีก็มองไปว่าเป็นคนไม่ดี ส่วน คนไม่ดีก็มองเห็นว่าเป็นคนดีไปก็มี ชาวโลกจึงมักจะไม่สำรวจตนเอง เอาแต่โทษฟ้าดินล่าเอียง แล้วท่านก็ให้พวกนักศึกษาลัทธิขงจื้อลองยก ตัวอย่างที่พวกเขาเห็นว่าดีและไม่ดีออกมา จะได้เข้าใจความหมายของ ความดีถ่องแท้ขึ้น บางคนก็ยกตัวอย่างว่า การตีคนด่าคนไม่ดี การ อ่อนน้อม มีมรรยาทดีจึงจะดี บางคนก็ยกตัวอย่างว่า การละโมภอยาก

ได้ของเขาส่งไม่ตี การไม่โลภถือสันโดษเป็นความดี ท่านจงฟงละครก็ได้ แต่ส่ายหน้าว่าไม่ใช่อย่างว่าเสมอไป

ท่านอธิบายว่า ถ้าเราทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นเรียกว่าทำความดี แต่ถ้าเราทำเพื่อตัวเอง นั่นคือ - ความไม่ดี ถ้าเราทำเพื่อประโยชน์ สุขของผู้อื่น ถึงแม้เราจะดีเขาก็ดี ดูด่าว่ากล่าวก็ดี ล้วนแต่เป็นการ กระทำดีทั้งนั้น ถ้าเพื่อประโยชน์ของเราเอง เราจึงอ่อนน้อมต่อผู้อื่น ทำความเคารพต่อผู้อื่น นี่เป็นความดีปลอม ไม่ใช่ดีจริง ฉะนั้น การ กระทำใดๆ ก็ตาม ถ้าทำเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่นแล้วไซ้ เป็นความ ดีจริงทั้งนั้น ถ้าเราทำเพื่อผลประโยชน์ของเราเอง ก็เป็นดีปลอมทั้งนั้น ถ้าเราทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีความจริงใจ ไม่หวังสิ่งตอบแทน จึงจะ เป็นความดีที่แท้ หากยังต้องการอามิสสินจ้างรางวัล จึงจะทำความดี ความดีนั้นก็เป็ดปลอม เพราะฉะนั้น ก่อนที่จะกล่าวว่าสิ่งนั้นดี สิ่งนั้นไม่ดี คนนี้ดี คนนี้ไม่ดี ก็จะต้องพิจารณาใคร่ครวญทุกแง่ทุกมุมเสียก่อน มิ ฉะนั้นการวินิจฉัยของเรา ก็จะเกิดการผิดพลาดขึ้นได้

ความดีข้อที่สอง คือการทำความดีโดยบริสุทธิ์ใจ หรือแฝง ด้วยเจตนาใดๆ สมัยนี้ คนส่วนมากชอบคนที่มีนิสัยไม่ดื้อรั้นว่าเป็นคน ดี แต่นักปราชญ์ท่านมักจะชอบคนที่เป็นตัวของตัวเอง เพราะคนชนิดนี้ มักจะสอนง่าย แต่หาได้ยากมาก คนที่ว่อนอนสอนง่ายชักจูงอย่างไรก็ ไปอย่างนั้น ถึงแม้ใครต่อใครพากันชมเชยว่าเป็นคนดีหนักหนา ก็ตามที แต่ท่านนักปราชญ์กลับเห็นว่าคนชนิดนี้เป็นผู้ร้ายในคุณธรรม สอนให้ดี ได้ยาก หาความก้าวหน้าไม่ได้ เพราะฉะนั้นความดีความไม่ตี ชาวโลก มักเห็นตรงข้ามกับนักปราชญ์เสมอ ส่วนเทวดาฟ้าดินนั้น มีความเห็น ตรงกับนักปราชญ์ ดังนั้น การทำความดีจึงมิได้อาศัยที่ตาหู หูฟัง แต่ ต้องเริ่มที่ใจของตนเอง เริ่มไตร่ตรองสำรวจตนเองอย่างระแวดระวัง อาศัยกำลังใจของเราเองชักพอกจิตใจให้ใสสะอาด ไม่ว่าจะทำอะไรก็

ให้คิดถึงประโยชน์สุขของผู้อื่นก่อนแล้วทำความบริสุทธิ์ใจ ไม่แฝงไว้ด้วยเจตนาที่ต้องการการตอบแทนจากใคร จึงจะเป็นความดีโดยบริสุทธิ์ หากเราทำความดีเพื่อเอาใจผู้อื่นก็ดี หวังการตอบแทนก็ดี ก็ไม่ใช่ความดีที่เกิดจากความบริสุทธิ์ใจแล้ว เป็นการเสแสร้งเพทุบายเพื่อหวังประโยชน์ตนเป็นที่ตั้งเป็นเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์ จึงถือเป็นความดีแท้ไม่ได้

ความดีข้อที่สาม คือการทำความดี มีผู้รู้เห็นมาก ก็กลายเป็นความดีทางโลกไป แต่ทำแล้วไม่มีผู้รู้เห็นเหมือนการปิดทองหลังพระ นี่เป็นความดีทางธรรม ความดีทางธรรม ฟ้าดินย่อมประทานผลดีให้ ส่วนความดีทางโลก ก็จะได้รับแต่ชื่อเสียงเกียรติยศความมั่งคั่งเป็นผลตอบแทน การมีชื่อเสียงโด่งดังนั้น ชาวโลกมักจะเห็นว่าเป็นผู้มีบุญวาสนา แต่ทางธรรมแล้วเห็นว่าผู้นั้นมิได้ทำความดีมากพอกับการมีชื่อเสียง จึงมักจะได้รับผลไม่ดีในบั้นปลาย แต่คนดีที่ได้รับการปรับปรำจนเสียชื่อเสียงนั้น ลูกหลานกลับรุ่งเรืองได้ดีมีสุขเพราะผู้ที่ได้รับการปรักปรำสามารถอดทนต่อการถูกประณามเหยียดหยาม หวานอมขมกลืน ก้มหน้ารับความขมขื่นด้วยความสงบ เป็นการสั่งสมกุศลกรรมอย่างใหญ่หลวง ลูกหลานจึงมีโอกาสดีดี เพราะฉะนั้น ลูกจะต้องเห็นความสลับซับซ้อนอันล้าลึกของการทำความดีที่ดีแท้และดีปลอม จึงจะทำความดีได้ถูกต้อง

ความดีข้อที่สี่ คือความดีที่ทำผิดหรือทำถูก ในแคว้นหลู่สมัยชุนชิวนั้น มิกฎหมายอยู่ข้อหนึ่ง หากราษฎรในแคว้นหลู่ถูกจับไปเป็นเชลยในแคว้นอื่น เมื่อมีคนไถ่ออกมาได้ ส่งคืนแคว้นหลู่ไป ก็จะได้รับเงินจำนวนหนึ่งเป็นการตอบแทน เพราะสมัยชุนชิวนั้นต่างก็ตั้งตัวเป็นอ่องกัน รบราฆ่าฟันช่วงชิงเขตแดนกัน จับเชลยศึกได้ก็นำไปเป็นข้าทาสทั้งชายหญิง แคว้นหลู่เป็นแคว้นเล็กๆ ไม่ค่อยจะมีกำลังไปสู้รบกับใครนัก

จึงมักถูกแคว้นอื่นบุกเข้ามาจู่โจมไปเป็นทาสเสมอ ใครใจบุญอยากทำความดี ก็นำเงินไปไถ่มาคืนเจ้าผู้ครองแคว้นหลู่ ก็จะได้รับรางวัลทันที ต่อมา ท่านจื่อกังซึ่งเป็นเป็นศิษย์เอกของท่านขงจื้อ ท่านก็ไปไถ่เชลยศึกคืนมาให้แคว้นหลู่ แต่ไม่ยอมรับเงินรางวัล เพราะท่านมีฐานะดีอยู่แล้ว ทำไปโดยมิหวังผลตอบแทนใดๆ แต่เมื่อท่านขงจื้อทราบเรื่องเข้า ท่านก็โกรธลูกศิษย์ของท่านมาก ท่านบอกว่า แคว้นหลู่มีคนจนมาก คนรวยมีน้อย ต่อไปนี้ คงจะไม่มีใครกล้าไปไถ่เชลยศึกอีกแล้ว เพราะท่านจื่อกังไปทำตัวอย่างเอาไว

(มีท่านผู้อ่านแย้งมาว่า พระพุทธศาสนา สอนมิให้ทำความดีเพื่ออามิสสินจ้าง ท่านเหลียวผ่านหมายถึงว่า เมื่อมีเจตจำนงจะทำความดีก็อย่าเริ่มต้นที่หวังการตอบแทน ควรคำนึงถึงเหตุและผลก่อนทำความดี ส่วนผลตอบแทนนั้น ถ้าพึงได้โดยชอบ แม้ตนเองไม่ต้องการ ก็สามารถนำไปทำความดีเพื่อผู้อื่นต่อไปอีกได้ เช่นท่านจื่อกังเมื่อท่านรับเงินมาแล้ว ท่านสามารถนำเงินนั้นไปไถ่คนมาให้กับแคว้นหลู่ได้อีก เป็นการทำความดีที่ต่อเนื่องไปสู่ประโยชน์สุขของผู้อื่นได้อีกมากมาย และไม่เสียธรรมเนียมของแคว้นหลู่เป็นการไม่เสียหายทั้งทางโลกและทางธรรม จึงไม่ขัดกับคำสอนของพุทธศาสนาเลย-ผู้ถอดความ) เช่นนั้น ก็มีแต่คนที่มีความดีจริงจะกล้าเอาอย่างท่านจื่อกังได้ ส่วนคนที่โลภเงินรางวัลก็ดี คนที่ไม่ค่อยมีเงินนักก็ดี ต่างก็ไม่ทำความดีอีกต่อไป เพราะไม่ได้เงินรางวัลจะทำไปทำไม ดังนี้ จึงเห็นได้ว่านักปราชญ์นั้น ไม่ว่าจะทำอะไร ก็จะเป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่น จะต้องระมัดระวัง จะทำอะไรผิดไม่ได้ คนก็จะพากันทำตามอย่าง ผิดๆ ไปด้วยความดีก็เลยเป็นความดีปลอมไป

ต่อมาท่านจื่อลูซึ่งก็เป็นศิษย์เอกของท่านขงจื้อเช่นกัน อยู่มาวันหนึ่ง ท่านจื่อลูได้ช่วยคนตกน้ำไว้ได้ ชายนั้นให้วัวตัวหนึ่งเป็นการตอบแทนที่ได้ช่วยชีวิตไว้ ท่านจื่อลูก็รับเอาวัวนั้นมา ท่านขงจื้อเมื่อ

ทราบเรื่องก็ดีใจมาก ท่านพูดว่า ต่อไปนี้ในแคว้นหลู่ของเรา จะมีคน
ชอบช่วยเหลือผู้อื่นเพิ่มขึ้นอีก เพราะเมื่อทำความดีแล้ว มีคนเห็นความดี
และได้รับการตอบแทนทันที ใครๆ ก็อยากทำความดีเช่นนี้กันมากขึ้น
แต่ในสายตาของชาวโลกแล้ว จะต้องมองในทัศนะกลับกันกับท่านขง
จื้อเป็นแน่ ชาวโลกจะต้องเห็นว่าท่านจื้อกั๋งดี ช่วยคนแล้วไม่หวังสิ่ง
ตอบแทน ส่วนท่านจื้อลู่่นั้นไม่ดี ช่วยแล้วก็ไม่ปฏิเสธการตอบแทน แต่
นักปราชญ์ท่านมองการณ์ไกล การทำความดีที่มีคนนำไปเป็นเยี่ยงอย่าง
ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมได้ จึงจะเป็นความดีแท้ ส่วนการทำความ
ดีที่กลับทำให้สถานการณ์เลวร้ายลงไปเป็นผลร้ายต่อส่วนรวมแล้วไซ้
ก็หาชื่อได้ว่าเป็นความดีแท้ไม่ สมมติว่ามีคนไม่ดีคนหนึ่ง เทียวเกะกะ
ระรานผู้คน ถ้าไม่มีคนถือสา เห็นว่าการให้อภัยเป็นคุณธรรมที่ดี นี่เป็น
การทำความดีที่ผิด เพราะคนพาลนั้นก็ยิ่งได้ใจ กล้าทำความผิดหนัก
ยิ่งขึ้น คนพาลก็就会被กฎหมายลงโทษอย่างหนัก แต่ถ้าเราไม่ปล่อยให้
คนพาลเหิมเกริม หากทางกำราบเสียก่อนที่จะสายเกินแก้ ก็จะเป็นผลดี
แต่ทุกฝ่าย เพราะฉะนั้นบางครั้งการไม่ให้อภัยคนพาล ช่วยกันกำราบ
ให้กลับตัวได้ กลับจะเป็นคนดีแท้

ความดีข้อที่ห้า คือการทำความดีด้วยความรู้เท่าถึงการณหรือไม่ แต่ก่อนนี้ มีขุนนางใจเซียง (ใจเลียง) ท่านหนึ่งรับราชการใน
รัชกาลของพระเจ้าอิงจงฮ่องเต้ (ค.ศ. ๑๔๓๖-๑๔๔๙ หรือ พ.ศ. ๑๙๗๙-
๑๙๙๒) ท่านรับราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่มีต่างปรอ่ย เป็นที่
เคารพนับถือของคนทั่วไป ต่อมา ท่านปลดเกษียณตนเองกลับไปอยู่
ภูมิลำเนาเดิมของท่านที่ชนบท ประชาชนก็พากันมาเคารพท่าน ต่างก็
เปรียบดุดาวเหนือที่สุกใสกว่าดาวใดๆ ในพิภพ ครั้นแล้วมีชายขี้เมา
คนหนึ่ง มาด่าท่านซึ่งๆ หน้า ท่านเห็นเป็นคนเมาก็ไม่ถือโกรธ กลับ
บอกคนรับใช้ว่า อย่าไปเอาเรื่องกับคนเมาเลย ปิดประตูเสียเถิด

ต่อมาชายขี้เมาคนนี้ ได้รับโทษประหารชีวิต เมื่อท่านอดใจเซียงรู้เข้า
ก็เสียใจมาก ร่ำพังกวว่า ถ้าเราเอาเรื่องเสียแต่แรกที่ด่าเรา จับไปทำโทษ
สถานเบาเสียที่อำเภอ เขาจะไม่ต้องรับโทษประหารในวันนี้เพราะเราแท้ๆ
กรุณาเขาผิดดลจะไปด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้เขาเหิมเกริมทำ
ชั่วตัวตาย นี่คือตัวอย่างของความใจดี แต่กลับทำให้ผู้อื่นได้รับผลชั่ว
ตอบแทน

ส่วนการกระทำที่เห็นว่าชั่วแต่กลับเป็นผลดีนั้น ก็มีตัวอย่าง
เช่นกัน มีอยู่ครั้งหนึ่ง บ้านเมืองเกิดทุกข์ภัยภัย ราษฎรต่างแย่งชิง
ทรัพย์สินกันเองในกลางวันแสกๆ มีเศรษฐีท่านหนึ่ง ไปร้องต่อนายอำเภอ
ขอให้ระงับเหตุก่อนที่จะเกิดจลาจล แต่นายอำเภอไม่เอาเรื่องคน
ยากจนก็เลยได้ใจ พากันแย่งแย่งกันมากขึ้น เศรษฐีเห็นไม่เป็นการจึง
ระดมผู้คนของตนออกปราบเอง เรื่องจึงสงบ การกระทำของเศรษฐีท่านนี้
แม้จะรุนแรง แต่ก็ทำด้วยความสุจริตใจ มีหวังให้เกิดการจลาจล จึง
เป็นการทำความดีแท้ก็วิธีหนึ่ง

**ความดีข้อที่หก คือความดีที่กระทำครั้งๆ กลางๆ และทำ
อย่างสมบูรณ์** ในคัมภีร์อึ้งจี้ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่ไม่สั่งสมความดี จึงมี
ความดีไม่พอที่จะได้รับชื่อเสียงดี ผู้ที่ไม่สั่งสมบาป ย่อมไม่รับเคราะห์
กรรมถึงตายได้ ในประวัติศาสตร์ก็ได้กล่าวถึงราชวงศ์ซาง (เซียง) (ก่อน
ค.ศ. ๑๓๖๖-๑๑๒๒ หรือก่อน พ.ศ. ๑๒๒๓-๕๗๙) ว่าโจ้วอว้าง ซึ่งเป็น
ฮ่องเต้ที่โหดร้ายที่สุดพระองค์หนึ่งในประวัติศาสตร์จีน และเป็นองค์
สุดท้ายของราชวงศ์ซาง ถูกปราบสำเร็จโดยโจ้วอว้าง (จิ๋วอว้าง) ใน
ปีก่อน ค.ศ. ๑๑๒๒ (ก่อน พ.ศ. ๕๗๙) โจ้วอว้าง สั่งสมแต่บาปกรรม
ดุดการร้ายเงินเหรียญไว้เต็มพวง จึงรักษาแผ่นดินและชีวิตของตนเอง
ไว้ไม่ได้ การสั่งสมความดีความชั่วนั้น ดุจนาของบรรจในภาชนะ ถ้า
สั่งสมทุกวันก็จะเต็มเปี่ยม ถ้าสั่งสมบ้างไม่สั่งสมบ้าง หยุดยๆ ทำๆ

บุญหรือบาปนั้นก็พร้อมอยู่เสมอไม่มีวันเต็มได้เลย

แต่ก่อนนี้ มีเด็กสาวคนหนึ่ง เข้าไปในวัดเพราะอยากทำบุญแต่มีเงินเพียงสองอัฐิแปะ ความจริงราคาของเงินนั้นน้อยนิดเดียวแต่ค่าของความมีใจอยากทำบุญนั้นเหลือหลาย ท่านเจ้าอาวาสจึงกล่าวอนุโมทนาคาถาเอง ให้ศีลให้พรเอง ต่อมาหญิงนั้นได้เป็นพระสนมของฮ่องเต้มีเงินมากมาย จึงนำเงินหลายพันตำลึงมาที่วัดนั้นอีกเพื่อทำบุญ คราวนี้เจ้าอาวาสให้พระลูกวัดกล่าวอนุโมทนาคาถาและให้ศีลให้พรแทน พระสนมเกิดความสงสัยยิ่งนักจึงถามท่านว่า เมื่อก่อนนี้ข้าพเจ้าอยากจนมีเงินทำบุญเพียงสองอัฐิแปะ แต่ท่านมากล่าวอนุโมทนาคาถาและให้ศีลให้พรข้าพเจ้าด้วยตนเอง มาบัดนี้ ข้าพเจ้าพอจะมีเงินบ้าง จึงนำมถวายหลายพันตำลึงแต่ทำไมท่านกลับให้พระลูกวัดทำหน้าที่แทนท่านเล่า ท่านเจ้าอาวาสกล่าวว่า แต่ก่อนนี้ แม้ท่านจะทำบุญน้อย แต่ใจท่านนั้นเปี่ยมไปด้วยเจตนาที่เป็นกุศล มาบัดนี้แม้ท่านจะมีเงินทำบุญมาก แต่ใจของท่านนั้นไม่เหมือนแต่ก่อนเสียแล้ว จึงไม่จำเป็นที่จะต้องให้อาตมาไปกล่าวเอง นี่คือตัวอย่างของการทำดีที่ไม่จำเป็นที่จะต้องอาศัยราคาของเงินมาวัดความดีนั้น ทำบุญด้วยเงินน้อยนิด กลับเป็นบุญที่เต็มเปี่ยม เพราะจิตใจที่เต็มเปี่ยมด้วยกุศลเจตนาแม้ทำบุญด้วยเงินมากมาย หากจิตใจมีศรัทธาเพียงครั้งๆ กลางๆ การทำความดีก็จะได้ผลเพียงครั้งๆ กลางๆ เท่านั้น

อีกตัวอย่างหนึ่ง มีเขียนท่านหนึ่งชื่อว่า จงหลี่ ท่านเป็นชาวฮั่น (ก่อน ค.ศ. ๒๐๖-ค.ศ. ๘ หรือ พ.ศ. ๓๓๗-๕๕๑) เมื่อตายได้สำเร็จเป็นเซียนผู้วิเศษ เสวยสุขอยู่บนสวรรค์หลายร้อยปี จนถึงสมัยราชวงศ์ถัง (ค.ศ. ๖๑๘-๙๐๗ หรือ พ.ศ. ๑๑๖๑-๑๔๕๐) ท่านเขียนจงหลี่ได้รับลูกศิษย์ไว้คนหนึ่งมีชื่อว่า ท่านหลี่ย้งตั้งปั่ง ต่อมาจนถึงปัจจุบันผู้คนเรียกท่านว่า หลี่ย้งจู่ (ลือโจ้ว) ท่านเป็นขุนนางรับราชการเป็นนายอำเภออยู่สองครั้ง

เมื่อมีโอกาสพบเซียนผู้วิเศษ ท่านก็ได้รับการถ่ายทอดวิชาต่างๆ ในลัทธิเต๋า รวมทั้งการนั่งสมาธิด้วย ท่านติดตามเซียนผู้วิเศษ ไปฝึกสมาธิที่ภูเขาแห่งหนึ่ง จนสำเร็จได้เป็นเซียนเช่นกัน ต่อมา ท่านจงหลี่ได้สอนให้ท่านลือโจ้วรู้จักผสมยาวิเศษเพียงแต่เอายานั้นหยดลงที่เหล็ก เหล็กนั้นก็กลายเป็นทอง สามารถนำไปช่วยเหลือความยากจนของผู้คนได้ ท่านลือโจ้วจึงกราบถามท่านอาจารย์ว่า เมื่อเปลี่ยนไปเป็นทองแล้วจะกลับเป็นเหล็กดังเดิมอีกไหม ท่านจงหลี่บอกว่า เมื่อครบห้าร้อยปีแล้วก็จะกลับสภาพเดิมได้ ท่านลือโจ้วจึงปฏิเสธไม่ยอมทำเหล็กให้เป็นทอง เพราะท่านเห็นว่าเมื่อครบห้าร้อยปีแล้ว ก็จะทำให้ผู้คนเสียหายมากมาย เพราะอยู่ๆ ทองในมือก็กลายเป็นเหล็กไปเสียแล้ว ย่อมนำมาซึ่งความสูญเสียอย่างมากมาย เป็นการให้ร้ายผู้อื่นโดยไม่เป็นธรรม การที่ท่านจงหลี่หลงใจท่านลือโจ้วครั้งนี้ ทำให้ท่านภูมิใจในลูกศิษย์ของท่านเป็นอย่างยิ่งเพราะคำพูดเพียงคำเดียว ก็แสดงให้เห็นความเป็นคนของท่านลือโจ้วว่าสูงส่งเพียงใด ท่านจึงกล่าวกับศิษย์รักของท่านว่า การที่จะบรรลุความเป็นเซียนนั้น จะต้องสั่งสมคุณธรรมให้ได้ถึงสามพันอย่าง คำพูดของเจ้าเพียงคำเดียว ก็เท่ากับได้สร้างคุณธรรมครบสามพันอย่างแล้วในพริบตา

การทำความดีนั้น เมื่อทำแล้วก็แล้วกัน อย่าได้นำมาคิดถึงบ่อยๆ รวากับว่าการทำดีนั้นช่างยิ่งใหญ่นัก ใครก็ทำไม่ได้เหมือนเรา ถ้าคิดเช่นนี้ความดีนั้นก็เหลือเพียงครั้งเดียว แต่ถ้าทำแล้วก็ไม่นำมาใส่ใจอีก คิดแต่จะทำอะไรต่อไปอีกจึงจะดี ก็จะเป็นความดีที่สมบูรณ์ไม่ตกไม่หล่น เช่นการให้เงินแก่คนยากจน ในใจของลูกจะต้องอย่าคิดว่าเราเป็นผู้ให้ ภายนอกก็อย่าไปสนใจว่าใครเป็นผู้รับแม้แต่เงินที่เราบริจาคไปแล้ว ก็มองไม่เห็นว่าคุณตรงไหน ให้แล้วก็แล้วกัน สัมเสียได้ ไม่กลับมาคิดอีกให้เสียเวลา เช่นนี้เรียกว่าทำความดีด้วยจิตว่างเปล่า เมื่อไม่ได้

บรรจอะไรไว้ที่จิตเลย จิตนั้นก็ย่อมเต็มเปี่ยมไปด้วยกุศลผลบุญ พลังแห่งกุศลธรรมเช่นนี้ใหญ่หลวงนักสามารถทำลายเคราะห์กรรมได้ถึงหนึ่งพันครั้ง เพราะฉะนั้น การทำความดีจึงมิได้ขึ้นอยู่กับปริมาณของเงินทอง หรือวัตถุที่บริจาคแต่อยู่ที่ใจเราเท่านั้น ที่จะทำจิตใจให้ว่างเปล่าจนสามารถบรรจุบุญกุศลได้เพียงใดต่างหาก

ความดีข้อที่เจ็ด คือความดีที่ใหญ่หรือเล็ก มีขุนนางผู้หนึ่งมีนามว่า เวย์จ้งตะ รับราชการในกรมประวัติศาสตร์ อยู่มาวันหนึ่งถูกจับไปยังยมโลก พญายมได้สั่งให้เสมียนในยมโลกนำบัญชีดีชั่วของท่านเอ๋ยมาให้ดู ปรากฏว่า บัญชีชั่วนั้นช่างมากมายก่ายกอง วางจนเต็มห้องไปหมด ส่วนบัญชีความดีนั้นเล็กนิดเดียวมีขนาดพอๆ กับตะเกียบข้างหนึ่งเท่านั้น พญายมสั่งให้คนนำตาชั่งมาชั่ง ปรากฏว่า บัญชีความดีนั้นแม้จะเล็กนิดเดียว แต่กลับมีน้ำหนักมากกว่าบัญชีความชั่วที่รวมกันแล้วทั้งหมด ท่านเอ๋ยมีความสงสัยเป็นอันมาก จึงถามพญายมว่า ข้าพเจ้ามีอายุยังไม่ถึงสี่สิบปีไฉนความชั่วมากมายเช่นนี้ พญายมตอบว่า เพียงแต่จิตคิดมิชอบเท่านั้น ก็เป็นบาปแล้ว เช่นเห็นผู้หญิงสาวสวยก็มีจิตปฏิพัทธ์ จิตที่คิดมิชอบเช่นนี้ ก็จะถูกบันทึกในบัญชีความชั่วทันที ท่านเอ๋ยถามต่อไปว่าถ้าเช่นนั้นในบัญชีความดีอันน้อยนิดได้บันทึกไว้ว่าอย่างไรพญายมตอบว่า มีอยู่ครั้งหนึ่งฮ่องเต้ทรงดำริจะซ่อมสะพานหินที่เมืองฝูเจี้ยน ท่านเกรงว่าราษฎรจะเดือดร้อน จึงถวายความเห็นเพื่อยับยั้งพระราชดำรินั้นเสีย บัญชีความดีนั้นก็คือสำเนาที่ท่านทูลเกล้าถวายฮ่องเต้นั่นเอง ท่านเอ๋ยก็แย้งว่า แม้ข้าพเจ้าจะกระทำความดีจริงแต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ พระองค์ทรงดำริการไปแล้วไม่น่าเลยที่บัญชีความดีเพียงอย่างเดียว จะมีน้ำหนักมากกว่าบัญชีความชั่วที่กองอยู่เต็มห้องนี้ พญายมจึงพูดว่า การที่ท่านมีเมตตาจิตต่อราษฎร เกรงจะได้รับความลำบากกันมากมาย กุศลจิตนี้ใหญ่หลวงนัก

ถ้าหากท่านยับยั้งได้สำเร็จ ก็คงยิ่งเพิ่มน้ำหนักมากขึ้นอีก พลังแห่งกุศลธรรมนี้จะยิ่งใหญ่อีกหลายเท่าตัว แม้จะเป็นเรื่องเล็ก แต่ถ้ากระทำเพื่อชนหมู่มากแล้วไซ้ ความดีนั้นก็ใหญ่หลวงยิ่งนัก หากทำดีเพื่อตนเองแล้วไซ้ แม้จะทำดีขนาดไหน ก็ได้ผลเล็กน้อยมาก ลูกจงจำไว้ว่าการทำความดี ไม่ว่าจะเป็นความดีมากหรือน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับเจตนาในการทำความดีนั้น เพื่อผู้อื่นหรือเพื่อตนเอง

ความดีข้อที่แปด คือความยากง่ายในการทำ ความดี สมัยก่อนท่านผู้คงแก่เรียนมักจะพูดว่า ถ้าจะเอาชนะใจตนเองให้ได้ ต้องเริ่มจากจุดที่ขมใจได้ยากที่สุดเสียก่อน ถ้าสามารถเอาชนะได้ จุดอื่นๆ ก็ไม่สำคัญเสียแล้ว ย่อมจักเอาชนะได้โดยง่าย ลูกศิษย์ของท่านขงจื้อ ชื่อฝานฉือ ได้ถามท่านอาจารย์ว่า เมตตาธรรมนั้นเป็นอย่างไร ท่านขงจื้อตอบว่า การทำสิ่งที่ยากที่สุดเสียก่อน จึงจะชนะใจตนเองได้ เมื่อชนะใจตนเองได้แล้ว ความเห็นแก่ตัวก็หมดไปจึงบังเกิดเมตตาธรรม พ่อจะยกตัวอย่างให้ฟัง ลูกจะได้เข้าใจง่ายเข้า ที่มณฑลเจียงซี มีท่านผู้เฒ่าแซ่ซุ ท่านยังชีพด้วยการสอนหนังสือตามบ้าน อยู่มาวันหนึ่ง มีชายคนหนึ่งเป็นหนี้เพราะความยากจน เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ เจ้าหนี้ก็จะยึดภรรยาของชายผู้นี้ไปเป็นคนใช้ ท่านผู้เฒ่าซุเกิดความสงสารสามีภรรยาผู้นี้ยิ่งนัก จึงยอมเสียสละเงินที่เก็บออมไว้ได้จากการสอนหนังสือเป็นเวลาสองปีนำมาใช้หนี้แทนชายผู้นั้น ทำให้สามีภรรยาผู้นี้ไม่ต้องแยกจากกัน

อีกตัวอย่างหนึ่ง มีชายคนหนึ่งด้วยความยากจนยิ่งนัก จึงนำภรรยาและบุตรชายไปจำนำไว้ ได้เงินมาพอประทังชีวิต เมื่อถึงกำหนดไม่มีเงินจะไปไถ่คืน ภรรยาก็เดือดร้อนคิดจะฆ่าตัวตายบังเอิญท่านผู้เฒ่าจางรู้เรื่องเข้ามีความสงสารเป็นยิ่งนัก จึงนำเงินที่เก็บสะสมมาแล้วถึงสิบปีมาใช้หนี้แทนให้ พ่อแม่ลูกจึงได้มีโอกาสกลับมาอยู่ร่วมกันอีกครั้ง

ทั้งท่านผู้เฒ่าและท่านผู้เฒ่าจาง ล้วนแต่ได้กระทำในสิ่งที่ทำได้ ยากยิ่ง เงินที่ท่านสะสมไว้คนละสองปีและสิบปีนั้น ท่านก็หวังว่าเมื่อทำมาหากินไม่ได้แล้ว ก็จะได้พึ่งเงินจำนวนนี้ประทังชีวิตต่อไปเป็นเงินที่ต้องใช้เวลาอันยาวนานสะสมไว้วันละเล็กละน้อย แต่ท่านทั้งสองก็สามารถตัดสินใจช่วยเหลือคนที่ไม่รู้จักกันเลยแม้แต่ชนิดในพริบตาเดียว นี่คือการทำความดีที่ยากยิ่งจริงๆ

อีกตัวอย่างหนึ่งของผู้ที่ชนะใจตนเองได้ คือท่านผู้เฒ่าจิน ท่านอายุมากแล้ว ยังไม่มีบุตรโอรสสักคน ด้วยความหวังดีของเพื่อนบ้านคนหนึ่ง ได้ยกบุตรสาวของตนให้เป็นอนุภรรยาของท่านผู้เฒ่าแต่ท่านกลับไม่ยอมรับความหวังดีนี้ ท่านให้เหตุผลว่า ท่านนั้นชราภาพแล้ว ส่วนเด็กสาวนั้นอายุไม่ถึงยี่สิบปี ควรจะได้สามีที่มีวัยไล่เลี่ยกัน ท่านจึงไม่ควรที่จะไปทำลายความสุขและอนาคตของเด็กสาวนี้เสียด้วยความเห็นแก่ตัวเพียงเพื่อจะมีบุตรโอรสสักคน เป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง ท่านผู้เฒ่าทั้งสามท่านนี้ล้วนแต่ทำในสิ่งที่ยากยิ่งจริงๆ ฟาดินทรงประทานความสุขความเจริญให้กับท่านทั้งสาม ทั้งในโลกนี้และโลกหน้าเป็นแน่แท้ ส่วนคนที่เงินมีอำนาจนั้น ถ้าจะทำความดีก็ย่อมง่ายกว่าผู้ที่ไม่มีทั้งเงินและอำนาจ แต่พวกนี้ก็ไม่ค่อยชอบทำความดี น่าเสียดาย ผู้ที่มีโอกาสทำความดีได้ง่ายเพราะมีทั้งเงินและอำนาจ กลับไม่ยอมทำความดี ส่วนผู้ที่ไม่มีเงินไม่มีอำนาจกว่าจะทำความดีได้ก็ด้วยความยากลำบากยิ่ง นี่คือการแตกต่างกันในคุณค่าของความดี

การทำความดีต่อผู้อื่นนั้น ก็จะต้องแล้วแต่โอกาส จังหวะเวลา ก็มีความสำคัญเช่นกัน การช่วยเหลือผู้อื่นนั้นมีวิธีการมากมาย ประมวลแล้วก็สามารถแยกออกได้ ๑๐ วิธีด้วยกัน คือ

๑. ช่วยเหลือผู้อื่นทำความดี
๒. รักและเคารพทุกคนอย่างเสมอหน้า
๓. สนับสนุนผู้อื่นให้เป็นผู้มีความดีพร้อม
๔. ชี้ทางให้ผู้อื่นทำความดี
๕. ช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในความคับขัน
๖. กระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ
๗. อย่าทำตนเป็นปู่โสมเฝ้าทรัพย์ ต้องหมั่นบริจาค
๘. อารงไว้ซึ่งความเป็นธรรม
๙. เคารพผู้มีอาวุโสกว่า
๑๐. รักชีวิตผู้อื่นดุจรักชีวิตตนเอง

การทำความดีต่อผู้อื่น

ข้อ ๑. การช่วยเหลือผู้อื่นทำความดีนั้นเป็นอย่างไร

เมื่อครั้งท่านตี้ซุ่นยังมีได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินจีนสมัยโบราณ (ก่อน ค.ศ.๑๗๑๒-๑๖๖๕ หรือ ก่อน พ.ศ.๒๒๕๕-๒๒๐๘) ท่านไปยังหนองน้ำแห่งหนึ่ง เห็นชาวบ้านกำลังจับปลากันอยู่ คนที่แข็งแรงก็พากันไปยังที่ที่มีน้ำลึกปลาชุม ส่วนพวกที่ไม่แข็งแรงและผู้ชรา ถูกกันให้ไปจับปลาในที่ที่มีกระแสน้ำไหลเชี่ยวและที่มึ่น้ำตื้นซึ่งปลาจะไม่ชอบมาในบริเวณนั้น ทำให้จับปลาไม่ได้ ท่านตี้ซุ่นเห็นดังนั้น ก็บังเกิดความสงสารจับใจ ท่านจึงเข้าไปช่วยคนที่ไม่แข็งแรงและผู้ชราหาปลา ใครที่เห็นแก่ตัว - ขอบแย่งที่น้ำลึก ท่านก็นิ่งเสียไม่ไปว่าเขา ใครที่ไม่เห็นแก่ตัว ท่านก็จะนำพฤติกรรมของเขาไปสรรเสริญจนทั่ว ท่านเองก็ทำตัวอย่างอันดีให้เป็นที่ปรากฏอยู่ทุกๆ วัน จนกาลเวลาได้ผ่านไปหนึ่งปี ชาวบ้านพากันสำนึกในความไม่เห็นแก่ตัวของตนต่างก็ทำดีต่อกันและกัน ในที่นี้พ่อจะต้องบอกให้รู้ว่า พ่อไม่สนับสนุนในเรื่องการจับปลามาเป็นอาหาร

เพราะการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตนั้นเป็นบาปอย่างยิ่ง แต่ที่พ่อยกเรื่องนี้มาเป็นอุทาหรณ์ก็เพื่อให้ลูกเข้าใจว่าการช่วยให้ผู้อื่นทำความดีนั้น ต้องใช้ความอดทนพยายามเพียงไร ท่านดีซุนนั้นเป็นผู้ฉลาดหลักแหลมยิ่งนัก เพียงแต่ท่านใช้คำพูดกลมเกลวจิตใจ ผู้คนก็จะเชื่อท่านเพราะต่างก็มีความเคารพท่านอยู่แล้ว แต่ท่านอุตส่าห์ใช้เวลาถึงหนึ่งปีเต็ม ก็เพื่อให้ทุกคนกลับตัวกลับใจได้หมด และจะไม่กลับไปเป็นคนเห็นแก่ตัวอีกไม่ว่าในกรณีใด และเป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่ด้วยบังคับหรือขอร้องให้ทุกคนตระหนักถึงความดีที่ต้องกระทำร่วมกัน เพื่อความผาสุกของพวกเขาเอง พ่อจึงสรรเสริญในความอุตสาหะของท่านยิ่งนัก

พ่อและลูกต่างก็มีชีวิตอยู่ในยุคแห่งความมืดมน ผู้คนไม่ค่อยมีศีลมีธรรมเหมือนดังยุคก่อน เพราะฉะนั้น ลูกจะต้องเจียมเนื้อเจียมตัวอย่าได้อวดดีว่าวิเศษกว่าผู้อื่น อย่างนำความสามารถของลูกไปข่มผู้อื่นที่ด้อยกว่าให้เขาได้อาย จงเก็บความรู้ความสามารถของเจ้าไว้ในใจ อย่าได้แสดงออกให้ปรากฏแก่สายตาผู้อื่นโดยไม่จำเป็น ใครพลาดพลั้งล่วงเกินลูก ก็จงรู้จักให้อภัย อย่าได้แพร่พรายความไม่ดีออกไปเพื่อให้โอกาสเขากลับตัวกลับใจ และเมื่อไม่มีใครรู้ก็ทำให้เขาไม่กล้ากำเริบเลิບสาน เพราะทุกคนย่อมรักหน้ารักตาไม่ยากเป็นคนเสียชื่อเสียง เมื่อไม่วิจารณ์ให้ความลับของเขาเป็นที่เปิดเผยออกไปเขาจึงไม่กล้ากำเริบเลิບสาน เพราะทุกคนย่อมรักหน้ารักตาไม่ยากเป็นคนเสียชื่อเสียง เมื่อไม่วิจารณ์ให้ความลับของเขาเป็นที่เปิดเผยออกไปเขาจึงไม่กล้าที่จะทำผิดอีก บางคนนั้น เมื่อมีคนรู้ว่าเขาเป็นคนไม่ดีเสียแล้ว เขาก็ทำตัวเหลวแหลกยิ่งขึ้น เมื่อเป็นคนดีไม่ได้ก็ยอมเป็นคนชั่วเสียเลย คนเช่นนี้มีให้เห็นๆ อยู่ ลูกจะต้องคอยสังเกตว่าผู้อื่นนั้นเขามีความสามารถอะไรบ้าง ถ้าเป็นสิ่งที่ลูกยังไม่มี ก็จงรีบเอาความดีนั้นมาใส่ตนเถิด อย่าได้รีรอเลย ลูกจะต้องรู้จักชมเชยสรรเสริญความดีงามความ

สามารถของผู้อื่นให้แผ่ไพศาลออกไป อย่าได้มีจิตริษยา ในชีวิตประจำวันของลูก ไม่ว่าจะพูดสักคำ จะทำอะไรสักอย่างจงอย่าทำเพื่อประโยชน์ตนเองก่อน ต้องถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ลูกจงจำไว้ให้ดี

ข้อ ๒. รักและเคารพทุกคนอย่างเสมอหน้านั้นเป็นอย่างไร

ผู้ดีนั้น คือคนที่มีคุณงามความดีและกระทำแต่ความดีงามอย่างสม่ำเสมอ ส่วนคนเลวนั้น บางทีก็ซ่อนอยู่ในคราบของผู้ดีปะปนกันจนบางทีก็ดูไม่ออก แต่ถ้าลูกสังเกตให้ดีแล้ว ก็เห็นความแตกต่างราวกับขาวและดำทีเดียว ผู้ดีที่มีข้อแตกต่างจากคนทั่วไปนั้นคือมีน้ำใจและรักเคารพทุกคนอย่างเสมอหน้ากัน ธรรมดาคนที่เราได้พบเห็นในชีวิตประจำวันนั้น บางคนเราก็เคยเกลียดชังด้วย บางคนก็ห่างเหินกันไป บางคนสูงศักดิ์ บางคนต่ำต้อย บางคนฉลาดหลักแหลม บางคนโง่เขลาเบาปัญญา บางคนมีคุณธรรมประจำใจ บางคนก็ร้ายจนได้ชื่อว่าเป็นคนพาล แม้ทุกคนจะมีสถานภาพและจิตใจไม่เหมือนกัน แต่ทุกคนก็เป็นเพื่อนมนุษย์ที่ต้องเกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน นักปราชญ์ทั้งปวงจึงไม่ชอบให้คนเกลียดกันดูถูกกัน ต้องรักกันเคารพกันอย่างเสมอหน้า จึงจะมีสันติสุขเกิดขึ้นได้

ข้อ ๓. สนับสนุนผู้อื่นให้เป็นผู้มีความดีพร้อมนั้นอย่างไร

หยกนั้นย่อมมาจากหินชนิดหนึ่ง ถ้าเราทิ้งขว้างไม่สนใจ ก็เป็นเพียงหินธรรมดาก้อนหนึ่ง แม้ภายในจะมีหยกเร้นอยู่ ก็ไม่สามารถปรากฏความมีค่าของมันได้ แต่ถ้ามนุษย์นำมาเจียรไน เอาความเป็นหยกออกมาจากหิน แกะสลักให้สวยงาม ก็จะเป็นของมีค่าสำหรับฮ่องเต้และขุนนาง กลายเป็นสัญลักษณ์ที่จะต้องติดตัวไว้แสดงถึงความเป็นใหญ่หนักศักดิ์ใหญ่ ยามที่ฮ่องเต้ออกขุนนางก็ต้องมีหยกไว้แสดงความเป็นใหญ่ในแผ่นดิน ขุนนางเข้าเฝ้าฮ่องเต้ ก็ต้องถือหยก

พระราชทานไว้ในมือ เพื่อแสดงความเคารพและจงรักภักดีต่อฮ่องเต้ หยกยังนำมาใช้ในพิธีกรรมอื่นๆ อีกมากมาย ลูกต้องอย่าลืมว่า หยกมีความงามและความสำคัญขึ้นมาได้ เพราะฝีมือของมนุษย์เอง คนก็เช่นกัน ถ้ามีคนคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำที่ดี คนธรรมดาๆ ก็จะกลายเป็นคนดีพร้อมไปได้ เพราะฉะนั้น ลูกจงใส่ใจในคนที่รักดี มุ่งมั่นจะเป็นคนดี ลูกจงให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนให้กำลังใจ ประคับประคอง เพื่อให้เขาเป็นคนดีพร้อมให้ได้ แม้เขาจะถูกผู้คนปรักปรำ ก็จงช่วยชี้แจงปกป้อง และยอมรับข้อปรักปรำนั้นว่าลูกก็มีส่วนผิดอยู่ด้วย เพื่อผ่อนคลายความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นกับตัวเขา จนกว่าเขาจะยืนอยู่บนขาของเขาเองได้แล้ว ก็นับว่าลูกได้พยายามจนถึงที่สุดแล้ว

คนดีคนเลวนั้น มักจะคบหากันไม่ได้ คนดีย่อมคบกับคนดี คนชั่วก็มักสมาคมกับคนชั่ว คนชั่วมักเกลียดชังคนดี ยิ่งในชนบทบางแห่งที่ห่างไกลความเจริญด้วยแล้ว คนชั่วมีมากกว่าคนดี ชอบชมเชยคนดีอยู่เสมอ จนตั้งตัวไม่ติด คนดีมักจะเป็นคนตรงและไม่กลัวตายไม่ชอบการแต่งตัวที่หรูหรา ไม่ชอบมีความเป็นอยู่ที่ฟุ่มเฟือย จึงมักตกเป็นขี้ปากคนชั่วที่ชอบวิพากษ์วิจารณ์คนผิดๆ เพราะฉะนั้น เมื่อลูกพบเห็นเหตุการณ์เช่นนี้ ก็จงช่วยปกป้องคนดี และช่วยชี้ทางให้คนชั่วกลับใจเป็นคนดีเสีย นี่เป็นมหากุศลที่ลูกจะต้องทำให้ได้

ข้อ ๔. ชี้ทางให้ผู้อื่นทำความดีนั้นอย่างไร

เกิดมาเป็นมนุษย์ ทุกคนย่อมมีศีลธรรมประจำใจอยู่บ้างมาก บ้างน้อยบ้าง ที่จะไม่มีเลยนั้นคงหายาก นอกจากมนุษย์จะมัวสาละวนอยู่กับการแสวงหาลาภยศเงินทองชื่อเสียงโดยไม่คำนึงถึงศีลธรรม ทำให้ต้องตกอยู่ในความหายนะ ถ้าลูกพบคนเช่นนี้ ลูกจงพยายามช่วยเขา จดเขาให้พ้นจากความหายนะให้จงได้ ดุจคนฝันร้ายลูกปลุกเขาให้ตื่น

จากความฝัน ให้ความรู้ความคิดที่ต้งามแก่เขา เขาก็จะตื่นจากฝันร้าย กลายเป็นคนดีได้ เมื่อครั้งราชวงศ์ถัง (ค.ศ.๖๑๘-๙๐๗ หรือ พ.ศ. ๑๖๑๑-๑๔๕๐) มีขุนนางท่านหนึ่งท่านเขียนหนังสือสอนใจคนได้ดีมาก เป็นที่แพร่หลายไปทั่วประเทศจีนชาวจีนมีความเคารพนับถือท่านมาก เมื่อท่านถึงแก่อนิจกรรม ยังได้รับเกียรติอันสูงส่ง ได้รับการสถาปนาจากฮ่องเต้ให้เป็นที่ “เอวีน” เป็นการเชิดชูผลงานอันมีทั้งร้อยกรองที่เยี่ยมยอดนั้นเองชาวบ้านพากันเรียกว่า ท่านเอวีนกง ท่านเคยกล่าวไว้ว่า การตักเตือนผู้อื่นด้วยคำพูดนั้นไม่ช้าก็จะถูกกลืนเลือนไป ผู้อยู่ไกลก็ไม่สามารถได้ยินคำเตือนนั้นได้ หากบันทึกไว้เป็นหนังสือ แม้ลี้ภัยชั่วคน คำสอนนั้นก็ยังคงอยู่สามารถแพร่ไปไกลกว่าพันลี้หมื่นลี้เสียอีกข้อที่หนึ่ง พ่อได้ยกตัวอย่างให้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการทำตนเป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่น นานวันเข้า ก็จะมีคนตามอย่างไม่รู้ตัว ส่วนข้อนี้พ่อยกตัวอย่างให้ใช้คำพูดใช้หนังสือเป็นตัวอย่าง ลูกก็ต้องใช้ให้เหมาะสม มิฉะนั้น ก็จะไม่ไ้ผลเลย ดุจตั้งคนป่วย ถ้าได้ยาตรงกับโรคก็จะหายวันหายคืน เหมือนคนที่มึนลึ้งแข็งกระด้าง ถ้าเราใช้คำพูดตักเตือน เขาจะไม่เชื่อโดยง่าย พูดไปก็เสียเวลาเปล่า ถ้าเป็นคนที่มึนลึ้งอ่อนโยน การตักเตือนด้วยคำพูดมักจะไ้ผล ลูกไม่ควรพลาดโอกาสอันดีนี้เสีย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลูกต้องดูคนเป็น ต้องอ่านนิสัยได้ถูกต้อง แล้วจึงจะวินิจฉัยได้ว่า คนเช่นใดสมควรตักเตือนด้วยคำพูด คนเช่นใดสมควรให้เขาอ่านหนังสือเพื่อแก้ไขตัวเขาเอง

ข้อ ๕. ช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในความคับขันได้อย่างไร

เคราะห์กรรมย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ ไม่ว่ากับใครๆ หากลูกพบเห็นคนที่กำลังตกทุกข์ได้ยาก ลูกจะต้องเข้าช่วยเหลือให้ทันท่วงทีและจะต้องช่วยแก้ไขสถานการณ์ด้วยสติปัญญาของลูกอย่างรอบคอบเพื่อ

มิให้การช่วยนั้นไม่ประสบความสำเร็จ ท่านชุยจื่อ ซึ่งเป็นขุนนางในราชวงศ์หมิง ในปลายสมัยพระเจ้าเฉียวจงฮ่องเต้ (ค.ศ. ๑๔๘๘-๑๕๐๕ หรือ พ.ศ. ๒๐๓๑-๒๐๔๘) ท่านได้กล่าวไว้ว่าการช่วยเหลือนั้น ไม่ควรคำนึงถึงว่าจะได้บุญได้คุณสักเพียงไร ขอให้ช่วยเหลือได้ทันทั่วทั้งทีจึงจะควร ช่างเป็นคนพูดที่เปี่ยมไปด้วยเมตตาการุณย์เสียนี้กระไร

ข้อ ๖. กระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างไร

ไม่ว่าลูกจะอยู่ในชนบทเล็กๆ หรือในเมืองใหญ่ๆ หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สุขของส่วนรวมแล้ว ลูกจะต้องไม่ทอดทิ้งในการเป็นอาสาสมัคร เช่น ขุดคูส่งน้ำ เพื่อไว้ใช้ในนาयามหน้าแล้งหรือสร้างทำนบเพื่อป้องกันน้ำท่วม หรือซ่อมสะพานที่ชำรุด เพื่อให้การสัญจรไปมาสะดวกและปลอดภัยยิ่งขึ้น หรือให้ทานอาหารแก่คนอดอยาก หรือให้น้ำแก่คนกระหาย แล้วลูกก็ควรชักชวนชาวบ้านให้ร่วมแรงร่วมใจกันกระทำความดีร่วมกัน ใครมีเงินก็ออกเงิน ใครมีแรงก็ออกแรง ฝึกกำลังให้เข้มแข็ง จะได้ช่วยเหลือคนได้มากขึ้นหากใครว่าร้ายลูก ก็จงอย่าใส่ใจ ถ้าเราทำดีโดยสุจริตแล้ว ใครๆ ก็ย่อมเข้าใจและช่วยปกป้องลูกเสียอีก ลูกจงอย่าทอดทิ้ง ไม่ว่าจะประสบอุปสรรคใดๆ ก็อย่าได้วางมือเป็นอันขาด

ข้อ ๗. อย่าทำตนเป็นปู้โลมเผ้าทรัพย์ให้หมั่นบริจาคอย่างไร

คำสอนในพระพุทธศาสนานั้นมากมาย เพราะผู้มีพระภาคทรงแนะนำให้รู้จักให้ทานเสียก่อน การให้คือการเสียสละ ท่านที่บรรลุธรรมแล้ว ท่านเสียสละได้หมด ทั้งอวัยวะภายใน หรือภายนอกและทรัพย์สินเงินทอง ก็สิ่งทีประกอบกันขึ้นมาเป็นชีวิต ท่านยังเสียสละได้เรื่องทรัพย์สินเงินทองของนอกกาย ไฉนจักเสียสละไม่ได้ ถ้าเราสามารถเสียสละได้ทุกอย่างเช่นนี้แล้ว เราก็จะรู้สึกได้ว่าเราได้แบก

ภาระอันใดไว้ ทำให้จิตใจปลอดโปร่งไม่ท้วงหน้ากังวลหลัง ใครทำของเราเสีย ใครขโมยของเราไป ก็ไม่เดือดร้อนเลยแม้แต่นิด เพราะเราเสียสละได้หมดจริงๆ ผู้ที่ไม่สามารถเสียสละได้ทั้งหมด ก็ต้องเริ่มต้นด้วยการทำทานบริจาคทรัพย์เสียก่อน คนในโลกนี้เห็นว่าปัจจัยสี่นั้นเป็นสิ่งสำคัญของชีวิต และเงินเท่านั้นที่จะบันดาลให้ได้มาซึ่งปัจจัยสี่ เพราะฉะนั้น คนส่วนมากจึงให้ความสำคัญแก่เงินเท่าชีวิตหาได้คิดสักนิดไม่ว่า หากยังมีลมหายใจก็ติดอยู่หอรอก ถ้าหมดลมเมื่อใดมีใครเคยเอาอะไรติดตัวไปได้บ้างไหม ผู้ที่รักเงินยิ่งชีวิตจึงควรฝึกตนให้รู้จักการบริจาคทรัพย์ให้ทานเสียบ้าง ใหม่ๆ ก็จะทำให้เกิดความเสียหายเพราะคนรักเงินยิ่งชีวิตมักเป็นคนตระหนี่ ใจคอคับแคบ แต่ถ้าหมั่นบริจาคก็จะเกิดเป็นนิสัยอันดีงามขึ้น สามารถบริจาคได้มากขึ้นและไม่นึกเสียตายตั้งแต่แรก

ข้อ ๘. ถำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรมได้อย่างไร

ธัมมะคือประทีปที่ส่องวิถีทางแห่งชีวิต เมื่อหนทางข้างหน้าสว่างไสว ชีวิตย่อมดำเนินไปตามทิศทางอันถูกต้อง จุดตั้งคนที่มีนัยน์ตาดีย่อมสามารถเลือกทางเดินที่สะดวกที่สุดและดีที่สุดได้ โบราณท่านจึงว่าธัมมะคือการธำรงไว้ซึ่งฟ้าดินและมนุษย์ ให้เกิดความสมดุลผสมผสานกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะขาดไปแม้แต่สิ่งหนึ่งสิ่งใดก็มีได้ ต้องเป็นปัจจัยอิงอาศัยซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดสรรพสิ่งทีรวมเรียกว่าธรรมชาติ ธัมมะทำให้ชีวิตหลุดพ้นจากห้วงแห่งความทุกข์ มีอิสระเสรีที่จะอยู่ในโลกต่อไปก็ได้ จะไปให้พ้นโลกเสียก็ได้ ฉะนั้น เมื่อลูกเห็นศาลที่บูชานักปราชญ์ราชบัณฑิต หรือเห็นคัมภีร์โบราณที่เป็นธัมมะอันสูงส่ง ลูกจะต้องถนอมด้วยความเคารพ หากมีขาดตกบกพร่องลูกจะต้องซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดีดังเดิม เพื่อประโยชน์แก่อนุชนรุ่นหลังต่อไป

ลูกจะต้องเผยแพร่ธัมมะ อารังไว้ซึ่งธัมมะ ปฏิบัติตนด้วยธัมมะ สอนให้ผู้อื่นรู้จักธัมมะ จึงจะเรียกว่าเป็นพุทธศาสนิกชนที่รู้ซึ่งในพระกรุณาคุณ พระปัญญาคุณ และพระบริสุทธิคุณของพระผู้มีพระภาคเจ้า ถ้าลูกทำได้เช่นนี้ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้รู้พระคุณของพระผู้มีพระภาคอย่างแท้จริง และได้ถวายความกตัญญูทเวทีแด่พระองค์อย่างถูกต้องแล้ว

ข้อ ๙. เคารพผู้มีอาวุโสกว่าอย่างไร

ในครอบครัว ย่อมมีบิดามารดา พี่ชาย พี่สาว ที่มีอาวุโสกว่าเรา เราต้องเคารพรัก รู้จักปรนนิบัติ เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุข ให้ความสุข ความสำราญแก่ท่าน ให้ความสนทนากลมเกลียว ยิ้มแย้มแจ่มใส เข้าหากัน พูดจากันด้วยวาจาอันไพเราะ นานไปก็จะเป็นผู้มีนิสัยอันดีงาม

ในประเทศ ย่อมมีฮ่องเต้เป็นประมุข ที่เราจะต้องแสดงความจงรักภักดี รับราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รักษากฎหมายยิ่งกว่าชีวิตของลูกเอง อย่าอวดดีทำผิดโดยคิดว่าพระองค์จะไม่ทรงทราบการลงโทษคนโดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย ก็อย่าเมาอำนาจจนตัดสินโทษด้วยอารมณ์ อย่างนี้ว่าพระองค์ไม่ทรงทราบ ก็ทำไปด้วยความลำพองใจ โบราณท่านว่า การรับใช้ฮ่องเต้ ก็คือการรับใช้สวรรค์ สวรรค์ย่อมประทานความเจริญความสุขสมบูรณ์ให้ถ้าลูกทำดีพอ

ข้อ ๑๐. รักชีวิตผู้อื่นดุจรักชีวิตตนเองอย่างไร

มนุษย์จักทรงความเป็นมนุษย์อยู่ได้ ก็ด้วยจิตที่มีเมตตา กรุณา การเอาชนะสิ่งที่ยากที่สุดคือใจของตนเอง ต้องเริ่มปลูกฝังจิตให้มีเมตตา กรุณาก่อน การสั่งสมคุณธรรมใดๆ ก็ต้องเริ่มที่จิตอันกอปรด้วยเมตตา กรุณาเช่นกัน ในสมัยราชวงศ์โจว (จิ๋ว) ท่านโจวกง ซึ่งเป็นโจ้เซียงของพระเจ้าเฉิงอว้าง ได้แต่งหนังสือขึ้นเล่มหนึ่งให้ชื่อว่าโจวหลี่ อันเป็นต้นตำรับที่ราชวงศ์ต่อๆ มา ถือเป็นแบบฉบับว่าด้วยการบริหาร

ประเทศ หน้าที่ความรับผิดชอบของข้าราชการ กฎหมายและจารีต ประเพณี รวมทั้งพิธีกรรมต่างๆ มีอยู่ข้อหนึ่งที่ท่านกำหนดไว้ว่า เดือนแรกของปี เป็นเวลาที่พืชพันธุ์ธัญญาหารมีโอกาสเจริญเติบโตสรรพสัตว์ง่ายแก่การตั้งครรรภ์ ฉะนั้น การเช่นสรวงบูชาในเดือนนี้ห้ามฆ่าสัตว์ตัวเมียเพราะเกรงว่ากำลังตั้งครรรภ์อยู่ นี่ก็เป็นความเมตตา กรุณาของท่านโจวกง ท่านนักปราชญ์เมิ่งจื่อได้กล่าวไว้ว่า ผู้ดียอมอยู่ห่างไกลจากโรงครัวที่มีการฆ่าสัตว์ เพราะเพียงแต่ได้ยินเสียงผู้อื่นฆ่าสัตว์ก็ทำให้จิตใจหดหู่เศร้าหมองได้ ท่านผู้ใหญ่แต่กาลก่อนจึงไม่ยอมบริโภคเนื้อสัตว์ สีสัประเภท คือ

๑. ได้ยินเสียงสัตว์ที่กำลังถูกฆ่า
๒. เห็นเขาฆ่าสัตว์
๓. สัตว์ที่เลี้ยงอยู่เอง
๔. สัตว์ที่เขาจงใจฆ่าเพื่อให้เราบริโภค

ลูกเห็นใครที่ไม่อยากบริโภคเนื้อสัตว์ แต่ยังทำไม่ได้ในทันที ก็จงแนะนำเขาให้เริ่มไม่แตะต้องเนื้อสัตว์สีประเภนี้ให้ได้เสียก่อน

เริ่มฝึกเสียแต่เดี๋ยวนี้ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติธรรมย่อมติดตามมา เมื่อกระแสจิตได้ถูกฝึกฝนให้เจริญด้วยเมตตาธรรมและกรุณาธรรมแล้วไซ้รั ก็จะไม่นึกอยากฆ่าสัตว์ สัตว์ทั้งมวลล้วนมีชีวิตจิตใจเช่นเราเหมือนกัน การนำตัวไหมลงไปต้มในน้ำร้อนๆ เพื่อทำเครื่องนุ่งห่มที่นิยมกันว่าสวยงามมีค่ามาก ที่แท้เป็นบาปกรรมโดยไม่รู้ตัวความจริงผ้าไหมมิใช่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ เราน่าจะใช้ผ้าฝ้ายที่ไม่ต้องเบียดเบียนสัตว์จะมีดีกว่าหรือแม้กระทั่งการถางดินฆ่าหนอนก็ล้วนแต่เป็นบาปกรรมทั้งสิ้น ดูคุณมนุษย์เกือบทั้งหมดล้วนแต่เบียดเบียนชีวิตผู้อื่นเพื่อความมีชีวิตของตนเอง ต้องทำปาณาติบาต

อยู่ตลอดเวลาที่มีชีวิต แม้กระทั่งมือที่ตบยุงบีบด เท้าที่เหยียบลงไปบน
สัตว์โดยไม่เจตนา ก็ไม่รู้ตัวว่าวันหนึ่งๆ ได้ทำไปกี่ครั้ง ลูกจงระวังให้ดี
ป้องกันให้ได้ นอกจากจะสุตวิสัยจริงๆ โคลงโบราณมีอยู่บทหนึ่ง ซึ่ง
เป็นที่ประทับใจพ่อจนบัดนี้ ท่านว่าไว้ว่า เพราะรักหนูจึงเก็บข้าวไว้ให้กิน
เพราะสงสารแมลงจึงไม่จุดตะเกียง

ดูเถิดว่าคนโบราณนั้น ท่านมีเมตตากรุณาเพียงไร

การทำความดีนั้นไม่มีที่สิ้นสุด อธิบายเท่าไรก็คงไม่หมด ถ้า
ไม่มีการเริ่มต้นก็ไม่ทราบว่าทำได้ได้อย่างไร จงถือหลักสิบประการนี้
แล้วลูกก็จงแผ่ขยายการทำดีให้กว้างขวางออกไปเองการสั่งสมคุณธรรม
ให้ครบหนึ่งหมื่นครั้ง ก็จะอยู่เพียงแค่อึด

“

... ไม่เสียใจกับสิ่งที่สูญหายไป
กับไม่ใส่ใจในสิ่งที่ได้มา
หลักปฏิบัติเพียงเล็กน้อยเช่นนี้
เขาย่อมสามารถพาตัวเองข้ามมหันตภัย
แห่งชีวิตอันใหญ่หลวงได้ .....

”

มหาภารตะ

“

ความปรารถนาของมนุษย์นั้น
เปรียบเหมือนกับรากแก้วของต้นไม้
เมื่อหยั่งลึกลงไป在地แล้ว
ต้นไม้ก็จะแผ่กิ่งก้านไพศาล
ออกดอกออกผลตามฤดูกาล
รากแก้วของมนุษย์คือความอ่อนน้อมถ่อมตน
ไม่ว่าเล็กๆ น้อยๆ หรือเรื่องใหญ่ๆ
เราก็ต้องใช้คุณธรรมข้อนี้ ถ่อมตนเอาไว้เสมอ

”

ท่านเหลียวผาน

โอวาทข้อที่สี่

ความถ่อมตน

โอวาททั้งสามข้อที่เขียนจบไปแล้วนั้น ล้วนแต่สอนให้ละชั่วทำดี ส่วนโอวาทข้อสุดท้ายนี้ ท่านสอนให้รู้จักวางตน ในการคบหาสมาคม กับบุคคลทั่วไป โดยให้ยึดคุณธรรมข้อนี้ไว้ คือการถ่อมตน ไม่อวดดีว่า ตนเองวิเศษกว่าผู้อื่น ก็ย่อมจะไม่มีเรื่องกับใคร ไม่กล้าทำความชั่ว สำนึก อยู่เสมอว่า ตนเองยังทำความดีไม่เพียงพอ ก็จะมีความก้าวหน้าในการ ฝึกตนไม่เพียงแต่จะหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ต้องยังรู้จักฝึก ตนเองให้เข้ากับคนในสังคมได้ จะได้ไม่มีศัตรูทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่มี อุปสรรคในการสั่งสมคุณธรรมความดีงาม

คัมภีร์อิจิงได้กล่าวไว้ว่าผู้ใดยกตนข่มท่าน อวดวิเศษกว่าผู้อื่น ย่อมต้องประสบความเสียหาย ผู้ใดอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่จองหอง ลำพองตน ย่อมต้องประสบความสุขความเจริญ

แม้แต่แผ่นดินก็หนีกฎนี้ไม่พ้น ดูแต่ขุนเขาที่สูงตระหง่านยืน ทะเหมินเยี่ยฟ้าทำดิน ก็ยังต้องพังทลายอยู่เนืองๆ ส่วนแอ่งน้ำที่ต่ำต้อย

นั่นกลับมีน้ำขังอยู่ตลอดเวลา แม้แต่ปีศาจก็ชอบให้ร้ายคนทะนงและ
อภิมงคลที่อ่อนน้อมถ่อมตน ในวิชาปิยภัยนั้นได้แบ่งออกเป็น ๖๔
หน่วย หน่วยอื่นๆ ล้วนสอนให้เห็นผลดีและผลชั่วในพฤติกรรมของมนุษย์
แต่หน่วยงานแห่งการอ่อนน้อมถ่อมตนนี้ ไม่มีผลชั่วเลย มีแต่ผลดีทั้งสิ้น
จึงเห็นได้ว่าฟ้าดินเทพดาผีปีศาจและมนุษย์ ล้วนนิยมชมชอบความ
อ่อนน้อมถ่อมตนกันทั้งสิ้น

ในคัมภีร์อื่นๆ ก็กล่าวเหมือนกันว่า ทะนงตนย่อมนำมาซึ่ง
ความวิบัติ ถ่อมตนย่อมนำมาซึ่งความเจริญ พ่อได้ไปร่วมสอไล่กับนัก
ศึกษาอื่นๆ ตั้งหลายครั้ง ทุกครั้งพ่อสังเกตเห็นนักศึกษาที่ยากจนบางคน
บนใบหน้ามักทอประกายแห่งความถ่อมตน จนบางครั้งพ่อคิดอยากจะ
เอามือทั้งสองของพ่อประคองประกายแห่งความถ่อมตนนั้นมาประดับ
บนใบหน้าของพ่อเสียบ้าง และไม่ต้องสงสัยเลย พวกเขาเหล่านี้
สอไล่ได้ทุกที่ไป

เมื่อตอนที่พ่อเข้าสอไล่ในเมืองหลวง มีเพื่อนนักศึกษาร่วมเดิน
ทางมาด้วยรวมทั้งหมดสิบคนด้วยกัน พ่อสังเกตเห็นมีคนอายุน้อย
ที่สุดมีชื่อว่าปิงคนเดียว ที่มีความสงบเสงี่ยมเจียมตน มีความถ่อมตน
อยู่เป็นนิจ พ่อจึงบอกกับเพื่อนว่า คนๆ นี้ต้องสอไล่ได้แน่นอน เพื่อน
ถามว่าทำไมพ่อถึงรู้ล่วงหน้าได้เล่า พ่อบอกเขาว่า ความถ่อมตนย่อม
นำมาซึ่งความเจริญ ในหมู่พวกเราทั้งสิบคนนี้ มีใครบ้างที่ชื่อและ
จริงใจเหมือนเขา คอยเอาใจเพื่อนฝูง ไม่เคยเอาเปรียบใครเลย แม้ใคร
จะหยอกล้อ ก็ไม่โกรธตอบ ใครนินทาว่าร้าย ก็ไม่ได้เถียง สำรวมระวัง
ไม่ยอมปล่อยตัวปล่อยใจไปตามอารมณ์เหมือนคนอื่น คนเช่นนี้ แม้แต่
ผีสาธเทวดาฟ้าดินก็ยังต้องให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือ เมื่อผลการ
สอไล่ครั้งนั้นปรากฏออกมา ก็เป็นจริงดังที่พ่อคาดไว้ทุกประการ

เมื่อปี ค.ศ. ๑๕๕๗ (พ.ศ. ๒๑๒๐) พ่ออยู่ในเมืองหลวง พักกับ
เพื่อนชื่อโคจือ แซ่เฟิง พ่อสังเกตความรู้สึกเขาเปลี่ยนแปลงไปมากเมื่อเด็กๆ
เขาขึ้นเล่นซุกซนและเจ้าอารมณ์ แต่บัดนี้ ดูเขามีสติควบคุมอารมณ์ได้ดี
มาก เขามีเพื่อนอยู่คนหนึ่ง เป็นคนดีมาก ฉลาดซื่อตรงชอบช่วยเหลือ
เพื่อน คุณธรรมสามประการนี้ สมแล้วที่จักขนานนามว่ากัลยาณมิตร
เขามักจะเตือนโคจือต่อหน้า โคจือไม่เคยโกรธหรือโต้ตอบเขาเลย
รับฟังอย่างอารมณ์ดีเสมอ พ่อจึงบอกเขาว่า นิสัยอันดีงามของเขานี้
ย่อมเป็นปัจจัยนำเขาไปสู่ความมีบุญวาสนา ส่วนคนที่ต้องประสบ
เคราะห์กรรม ก็เป็นเพราะเขาสร้างนิสัยไม่ดีงามเป็นเหตุปัจจัยนำเขา
ไปสู่ความหายนะเช่นกัน สำหรับเพื่อนนั้น แม้ฟ้าดินก็ต้องประทาน
ความช่วยเหลือ ปีนี้ เพื่อนจะต้องสอไล่ได้อย่างแน่นอน ต่อมา ก็เป็น
จริงดังที่พ่อพูดกับเขาไว้

มีเด็กหนุ่มคนหนึ่งแซ่จ้าว สอไล่ได้ในภูมิลำเนาของตนเมื่อ
อายุยังไม่ถึง ๒๐ ปี แต่ต่อจากนั้นไปจะสอไล่ก็ครั้งก็ไม่เคยสอไล่ได้อีก
เลย ต่อมาได้ติดตามท่านบิดาที่ต้องย้ายไปรับราชการที่อำเภออื่นใน
อำเภอนั้นมีบัณฑิตที่มีความรู้สูงอยู่ท่านหนึ่งแซ่เฉียน เด็กหนุ่มได้ทราบ
ข่าวก็รีบนำบทประพันธ์ของตนไปหาเพื่อขอคำแนะนำ โดยไม่คาดฝัน
ท่านบัณฑิตจับพู่กันได้ก็ตวัดข้อความในบทประพันธ์นั้นทิ้งเกือบหมด
ถ้าเป็นบางคนที่จะโกรธมาก แต่เด็กหนุ่มคนนั้นนอกจากจะไม่โกรธแล้ว
ยังขอบพระคุณท่านบัณฑิต แล้วรีบเขียนใหม่นำมาให้ท่านแก้ไขให้อีก
ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตนนี้ เป็นสิ่งที่หาได้ยากยิ่ง พ่อรุ่งขึ้นอีกปีหนึ่ง
เด็กหนุ่มก็สอไล่ได้

เมื่อปี ค.ศ. ๑๕๙๒ (พ.ศ. ๒๑๕๕) พ่อได้ไปเมืองหลวงเพื่อเข้า
เฝ้าฮ่องเต้ ได้พบกับเพื่อนคนหนึ่ง ดูเขาช่างมีความจริงใจและอารมณ์
ดีเสียนี้กระไร ประกายแห่งความอ่อนน้อมถ่อมตนฉายแสงอยู่ทั่ว

บรรยากาศที่รอบๆ ตัวเขาทำให้พ่อได้สัมผัสกับประกายนี้ด้วยความชื่นชม พ่อกลับจากเข้าเฝ้าฯ ได้เล่าให้เพื่อนๆ ฟังว่า หากฟ้าจะประทานความเจริญรุ่งเรืองแก่ใครมักจะประทานสติปัญญาให้ก่อน เมื่อมีสติปัญญาแล้ว คนที่เจ้าอารมณ์ก็จะเปลี่ยนเป็นคนที่ควบคุมอารมณ์ได้ คนที่อวดดีก็กลายเป็นคนถ่อมตนได้ เมื่อพัฒนาตนเองได้แล้ว ฟ้าย่อมประทานความเจริญรุ่งเรืองมาให้ และก็เป็นจริงดังว่า เขาสอบไล่ได้ในปีนั้นเอง

เมื่อปี ค.ศ. ๑๕๓๔ (พ.ศ. ๒๐๗๗) มีนักศึกษาแซ่จางคนหนึ่งมีความรู้ดี เขียนบทความกวีดี เป็นคนเด่นคนหนึ่งในบรรดานักศึกษาทั้งหมด เขาเดินทางมานานกึ่งเพื่อเข้าสอบ พักอยู่ที่วัดๆ หนึ่งเมื่อผลการสอบประกาศออกมา ปรากฏว่าสอบตก แทนที่จะโทษตนเองว่าความรู้ยังไม่ถึงจึงสอบไม่ได้ แต่กลับโทษกรรมการคุมสอบ หาวว่าไม่ยุติธรรม มีตากี้หามีแววไม่ บทประพันธ์ดีๆ ก็หาว่าไม่ดี หลวงจีนในวัดท่านหนึ่งได้ยินเข้าจึงยืนยิ้มอยู่ เขาก็เลยพาลโกรธท่านหลวงจีนไปด้วย หลวงจีนจึงกล่าวกับเขาว่า ดูดูแล้วเห็นบทประพันธ์ของท่านไม่ดีจริง เขายังโกรธใหญ่ ตวาดหลวงจีนว่า ยังไม่ทันเห็นบทประพันธ์จะรู้ว่าไม่ดีได้อย่างไร หลวงจีนจึงพูดว่า การประพันธ์ต้องอาศัยความสงบทางใจ จิตเป็นสมาธิ จึงจะเขียนได้ดี ท่านควบคุมอารมณ์ไม่ได้หัวนโหลอยตลอดเวลา จะเขียนบทประพันธ์ได้ได้อย่างไรได้ นักศึกษาจางได้สติ จึงคุกเข่าขอขมาและมอบตัวเป็นศิษย์

หลวงจีนจึงสอนว่า การสอบไล่ได้หรือไม่ ล้วนขึ้นอยู่กับชาตาชีวิต ชาตาไม่ได้ แม้จะเขียนบทประพันธ์ให้ได้อย่างไร ก็สอบไม่ได้ จึงต้องแก้ไขที่ตนเองเสียก่อน นักศึกษาจางกราบถามท่านว่าหากขึ้นอยู่กัชาตาชีวิตแล้ว จะแก้ไขได้หรือ หลวงจีนพูดว่า ฟ้าประทานชีวิตให้เรา แต่ชาตาชีวิตเราต้องสร้างเอง หากกระทำแต่ความดี มีศีลมีธรรม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ยิ่งไม่มีผู้รู้เห็น ก็ยังเป็นกุศลมหาศาล เมื่อเรา

สั่งสมความดีจนเต็มเปี่ยมแล้ว เราจะต้องการชาตาชีวิตอย่างไรก็ได้ทั้งนั้น นักศึกษาจางจึงปรารภว่า ข้าพเจ้าเป็นคน จะมึปัญญาช่วยเหลือคนอื่นได้อย่างไร ท่านชี้แจงว่า การทำความดีต้องเริ่มที่ใจ มุ่งแก้ไขตนเองเสียก่อน เช่นการอ่อนน้อมถ่อมตน ก็ไม่ต้องใช้เงินเลย ทำไมท่านไม่กำหนดตนเองว่าความรู้ยังไม่เพียงพอจึงสอบตก แต่กลับไปตำหนิกรรมการคุมสอบเล่า

นักศึกษาจางเพิ่งคิดได้ จึงเริ่มปฏิบัติตนเสียใหม่ ลดความหยิ่งผยองลงไปทุกวันๆ เพิ่มคุณธรรมให้กับตนเองมากยิ่งขึ้นทุกวันๆ ครั้งอีกสามปีต่อมา ในปี ค.ศ. ๑๕๓๗ (พ.ศ. ๒๐๘๐) ในคืนวันหนึ่งเขาฝันไปว่า ได้ไปในตึกสูงใหญ่หลังหนึ่ง เห็นบัญชีรายชื่อนักศึกษาที่สอบไล่ว่างอยู่เล่มหนึ่ง เมื่อเปิดออกดูเห็นทุกหน้ามีช่องว่าง เกิดความสงสัยจึงถามคนที่ยืนอยู่ใกล้ๆ ว่าทำไมบัญชีรายชื่อนักศึกษาที่สอบได้แล้ว จึงมีการคัดออกอีกเล่า ได้รับคำตอบว่า เนื่องจากผู้ที่สอบไล่ได้แล้ว จะต้องผ่านการตรวจสอบในยมโลกทุกๆ ๓ ปี ถ้าใครมีความประพฤติไม่ดี ไม่อยู่ในธรรม ก็จะถูกคัดชื่อออก จะสอบอีกอย่างไรก็สอบไม่ได้ แล้วชี้ไปที่ว่างบนสมุดบัญชีนั้นว่า สามปีมานี้ เจ้าตั้งใจฝึกตนให้ก้าวหน้าไปมาก ก็จะเอาชื่อเจ้าไว้ตรงนี้ ขอให้เจ้ารักตนสงวนตนอย่าได้รู้วามทำผิดเหมือนดังแต่ก่อนอีก ปีนั้น เขาก็สอบไล่ได้ที่ ๑๐๕

เมื่อดูเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว ย่อมจะเห็นได้ว่า สูงจากศีรชะมนุษย์ขึ้นไปเพียง ๓ พุต ก็มีเทพเจ้าคอยเฝ้าดูอยู่แล้ว เราจะต้องทำแต่สิ่งที่เป็นมงคล หลีกเลียงการกระทำอันเป็นอัปมงคลเสีย จะดีจะชั่วจึงอยู่ที่ตัวเราเอง ถ้าควบคุมจิตใจและความประพฤติของเราให้ดี ไม่ทำสิ่งที่ฟ้าดินและผีสาธเทวดาไม่พอใจ ไม่หยิ่ง ไม่โอหัง ไม่รู้วาม อดทนในสิ่งที่ทนได้ยาก ฟ้าดินและผีสาธเทวดาก็ย่อมจะส่งสารเรา เห็นใจเรา ประทานความช่วยเหลือแก่เรา คนที่จะเป็นใหญ่เป็นโตในอนาคตย่อม

ไม่ทำให้จิตใจคับแคบเห็นแก่ตัว ย่อมไม่เป็นผู้ทำลายความสุขความ
เจริญของตนเอง ความถ่อมตนทำให้มีโอกาสที่จะได้รับการอบรมสั่งสอน
จากท่านผู้รู้ ได้รับประโยชน์จากท่านเหล่านั้นไม่จบสิ้น นักศึกษาจึงควร
ทำตัวเช่นนี้ ลูกจงจำไว้ว่า คนที่ยกตนข่มท่าน ถือดีอวดเบ่งนั้นแม้จะได้
ดิบได้ดีก็ไม่ยั่งยืนนาน

โบราณท่านว่าไว้ว่า ปรารถนาชื่อเสียง ย่อมได้ชื่อเสียง
ปรารถนาความร่ำรวย ก็ย่อมได้เป็นเศรษฐี ความปรารถนาของมนุษย์
เปรียบประดุจรากแก้วของต้นไม้ เมื่อหยั่งลึกลงดินแล้ว ต้นไม้ก็จะมีกิ่ง
ก้านไพศาล ออกดอกออกผลตามฤดูกาล รากแก้วของมนุษย์ ก็คือการ
อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือเรื่องใหญ่ เราจะต้อง
ยึดมั่นในคุณธรรมข้อนี้ ถ่อมตนไว้เสมอ ให้ความสะดวกแก่ผู้อื่น เมื่อไม่
ทำให้ผู้อื่นสะเทือนใจเพราะความอวดดีของเราแล้ว ฟาติดย่อมประทับ
ใจในความดีของเรา พวกนักศึกษามักบ่นบานเทพยดาฟาติดยขอให้
สอบไล่ได้ แต่พวกนี้ไม่ค่อยมีความจริงใจ การบ่นบานจึงไม่ได้ผล นัก
ปราชญ์ท่านเมิ่งจื่อ พูดกับพระเจ้าฉีเซวียนฮ่องว่า พระองค์โปรดดนตรี
ถ้าโปรดด้วยความจริงใจแล้วไซ้ ชาติาของประเทศฉีก็จักรุ่งเรือง
สุกใสเป็นแน่ แต่นี้พระองค์โปรดดนตรีเพื่อความสุขของพระองค์เอง
หากพระองค์สามารถขยายความสุขส่วนตัวนี้ให้แผ่ไพศาลไปในดวงใจ
ของราษฎรทุกคนแล้วไซ้ ราษฎรก็จะมีความสุขเหมือนดังพระองค์
และทุกคนก็จะจงรักภักดีต่อพระองค์อย่างสุดหัวใจ เมื่อนั้น ชาติาของ
บ้านเมืองฉี จะไม่รุ่งเรืองสุกใสอย่างใด เมื่อลูกต้องการสอบไล่ได้เป็น
ขุนนาง ลูกก็ต้องตั้งความปรารถนาไว้ดุจรากแก้วของต้นไม้ แน่แน่
ที่จะทำความดีไม่ทอดทิ้ง สัมผัสความดีงามให้ได้ทุกๆ วัน ลดความถือดี
อวดดีให้หมดสิ้นไป สร้างอนาคตด้วยตัวลูกเอง ชาติาชีวิตจักทำอะไรได้
ขอให้ลูกจงเพียรพยายามต่อไปเถิด ความสำเร็จย่อมรอลูกอยู่แล้ว
อย่างแน่นอน

ขอให้ท่านผู้อ่านที่ตั้งใจจะทำดีสะสัว
อย่างน้อยของเพิ่มหนึ่งตัดหนึ่งให้ได้ทุกวันไป
ถ้าเพิ่มความดีได้มากทว่าหนึ่ง
และตัดความไม่ดีได้มากทว่าหนึ่ง
ก็จะยิ่งประสบความสำเร็จในการสร้างอนาคต
ได้เร็วขึ้น

ท่านเหลียวฝาน

ระดับการสอบไล่ ของจีนโบราณ

ชิงฉาย (ชิงฉาย)	นักศึกษาที่สอบไล่ได้ครั้งแรกในภูมิภาคของตน หมายถึง ผู้ฉลาดที่คัดมาแล้ว
จวิ๋ยเหยิน (ก๊อหยิน)	ชิงฉายที่สอบได้อีกครั้ง หมายถึง ผู้ฉลาดที่สมควรสนับสนุนต่อไป
จิ้นซื่อ (จิ้นสือ)	ก๊อหยินที่สอบไล่ได้อีกครั้ง เป็นบัณฑิตที่ควรส่งเสริมให้เข้าสอบรับราชการได้แล้วท่านเหลียวฝาน สอบได้จิ้นสือแล้ว ก็สอบเข้ารับราชการเลย จึงมิได้เข้าสอบชิงตำแหน่งจอหงวนอีก และเป็นเพราะความล้นโดษของท่านด้วย เมื่อนักศึกษาได้ผ่านบันได ๓ ขั้น เป็นบัณฑิตแล้ว ถ้าจะสอบต่อไปก็ต้องเดินทางเข้าเมืองหลวงเข้าสอบในพระราชวัง ฮ่องเต๋ทรงคัดเลือกด้วยพระองค์เอง
จ้วงเอวี่ยน (จอหงวน)	ผู้มีลักษณะเป็นเลิศ ตอบข้อสอบเป็นที่ถูกใจกรรมการที่สุดก็ได้เป็นที่หนึ่ง
ปั้งเอี่ยน (ปั้งหงัน)	ผู้ที่พลาดไปนิด แม้เป็นรองก็มีสองตาที่ฉลาด ได้เป็นที่สอง

ถานฮวา (ถัมฮวย)	ผู้เข้าใจเก็บดอกไม้ได้เป็นที่สาม สมัยราชวงศ์ถัง ผู้สอบจิ้นสือได้แล้ว จะได้รับพระราชทานเลี้ยง เรียกว่างานเก็บดอกไม้ โดยคัดเลือกจิ้นสือที่มีอายุน้อย ๒ ท่าน ไปเลือกเก็บดอกไม้งาม และมีชื่อในอุทยานต่างๆ เพื่อมาเป็นหัวข้อในการแต่งโคลงฉันทกาพย์กลอนของบัณฑิตในงานเลี้ยง ต่อมา ผู้ที่สอบไล่ได้ที่สาม ก็จะได้รับพระราชทานนามนี้ จนถึงสมัยราชวงศ์เซ็ง
ฉวนหลู (ถวนหลู)	ผู้ที่สอบไล่ได้ที่ ๔ ไม่ได้เข้าเฝ้า หมายถึง ผู้ที่รับทราบว่า สอบไล่ได้โดยพระบรมราชโองการที่ขุนนางประกาศต่อๆ กันออกมาจากท้องพระโรง
ทานหลิน (ฮันหลิม)	หมายถึง เป็นตำแหน่งข้าราชการ บัณฑิตที่สอบไล่ได้ในขั้นนี้มากมาย ประดุจไม้ยืนต้นตระหง่านในป่า เปรียบประดู่กำลังของแผ่นดิน

ตำราอธิบายอายตนะโดยย่อ

ชีวิตมี ๒ ระบบคือ

ระบบรูปธรรม ได้แก่วิถีชีวิตทางกาย

ระบบนามธรรม ได้แก่วิถีทางจิต

ทั้ง ๒ ระบบนี้ เสมือนเส้นขนาน ๒ เส้น ที่ไม่มีวันพบกันที่จุดบรรจบได้เลย หากไม่มีอายตนะ ซึ่งเป็นกลุ่มธรรมที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตทั้ง ๒ ระบบให้มาอยู่ในวงจรเดียวกัน ความสัมพันธ์ระหว่างอายตนะภายในและอายตนะภายนอก เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่กระตุ้นให้ชีวิตเกิดบทบาทและพลังงานมากมาย ตั้งแต่เกิดจนตายชาติแล้วชาติเล่า

ท่านเปรียบเทียบ ๒ กลุ่มนี้ไว้ว่า

อายตนะภายใน ๖ กลุ่ม คือ ขบวนการสื่อความหมายทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เสมือนวิถีทางที่นำอาคันตุกะไปสู่การพบปะอย่างมีเงื่อนไข

อายตนะภายนอก ๖ กลุ่ม คือขบวนการรุกร้าจากรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ัมมมารมณฺ์ เสมือนแขกผู้มาเยือน ที่ว่ามีเงื่อนไข ก็เพราะรูปต้องผ่านวิถีทางตาเท่านั้น จึงจะเข้าถึงศูนย์การเห็นได้อย่างมีระเบียบ รูปที่อยู่นอกทัศนวิสัยก็ตีไม่มีเหตุปัจจัยที่เหมาะสมสนับสนุนก็ตี ย่อมไม่อยู่ในเงื่อนไขที่จะเกิดการเห็นขึ้นได้อย่างเป็นขบวนการ อายตนะอีก ๔ คู่ก็เช่นกัน เสียงต้องผ่านวิถีทางหู จึงจะเข้าถึงศูนย์การได้ยิน กลิ่นต้องโชยเข้าวิถีทางจมูก รสต้องมาเยือนตามวิถีทางลิ้น โผฏฐัพพะ คือสิ่งที่เร้าที่ต้องสัมผัสผ่านวิถีทางกาย เช่น ลม กระแทกผิวหนังผ่านวิถีทางกายเข้าสู่ศูนย์กายสัมผัสัมมมารมณฺ์คือสรรพสิ่งทั้งปวงที่ผ่านวิถีทางใจ (สมอง) เร้าให้เกิดความนึกคิดจิตไม่ว่าง

กลุ่มธรรมทั้ง ๖ คู่นี้ มาประจวบกันที่จุดบรรจบคราวใด ก็เป็นปัจจัยให้เกิดขั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณทุกครั้งไป ขั้น ๕ ก็จะเป็นปัจจัยให้ระบบทั้ง ๒ ของชีวิต แสดงบทบาทออกมาทางกาย วาจา ใจ เป็นกุศลกรรมบ้าง เป็นอกุศลกรรมบ้าง เป็นกลางบ้าง สุดแต่ระดับการรับรู้ ดูออก บอกถูก ทำเป็น เห็นแจ้ง แสดงออก ฯลฯ ของแต่ละบุคคล ย่อมแตกต่างกันตามแรงขับของ กิเลส ตัณหา อุปาทาน ฯลฯ ขบวนการดังกล่าวจักเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ด้วยความไม่คงทนแปรปรวนไปตามเหตุปัจจัย คืออนิจจตา เป็นปัญหาเดือดร้อน วุ่นวายคือทุกข์ตา กำหนดตามความต้องการของเราเสมอไปไม่ได้คืออนัตตา ชีวิตต้องเป็นไปตามกฎแห่งไตรลักษณ์นี้ตลอดเวลาที่ยังไม่สิ้นชาติสิ้นภพ

ท่านผู้อ่านที่มีจิตเป็นไปตามมาตรการและสูงถึงมาตรฐานสามารถเข้าสู่วิปัสสนากรรมฐานแล้วไซ้ร้ ย่อมแจ่มแจ้งในความหมายของอายตนะที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้งซับซ้อนยิ่งกว่านี้ได้ด้วยตนเอง

ช่วงเวลาของชีวิตนั้นมีจำกัดนัก ชีวิตต้องขึ้นอยู่กับการปัจจัยภายนอกมากกว่าที่จะมีโอกาสเป็นตัวกำหนดความเป็นไปของตนเอง พระบรมศาสดาจึงทรงพร่ำสอนตลอด ๔๕ พรรษาของพระองค์ แม้ในปัจจุบันพบว่า

จงตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท

การบรรลุเป้าหมายของชีวิต จะทันเวลาหรือไม่ อยู่ที่ความไม่ประมาทในอายตนะนี้แล

เจ้าจันทร์ อัมพรธ

(มิลโจ)

จันทร์ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๒๔

๓๓วิธีพิจารณาเพื่อบรรลุนิพพาน

ขอกราบอนุญัตท่านลือโจ้ว เทพเจ้าผู้ก่อปรด้วยพรหมวิหาร ๔
นำโอวาทของท่านมาประดับไว้เตือนจิตยามขันธห้ำกำลังปรุงแต่ง เมื่อ
อายตนะมาเยือน

ใช่หรือมิใช่	ใช่หรือมิใช่
เจ้าตัวสงสัย	เป็นตัวขัดขวาง
หนทางปฏิบัติ	การฝึกฝนจิต
ให้ได้สำเร็จ	ต้องฝึกฝนจิต
ไม่อ่อนไม่ไหว	สิ่งใดที่เกิด
ไม่เป็นดังใจ	ต้องทำใจว่าง
อย่าให้ขวางทาง	ที่จักก้าวเดิน
อย่าคิดเกินเลย	จัดการผสม
แต่งปรุงเข้าไป	ให้จิตมีว่าง
นั้นเป็นไม่ดี	แก้ตัวของตัว
จิตต้องปล่อยวาง	ปล่อยวางทุกสิ่ง
ไม่เอาสิ่งใด	มาเป็นอารมณ์
กวนจิตกวนใจ	สิ่งที่มีเป็น
และเห็นว่าเป็น	อย่างนั้นอย่างนี้
ขอจงแลมอง	สองตาแลเป็น
เห็นเป็นธรรมดา	เช่นนี้เองแล
เรื่องราวใดใด	อย่าปรุงอย่าแต่ง
ให้เป็นดังใจ	รู้เห็นเพียงใด
ให้หยุดเพียงนั้น	จิตจึงจักว่าง

สำหรับฝึกฝน

โสดาโสดา	อะไรคือโสดา
จิตที่ฝึกดี	ละวางทุกสิ่ง
ไม่มีตัวเรา	ไม่มีตัวเขา
คือไม่ยึดติด	ว่านั่นของเรา
หรือนั่นของเขา	เอามาใส่ใจ
ให้ปรุงให้แต่ง	ว่าเป็นต่างต่าง
เมื่อละวางได้	ความชอบโกรธเกลียด
ไม่มีในจิต	ความโลภอยากได้
มาเป็นของเรา	ก็จะไม่มี
เมื่อจิตสะอาด	ปลอดโปร่งแจ่มใส
ดวงจิตดวงนี้	ใสดุจดวงแก้ว
เปล่งปลั่งแวววาว	ดูเพชรเจียรระโน
ไม่มีปัญหา	มีแต่ปัญญา
เห็นแจ้งในธรรม	ไม่มีเคลือบแคลง

ตารางบริหาร ภาย วาชา ไช

บัญชีนี้จะช่วยกระตุ้นเตือนให้เรามีสติลัมปัญญะ เมื่อยามที่จะโน้มเอียงไปในทางมิชอบ ทำบัญชีนี้ให้ได้สม่ำเสมอ ความดีจะเพิ่มขึ้นความชั่วจะลดน้อยลง จนในที่สุดเหลือแต่ความดีล้วนๆ การบรรลุนิพพานย่อมบังเกิดขึ้น ตามขั้นตอนของการประพฤติปฏิบัติชอบอย่างแน่วนอน

วัน/เดือน/ปี	กุศลกรรม	หมายเหตุ	อกุศลกรรม	หมายเหตุ

คุยกับท่านผู้อ่าน

๗ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๙๙ เทียนเล่มแรกได้ถูกจุดขึ้นโดยคุณจรูญ โหระทัย และครอบครัว เป็นปัจจัยให้เทียนดวงต่อๆ มา ถูกจุดสว่างไสวและยังไม่ขาดสาย ซึ่งเป็นหนังสือธรรมที่ไม่สงวนลิขสิทธิ์ ใครใคร่พิมพ์ .. พิมพ์ ใครใคร่แจก .. แจก ใครใคร่ขาย .. ขาย สบายใจดีทุกฝ่าย

คุณจรูญส่งหนังสือชีวิตประวัติของท่านเหลียงผานและท่านอวิญญูเถระมาให้ จึงได้ย่อมาเป็นอภิธานการแต่ท่านผู้อ่านในโอกาสปีทองฉลองความเป็นเอกราชของชาติไทย ที่ยืนยงคงอยู่ และจะคงอยู่คู่โลก เพราะชาติไทยไฝ่ธรรม ชาวไทยส่วนมากยังคงประพฤติปฏิบัติชอบ คุณงามความดีของท่าน เมื่อรวมกันแล้ว ย่อมเป็นเกราะป้องกันผองภัย เป็นพลังกำจัดอธรรม เป็นกุศลวิบากที่จักส่งผลให้ประเทศไทยบังเกิดความผาสุก และไพโรฟ้าหน้าใสอีกวาระหนึ่งอย่างแน่นอน

ท่านผู้จารึกชีวิตประวัติของท่านเหลียงผาน มีนามว่า เฝิงซ่าวเซิง ท่านเป็นพุทธศาสนิกที่เคร่งครัดในศีลจริงจิ่งในการฝึกกรรมฐาน ชอบอยู่ตามป่าเขาลำเนาไพร และวัดวาอาราม ท่านแต่งตำราทางพระพุทธศาสนาไว้มากมาย ท่านเกิดและสอบจิ้นชื่อได้ในรัชสมัยพระเจ้าเฉียนหลงฮ่องเต้ ระหว่าง พ.ศ. ๒๒๗๕-๒๓๓๘ (ค.ศ. ๑๗๓๒-๑๗๙๕) ท่านมีความเฉียบแหลมในสรรพวิทยาทั้งหลาย เมื่อท่านอายุ ๒๐ เศษๆ ท่านมีความมุ่งมั่นจะประกอบวีรกรรมให้ชื่อเสียงเกียรติคุณปรากฏในประวัติศาสตร์เหมือนบรรพชนทั้งหลาย ต่อมา ท่านกลับเห็นว่าทางธรรมดีกว่าทางโลก หากปฏิบัติได้ตามที่รู้แจ้งเห็นจริงแล้ว ย่อมจักเป็นผู้ที่ไม่ต้องวกกลับ ท่านจึงถือศีลกินเจ กลางคืนนอนวัด กลางวันเขียน

หนังสือธรรม วันที่ท่านจากโลกไป ท่านสวดมนต์ หันหน้าสู่ทิศตะวันตก สวดจนหมดลมไปด้วยอาการนั่งอย่างสงบ ท่านมีชีวิตอยู่ในโลกเพียง ๕๗ ปี แต่ก็ เป็น ๕๗ ปีที่ทรงคุณค่า ผลงานของท่านเป็นคุณประโยชน์ต่อชนรุ่นหลังอย่างมหาศาล ผู้ด้อยปัญญาขออน้อมคารวะต่อท่านและกราบขออนุญาตย่อประวัติท่านเหลือยวผ่าน ณ บัดนี้

ท่านเหลือยวผ่านเป็นชาวเจียงหนาน (กึ่งหน้า) อายุ ๔๓๓ ปี ในปีนี้ หากท่านยังชีวิตอยู่ ท่านสอบจิ้นชื่อได้และเข้ารับราชการเมื่ออายุ ๓๗ ปี คนสมัยท่านมีเวลาร่ำเรียนมากกว่าเราสมัยนี้ ท่านจึงมีความรู้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งนัก เชี่ยวชาญในวิชาการเกือบทุกแขนงนอกจากพุทธธรรมที่ท่านสนใจมาก จนสามารถเข้าถึงพระพุทธรูปอย่างถ่องแท้แล้ว ท่านยังเป็นนักปราชญ์ในทางอักษรศาสตร์ โบราณคดี คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ โหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ อุทกศาสตร์ ธรณีวิทยา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ ปรัชญา ฯลฯ แม้ยุทธศาสตร์ท่านก็ชำชอง สามารถใช้ปัญญาเอาชนะสลัดญี่ปุ่นที่โจมตีท่านในขณะที่ปฏิบัติภารกิจทางทหารที่ชายแดนได้อย่างงดงาม ตำแหน่งหน้าที่ราชการของท่านนั้น ดำรงทั้งฝ่ายบุนและฝ่ายบู๊ ซึ่งน้อยคนนักก็มีความสามารถเช่นนี้ เมื่อท่านถึงแก่อนิจกรรมแม้จะเป็นเวลาที่มิได้รับราชการแล้ว ฮ่องเต็กก็ยังทรงระลึกถึงคุณงามความดีของท่านอยู่จึงทรงสถาปนายศ และทรงประกาศเกียรติคุณของท่านให้ปรากฏไปทั่วแผ่นดิน

ท่านไม่หวงแหนหรือกลัวจะหลุดจากตำแหน่งหน้าที่ในราชการ ใครทำให้ประเทศชาติเสื่อมเสียเกียรติภูมิ ใครใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมใครทำให้ประชาราษฎร์เดือดร้อน ท่านจะต่อสู้อย่างสุดกำลัง แม้ผู้นั้นจะมีความใหญ่เพียงใด ท่านก็ไม่ยอมสยบ แต่สำหรับตัวท่านเองแล้วใครจะใส่ร้ายป้ายสีท่านก็ไม่นำพา อิจฉากันนัก ท่านก็กราบถวายบังคมลาไปอยู่ในถิ่นเดิมของท่าน ท่านแต่งตำรับตำราไว้มากมาย เป็น

เพชรน้ำหนึ่งในสมัยหมิง

เมื่อครั้งท่านเริ่มรับราชการ เป็นนายอำเภออยู่ทางเหนือ ซึ่งเป็นท้องที่ที่ประสบทุกข์ภัยเสมอ ท่านสามารถป้องกันน้ำท่วมได้ ด้วยวิธีการแยกพลังน้ำออกเป็น ๓ ทิศทาง แม่น้ำสายเดียวแต่โบราณ ก็กลายเป็นสามสายด้วยปัญญาของท่านและความสามัคคีของชาวบ้านที่คิดพึ่งตนเองอย่างไม่ย่อท้อ ผนึกพลังอันน้อยนิดของแต่ละคนรวมเป็นพลังมหาศาล ยิ่งใหญ่เหนือพลังน้ำที่น่ากลัว แล้วท่านให้ปลูกต้นหลิว (หลิว) ตามริมฝั่งแม่น้ำและริมฝั่งทะเลยาวสุดสายตา คราใดที่คลื่นซัดเข้าฝั่ง ทรายจะติดอยู่บริเวณต้นหลิว ทับถมกันนานเข้า ก็กลายเป็นเขื่อนธรรมชาติ ป้องกันน้ำท่วมได้เป็นอย่างดี ทางภาคเหนือของประเทศจีน มักจะมีพายุพัดทลายมาทีละมากๆ ก็ได้อาศัยต้นหลิวทั้งหลายนี้ ปะทะแรงลมและทลายไว้ได้

แม้ท่านจะกลับมาอยู่ถิ่นเดิมในบั้นปลายของชีวิต ท่านก็ไม่นั่งดูตาย คอยช่วยเหลือดูแลทุกข์สุขของชาวบ้านอย่างใกล้ชิด คิดค้นวิธีทำไรไถนาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ให้แผ้วถางพื้นดินที่รกร้าง จนเกิดประโยชน์แก่ผู้ที่มีที่ดินของตนเอง นอกจากท่านจะสอนให้ชาวบ้านมีความรู้กว้างขวาง มีรายได้เพิ่มพูนแล้ว ท่านยังสอนให้ชาวบ้านรักกัน ช่วยเหลือกัน เสียสละหมั่นปรึกษาจนเป็นนิสัย แต่ละวัน ท่านจะทำตารางการทำงานส่วนตัว และส่วนที่จะทำเพื่อผู้อื่นไว้ล่วงหน้าท่านไม่เคยอยู่นิ่ง ทำงานตลอดวันอย่างมีระเบียบ

ท่านฝึกสมาธิเป็นเวลาสม่ำเสมอจนบรรลุนิยาม และเจริญวิปัสสนากรรมฐานจนบรรลุนิยาม

ท่านถึงแก่อนิจกรรมเมื่ออายุ ๗๔ ปี ในขณะที่บุตรของท่านอายุ ๔๒ ปีแล้ว คือปี พ.ศ. ๒๑๖๖ (ค.ศ. ๑๖๒๓) ผิดจากที่ท่านผู้เฒ่าข่งพยากรณ์ไว้ถึง ๒๑ ปี โดยมีต้องบนบานต่อฟ้าดินและท่านผู้ศักดิ์สิทธิ์

มีต้องสะเดาะเคราะห์ปล่อยนกปล่อยปลา

อันคุณงามความดีนี้ ช่างมีอนุภาพต่อชีวิตมนุษย์เห็นปานนี้หนอ

ภรรยาของท่านก็โง่บุญสุนทรธรรม ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันเลย เป็นคู่ชีวิตที่คอยส่งเสริมแต่ในทางที่ดีงาม เป็นปัจจัยในการทำดีเพื่อกัน และกันตลอดเวลา มีอยู่ครั้งหนึ่ง ภรรยาของท่านซื้อฝ้ายมาปั่น เพื่อทำเสื้อหนาว ท่านเหลียวผ่านท้วงว่า บ้านเรามีเสื้อหนาวอย่างดี ทำด้วยแพรเนื้อดี สดใสด้วยนุ่นดียวอยู่แล้ว ไฉนจะให้ลูกใส่เสื้อหนาวที่ทำด้วยผ้าฝ้ายถูๆ เล่า ภรรยาของท่านตอบว่า ก็เพราะฝ้ายนั้นถูก จึงตัดใจขายเสื้อหนาวดีๆ ของลูกเสีย ได้เงินมามากๆ เพื่อทำเสื้อหนาว แจกชาวบ้านที่กำลังหนาวสั่นอยู่นี้ได้ทั่วถึง ท่านเหลียวผ่านดีใจมาก พุดด้วยความดีใจว่า ถ้าแม่โง่บุญถึงปานนี้ ลูกของเราจะไม่มีวันลำบากเป็นแน่แท้

บุตรของท่านก็สอบจิ้นชื่อได้เช่นท่าน และได้เป็นนายอำเภอที่เมืองกวางตง (กวางตุ้ง) อีก ๒๑ ปีต่อมา ก็ขึ้นแผ่นดินหมิงใน พ.ศ. ๒๑๘๗ (ค.ศ. ๑๖๔๔) ประเทศจีนตกอยู่ในเงื้อมมือของชาวแมนจู ที่สถาปนาราชวงศ์ชิง (ชิง) ปกครองชาวจีนตามวิสัยชิงเช่นผู้เป็นนาย อยู่ยาวนานถึง ๒๖๗ ปี ท่านซุนจงซาน (ดร.ซุนยัตเซ็น) กับคณะ จึงได้ลบความเป็นเจ้าเข้าครองออกจากประวัติศาสตร์ได้สำเร็จในปี พ.ศ. ๒๔๕๔ (ค.ศ. ๑๙๑๑)

เป็นบุญของเราชาวไทยที่ไม่ต้องทนถูกเคี่ยวเข็ญเย็นคำกรำไปถึง ๒๓๖ ปี พระคุณของวีรกษัตริย์และวีรชนของเรานั้นใหญ่หลวงนัก แม้ประวัติศาสตร์จะได้จารึกความยิ่งใหญ่ไว้แล้ว แต่เราก็จะต้องสำนึกในพระคุณ จดจำไว้ในส่วนลึกของดวงใจ เพื่อเป็นตัวอย่างอันดีงามที่จะปกป้องแผ่นดินไทยต่อไปด้วยชีวิตของเราทุกคน

ท่านหานซานต้าซือ ศิษย์ของท่านอวินกุเถระ เขียนประวัติเมื่อท่านอาจารย์ได้จากไปแล้ว

ผู้ด้อยปัญญาขอกราบคารวะท่านหานซานต้าซือ กราบขออนุญาตท่านจารึกประวัติของท่านอวินกุเถระ ผู้พลิกชีวิตท่านเหลียวผ่านดังต่อไปนี้

ท่านอวินกุเถระ เกิดเมื่อ ค.ศ. ๑๕๐๐ (พ.ศ. ๒๐๔๓) ในราชวงศ์หมิง ท่านเกิดก่อนท่านเหลียวผ่าน ๔๙ ปี ท่านคิดบวชตั้งแต่วัยยังเป็นเด็ก สมครเป็นศิษย์กับอาจารย์ท่านหนึ่งที่วัดต้าอวินจื่อ อายุ ๑๙ ปี เริ่มฝึกฌาน อายุ ๒๕ ปี บวชเป็นภิกษุ ได้พบอาจารย์ที่ทรงคุณวิเศษ ณ วัดเทียนหนิง จึงฝากตัวเป็นศิษย์ ได้ตัดขาดจากกิจนิมนต์ทั้งหมด นั่งเข้าที่อยู่เป็นระยะๆ จาก ๗ วัน เป็น ๑๔ วันครั้ง จนถึง ๔๙ วัน แล้วกำหนดใหม่จาก ๑ เดือนครั้งเป็น ๒ เดือนครั้ง จนถึงหนึ่งปีเต็ม ไม่เคยก้าวล่วงธรรมเนียมปฏิบัติของท่านไปเลย จิตท่านใสใจสว่าง แต่ท่านอาจารย์อธิบายว่า

“การฝึกจิตเช่นนี้ ไม่สามารถบรรลุผลนิพพานได้”

แล้วสอนให้ท่านฝึกมหาสติปัฏฐาน ๔ ติดตามการเกิดดับของจิตให้ได้ทุกขณะ

ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใด จงตั้งกายานุปัสสนาสติปัฏฐาน ณ ที่นั้น เมื่ออยู่ในความรู้สึกอย่างไร จงตั้งเวทนानุปัสสนาสติปัฏฐาน ณ ความรู้สึกนั้น เมื่ออยู่ในสภาพจิตอย่างไร จงตั้งจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน ณ สภาพนั้น เมื่อเผชิญกับสภาวะธรรมใด จงตั้งอัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ณ สภาวะนั้น ฝึกให้สติและสัมปชัญญะคอยกำกับบทยาททุกขณะของปัจจุบัน ให้รู้เท่าทัน ให้รู้ทันท่วงที ให้รู้อย่างไม่ยินดียินร้าย ให้รู้ทั้งหมดที่กำลังตรวจคนไข้ ให้รู้อย่างผู้พิพากษากำลังวินิจฉัยคดี ว่าขณะนี้

เรากำลังทำอะไรอยู่ กำลังเผชิญกับสภาวะธรรมอะไร มองให้เห็น กระแสแห่งกิเลส ตัณหา อุปาทานชั้นห้า ที่กำลังเกิด-ดับอยู่ตลอดเวลา วันแล้ววันเล่า คืบแล้วคืบเล่า จงรู้สึกตัวอยู่ทุกลมหายใจเข้าออกว่า ชีวิตก็ล่วงไปๆ จงเพียรพยายามศึกษาปฏิบัติธรรมอย่าท้อถอย แม้แต่ขณะจิตเดียว จงสำรวจตรวจสอบดูสติสัมปชัญญะว่าได้เจริญงอกงามมีประสิทธิภาพเพียงพอแก่การปฏิบัติธรรมหรือยังจนกว่าความรู้ความเข้าใจจะถึงจุดอิ่มตัว ก็จักหลุดพ้นจากอิทธิพลของกิเลสตัณหา อุปาทานชั้นห้า เรียกได้ว่าเป็นผู้มีสติเฝ้ารอบ กำจัดอกิขฌาและโทมนัสเสียได้โดยสิ้นเชิง มีแต่ความเบิกบานใจ ผ่องใสสงบจากภาวะแวดล้อม ด้วยมีสติปัญญาพร้อมที่จะหลุดพ้นจากปัญหาคือความทุกข์ทั้งมวลได้แน่นอนได้เอง

ท่านอวินกุฎะจึงเริ่มฝึกมหาสติปัฏฐาน ๔ อย่างจริงจังทันที บางครั้งไม่ฉันไม่จำวัด ก็มีชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข อยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่ท่านอิ่มจากการฉันอาหาร ท่านเผลอตื่นเพียงขณะจิตเดียว ชามข้าวก็ตกลงบนพื้น ทันใดนั้นท่านก็เข้าถึงความหมายของสติและสัมปชัญญะอย่างสมบูรณ์ ท่านกลับไปกราบเล่าให้อาจารย์ฟัง ท่านอาจารย์ผงกศีรษะรับรองวาระจิตของลูกศิษย์ว่าได้เข้าถึงสภาวะธรรมแล้วจริง ตั้งแต่นั้นมา จิตของท่านอวินกุฎะรับการพัฒนายิ่งขึ้นเป็นลำดับจนหลุดพ้นจากกามฉันทะ คือความพอใจในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสทางกาย และกระทบทางใจ หลุดพ้นจากความพยาบาท อันเป็นความคิดให้ร้ายคนอื่นหรือสัตว์เสียได้ หลุดพ้นจากถิ่นมิตะอันทำให้จิตมืดมัว ภายง่วงโงกเสียได้ หลุดพ้นจากอุทธัจจกุกกุกจะอันยังความตื่นเต้น ฟุ้งซ่าน หวาดหวั่นรำคาญใจเสียได้ หลุดพ้นจากวิจิจิกฉา อันยังความเคลือบแคลงสงสัยไม่แน่ใจในการประพฤติปฏิบัติธรรมตามคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียได้การล่วงพ้นนิรวรณทั้ง ๕ นี้ เป็นปัจจัยให้ท่านเข้าถึง

ความหมายของอุปาทานชั้นห้า เห็นความเกิดขึ้น-ตั้งอยู่-ดับไป ของรูปและนามเห็นความไม่คงทน ต้องทรุดโทรม แปรปรวนไปตามเหตุปัจจัยของรูปของเวทนา ของสัญญา ของสังขาร และของวิญญาน (กระแสจิตที่รับบทบาทของรูป เวทนา สัญญา เมื่อเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป คือวิญญาน)

ท่านละสัญญาชน อันเป็นเครื่องจองจำชีวิตให้ต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสาร คอยเชื่อมโยงอายตนะภายนอกและภายในทั้ง ๖ ทวารที่ก่อให้เกิดความประมาท ติดใจไหลหลงในรูปธรรมนามธรรมเสียได้

เมื่อท่านอวินกุฎะมีสติ และสัมปชัญญะตั้งอยู่เฉพาะหน้าเช่นนี้แล้ว กิเลสตัณหาอุปาทานและความเห็นผิด ย่อมอาศัยนอนเนื่องอยู่ในจิตของท่านไม่ได้อีกแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้น ก็คือองค์ธรรมอันยิ่งใหญ่ คือโพชฌงค์ ๗ อันเป็นกลุ่มธรรมสามัคคีที่เกิดขึ้นด้วยกัน อิงอาศัยให้คู่กันต่อกันและกัน นำไปสู่องค์ปัญญาแห่งการตรัสรู้กลุ่มธรรมอันประเสริฐยิ่งนี้เอง ที่ทำให้ท่านอวินกุฎะเห็นแจ้งในอริยสัจ ๔ ทุกแห่งทุกมุมอย่างหมดจด ข้ามพ้นความโศกและความรำไร ดับได้ซึ่งความทุกข์และโทมนัส มีแต่ความประปรีกระเปราะขึ้นบานสงบสบายทั้งกายและใจ อยู่อย่างเป็นกลางในทุกสิ่ง แม้จะมีใครขอให้ท่านชนสัตว์ให้หมดโลกเสียก่อน ก็เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ เพราะเมื่อจิตได้หลุดพ้นจากกระแสแห่งการเวียนว่ายตายเกิดเสียแล้ว ย่อมไม่มีทางที่จะห่วงหน้าก้างวลหลังได้อีก พระพุทธศาสนาจึงมิใช่สอนให้ชาวพุทธตัดช่อน้อยแต่พอตัว ดังที่หลายท่านเข้าใจอยู่

มีอยู่วันหนึ่ง ขณะที่ท่านอวินกุฎะกำลังนั่งเข้าที่จนกายไม่ไหว ตั้งอยู่นั้น ได้มีผู้ทรงอิทธิพลมาเที่ยววัด เห็นท่านนั่งเฉยไม่ลุกขึ้นต้อนรับ ก็โกรธหาว่าท่านไม่มีสัมมาคารวะ ผรุสวาทอย่างไม่กลัวบาปกรรม ท่าน

จึงย้ายไปอยู่ที่ซีเลียซาน อันเป็นสถานที่ที่ท่านเหลียวฝานไปกราบนมัสการท่านในเวลาต่อมา และท่านก็ได้สอนให้ท่านเหลียวฝานฝึกมหาสติปัฏฐาน ๔ เช่นเดียวกับท่าน

เมื่อท่านหานซานด้าซือไปกราบลาท่านเพื่อออกธุดงค์ ท่านให้โอวาทว่า โบราณท่านเดินธุดงค์ เพื่อมองเห็นตนเอง ชัดเกลตาตนเอง พัฒนาตนเองเพื่อความหลุดพ้น เจ้าจงสำเหนียกอยู่เสมอว่า จะมีหน้ากลับมาพบพ่อแม่พี่น้องครูบาอาจารย์ญาติสนิทมิตรสหายได้อย่างไรถ้าเดินธุดงค์โดยรองเท้าสึกเสียเปล่า ไม่ได้ปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดีขึ้น เป็นการสิ้นเปลืองเงินทองของผู้ที่ถวายรองเท้าเจ้ามา ท่านหานซานด้าซือประทับใจในโอวาทจนสะอื้นให้

ลูกศิษย์ของท่านมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกที อุบาสก อุบาสิกา ฟังธรรมจากท่านเนืองแน่น ท่านพูดน้อย พูดแต่ที่เป็นสารประโยชน์แก่ผู้ฟัง เสียงท่านชัดเจนก้องกังวาน ก่อนที่ท่านจะจากโลกนี้ไป ท่านกลับไปยังบ้านเกิดโปรดผู้คนเป็นจำนวนหมื่นจำนวนแสน

อยู่มาคืนหนึ่ง เป็นคืนขึ้น ๕ ค่ำ เดือนอ้าย ปี ค.ศ. ๑๕๗๕ (พ.ศ. ๒๑๑๘) ชาวบ้านเห็นบนหลังคากุฏิท่านอยู่สว่างไสว เหมือนไฟกำลังลุกโชติช่วงฉนั้น ครั้นรุ่งเช้าชาวบ้านพากันไปที่วัด ปรากฏว่าท่านดับขันธไม่ไหวติงเสียแล้ว ทุกคนจึงลงความเห็นว่าคุณดับขันธด้วยเตโชกลืนนั่นเอง

ขณะนั้น ท่านอายุ ๗๕ ปี พรรษา ๕๐

ท่านหานซานด้าซือรำพึงรำพันว่า ตั้งแต่ท่านออกธุดงค์ ได้พบพระเถระมากมาย แต่จะหาใครสักรูปหนึ่งที่ทรงคุณวิเศษเช่นท่านอวีนุกเถระไม่มีเลย แม้ต่อมา ท่านหานซานด้าซือพรรษามากขึ้นก็ไม่สามารกลืมนิคำสอนของท่านได้ แม้ปฏิบัติในศิลาจารวัตรของท่านก็ได้นำมาประพฤติปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ที่หลุมฝังสรีระของท่านอวีนุกเถระ มีศิลาจารึกคุณธรรมอันสูงส่งของท่าน โดยท่านเหลียวฝาน ท่านหานซานด้าซือเห็นว่าควรมีประวัติของท่านไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ประพฤติปฏิบัติตาม จึงเขียนประวัติและคำสอนของท่านไว้เป็นหนังสือเล่มหนึ่ง เสียด้วยผู้ด้อยปัญญาบันทึกไว้ได้เพียงนี้

ขอความหลุดพ้นจงเกิดแก่ท่านผู้อ่านเทอญ

เจือจันหนั อัจฉรรณ (มิลโจ)

วันทำยสงกรานต์

ในปีทองฉลองสองร้อยปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

(๑๖-๔ ร.ศ.๒๐๐)

ตอบข้อขี้กามา

มงคลธรรมแห่งชีวิตของจีนโบราณมี ๑๐ ข้อดังนี้

๑. (เขี้ยว) ความกตัญญูทวดเวท
๒. (ดี) ความรักความเกรงใจในสายเลือดเดียวกัน
๓. (จง) ความจงรักภักดีต่อชาติศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์ต่อผู้บังคับบัญชา รักษาหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ด้วยชีวิต
๔. (ชื่น) ความมีสัจจะทั้งกายวาจาใจ ความมั่นใจที่จะทำแต่ความดีงามทั้งกับตนเองและต่อผู้อื่น การตรงต่อเวลา พูดอย่างไรทำอย่างนั้น ทำอย่างไรพูดอย่างนั้น
๕. (หลี่) ความมีระเบียบวินัย อยู่ในการอุปประเพณีอันดีงาม ความมีคารวะต่อผู้อื่น อ่อนน้อมตามควรแก่ฐานะของแต่ละบุคคล
๖. (อี) ความยึดหลักคุณธรรมในการรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น ยอมเสียสละแม้แต่ชีวิตเพื่อผดุงความถูกต้องไว้ ช่วยเหลือทวดหน้าไม่นำพาต่อความมีเงินหรือดีเลวของแต่ละบุคคล
๗. (เหลียน) ความสันโดษ ยอมรับแต่สิ่งที่ถูกต้องดีงามโดยไม่คำนึงถึงความยากลำบากที่จะต้องได้รับ ไม่อยากได้ในสิ่งที่ไม่ควรได้ ซึ่งจะนำไปสู่การทุจริต กินสินบาทคาดสินบน ริดนาทาเร้นข่มขู่รีดไถ

๘. (ฉื่อ) ความมีทริโอดดับปะ

๙. (เหยิน) ความมีพรหมวิหารสี่

๑๐.(จื่อ) ความมีปัญญาที่จะเห็นปัญญา ความมีปัญญาที่จะใช้ปัญญาให้ถูกต้อง และความไม่ลั่นโตะในการแสวงหาคุณธรรมให้ยิ่งๆ ขึ้นไป

ด้วยมงคลธรรมชีวิตสิบข้อนี้ ชาวจีนโบราณส่วนมากจึงเป็นผู้รู้คุณคน แสดงปฏิการะเมื่อมีโอกาส พ่อแม่จึงชอบมีลูกหลานมากมาย เพราะได้ชื่นชมยินดี มีความสุขต่อความกตัญญูทวดเวทของลูกหลานที่มีต่อตน และความรักความเกรงใจของลูกๆ หลานๆ ที่มีต่อสายเลือดเดียวกัน ทำให้ครอบครัวมีความสงบสุขชอบอ่อนอยู่ในความรักความเมตตาการุณ ความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความเคารพเอาใจซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังเป็นที่ยื่นชมแก่ผู้ที่ได้พบเห็น เป็นเยี่ยงอย่างที่ดีสืบต่อกันมา

ผู้ที่มาจากครอบครัวที่ดี และภาวะแวดล้อมที่ดี เมื่อก้าวไปยังสังคมใด ประเทศไหน ย่อมมีความดีติดต่อไปเป็นนิสัยอันน่าคบหาสมาคมด้วย เป็นที่ไว้นับถือเชื่อใจ ดังจะเห็นได้ว่า ชาวจีนในประเทศสมัยต้นรัตนโกสินทร์ ทำการกู้ยืมเงินมากน้อยเพียงใด ก็ไม่ต้องทำสัญญา เพราะสัจจะที่ไว้รักษาก่อปรบมใจกันมาหลายๆ ชั่วคนนานกว่าห้าพันปี ทำให้มีทริโอดดับปะ ไม่กล้าทรยศหักหลังผู้มีอุปการะคุณ ยึดมั่นในความเที่ยงธรรม ขยันหมั่นเพียร ไม่ท้อถอย หลงใหลไทยสมัยนั้น มีจำนวนไม่น้อยที่พอใจแต่งงานด้วย แม้จะมีแต่เสื้อผืนหมอนใบก็ไม่รังเกียจอยู่กินกันแล้วไม่นาน ก็ช่วยกันพยายช่วยกันถ่อ กลายเป็นเจ้าสัวมีเงินถุงเงินถังขึ้นมาได้ในเวลาไม่นานเลยทำให้เกิดลูกหลานเหลนโหล่นมากมาย ดังที่เห็นกันทุกวันนี้ น่าเสียดายวัฒนธรรมตะวันตกที่หลังไหล

เข้ามา มีทั้งดีและชั่ว ส่วนที่ไม่ดีนั้น เสมือนหญ้าที่รูกไล่หญ้าที่
ละเอียดอ่อนให้สูญสิ้นไปฉะนั้น

จึงมีแต่คำถามกัน ว่าทำไมคนยุคก่อนจึงมีคุณธรรมกว่าคนยุคนี้

โดยเฉพาะบ้านเมืองในยุคต้นรัตนโกสินทร์กับปัจจุบันนั้น
ต่างกันอย่างสิ้นเชิง ในเมื่อชาวไทยหรือชาวจีน ต่างก็มีพระพุทธศาสนาเป็น
เรือนใจด้วยกันทั้งนั้น

ปัญหานี้ มิได้ผิดที่คนใดคนหนึ่ง ผิดที่ระบบของสังคมถูก
แปรผันด้วยแรงผลักดันอันเป็นกระแสโลก ตามกฎแห่งไตรลักษณ์และ
กฎแห่งกรรม ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนให้มองโลกตาม
ความเป็นจริง จึงไม่ควรเพ่งโทษกันและกัน เป็นการขาดเมตตาธรรม

เราควรช่วยกันแก้ไขที่ระบบ ให้การอบรมจากพ่อแม่และครูบา
อาจารย์ประสานต่อเนื่องกัน อย่างรอบคอบและไม่หยุดยั้ง เพียงแค่
ศีลห้าเท่านั้น ถ้าประพฤติเป็นปกติวิสัยกันแล้ว ภาวะแวดล้อมและชีวิต
จิตใจของชาวไทยยุครัตนโกสินทร์สองร้อยปี ก็คงถึงซึ่งความพอใจด้วย
กันทุกฝ่าย

ขอสรรพสิ่ง

จงมีส่วนในผลดีอันพึงได้ในธรรมพลีนั้นเทอญ

เจือจันทร์ อัมพรพรณ (มิสโจ)

วันเสาร์ไทยในปีทองฉลองกรุงรัตนโกสินทร์สองร้อยปี

ประวัติ ดร.สนอง วรอุไร

ดร.สนอง วรอุไร ภูมิลำเนาของท่านอยู่ที่ตำบลคลองหลวงแห่ง
อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพี่น้องทั้งหมด ๔ คน ท่านเป็นบุตร
คนที่ ๖ บิดามารดาของท่านมีอาชีพทำสวน ทำไร่ นอกจากนี้บิดายัง
เป็นกำนันของตำบลคลองหลวงแห่งและเป็นมัคทายกของวัดในละแวก
บ้านด้วย ในวัยเด็ก ท่านมีหน้าที่ใส่บาตรตอนเช้าทุกวันและนำอาหาร
ที่มารดาจัดเตรียมไปถวายพระในวันสำคัญและวันพระตามประสาชีวิต
ในชนบทยุคนั้น

ท่านได้รับการศึกษาเบื้องต้นจากโรงเรียนสุวรรณศิลป์ไกล่บ้าน
เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ สงบลง ท่านและพี่ๆ น้องๆ ได้ย้ายเข้ามาเรียน
ในกรุงเทพฯ อยู่บ้านที่บิดามารดาซื้อไว้ให้พี่น้องทุกคนอยู่ร่วมกันย่าน
ประตูน้ำ โดยบิดามารดามีได้ย้ายมาด้วย ท่านศึกษาในโรงเรียนวัฒนาศิลป์
วิทยาลัยจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ชีวิตท่านต้องรับผิดชอบงานส่วนตัว
เช่น ซักรีดผ้าเอง และแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบงานในบ้านร่วมกับ
พี่ๆ น้องๆ ท่านเป็นอยู่อย่างมัธยัสถ์ อดออมและมีระเบียบ เมื่อถึงช่วง
ปิดเทอมก็พากันกลับไปเยี่ยมบิดามารดาเพื่อช่วยงานด้านเกษตรกรรม
เช่น เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เป็นต้นี่ตลอดมา

ดร.สนอง วรอุไร สนใจฝึกสมาธิครั้งแรกในขณะที่เรียนชั้น
มัธยมศึกษา โดยสนทนากันระหว่างพี่ๆ น้องๆ แล้วนำมาฝึกหัด
ปฏิบัติเองเมื่อมีโอกาส จนถึงระดับอุดมศึกษา ท่านเลือกศึกษาใน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จบปริญญาตรีสาขาโรคพืช เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๕
แล้วไปทำงานเป็นนักวิชาการเกษตรเผยแพร่ความรู้ด้านการปลูกข้าวเห็ด

แก่ประชาชนในภาคอีสานอยู่ประมาณ ๒ ปี ในระหว่างนี้ ท่านแต่งงาน มีครอบครัวและได้โอนย้ายจากกรมวิชาการเข้ากระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ มาเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่สังกัดคณะ วิทยาศาสตร์ เป็นอาจารย์รุ่นบุกเบิกมหาวิทยาลัยและบุกเบิกบัณฑิต วิทยาลัยด้วย

จากนั้นปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ท่านก็ได้เรียนจบปริญญาโทเกษตร ศาสตร์มหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาเชื้อรา ปีเดียวกันนั่นเอง ท่านได้รับทุนโคลัมโบไปศึกษาปริญญาเอก สาขา ไวรัสวิทยา มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ นาน ๔ ปี ใน ระหว่างการศึกษา ท่านมิได้เดินทางกลับมาเมืองไทยเลย เพราะเรียน หนักมากท่านใช้เวลาว่างพักทำจิตนิ่งทุกวัน ซึ่งมีผลให้ท่านจดจำได้เร็ว เรียนเข้าใจง่าย และจบ ๔ ปีตามกำหนด

เมื่อกลับเมืองไทยในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ และมีเวลาว่าง ช่วงก่อนเปิดเทอมไปสอนนักศึกษา ท่านตัดสินใจอุปสมบทเพื่อพิสูจน์ ลัทธิธรรมขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ วัดปรินายก แล้วมาฝึก วิปัสสนากรรมฐานกับพระเทพสิทธิมุนี (โชดก ปธ.๙) ที่คณะห้า วัด มหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์ ทำพระจันทร์ ในช่วงระยะเวลา ๓๐ วัน ที่ท่าน ปฏิบัติตามคำสอนของครูบาอาจารย์อย่างมอบกายถวายชีวิตเป็นพุทธ บูชาท่านได้รับประสบการณ์ทางจิตและความก้าวหน้าในญาณอภิญญา ต่างๆ มากมาย โดยหลังจากปฏิบัติได้เพียง ๑๐ วัน ท่านสามารถแยก กายกับจิตได้ และได้รับนิมนต์ไปแสดงธรรมเป็นครั้งแรกในชีวิต ณ ลานอโศก วัดมหาธาตุฯ นั่นเอง

เมื่อลาสิกขาบทแล้ว วิถีชีวิตของท่านเปลี่ยนแปลงไปมาก ด้วยความคิด ด้วยคำพูด และการกระทำซึ่งถูกหล่อหลอมจากภาวนา มยปัญญา ที่ได้รับจากการพัฒนาจิตวิญญาณในครั้งนั้น ท่านได้รับเชิญ เป็นองค์บรรยายด้านหลักธรรม คุณธรรม จริยธรรม ตามหน่วยงาน ต่างๆ องค์กรต่างๆ มากมาย และหลังจากเกษียณอายุราชการที่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ท่านยังเป็นอาจารย์พิเศษถวายความรู้แก่พระ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาด้วย

ปัจจุบันท่านเป็นครูบาอาจารย์สั่งสอนธรรม โดยได้นำ ประสบการณ์ตรงของท่านเองมาเป็นแบบอย่าง สร้างจุดเปลี่ยนแปลง ที่ดีให้กับชีวิตของคนจำนวนมาก มีกลุ่มคณะศิษย์ก่อตั้งเป็นชมรม กัลยาณธรรมช่วยกันเผยแผ่ผลงานของท่านโดยทำเป็นหนังสือหลายเล่ม เช่น ทางสายเอก, ตามรอยพ่อ, การใช้ชีวิตที่คุ้มค่า, มาดสไตส์ด้วยใจ เกินร้อย, อริยมรรค, นอกจากนี้ยังมีตลับเทป ซีดี และ MP3 อีกเป็น จำนวนมาก

ผลงานเรื่อง “ทางสายเอก” ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ โดยอาจารย์ทวีศักดิ์ คุรุจิตรธรรม เพื่อให้ชาวต่างชาติได้มีโอกาสศึกษา ถึงประสบการณ์การปฏิบัติธรรมและการพัฒนาจิตวิญญาณของท่าน เพื่อเสริมสร้างความศรัทธาในวิชาวิปัสสนากรรมฐาน สดุดยอติวิชาเอก ของโลก

วัตถุประสงค์ของชมรมกัลยาณธรรม มีดังนี้

๑. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์
๒. ปลุกฝังศรัทธาและความรู้ในหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
๓. เสริมสร้างความสงบร่มเย็นด้วยธรรมะแก่สังคมโดยไม่ต้องรอภาครัฐ
๔. จัดกิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาในรูปแบบต่างๆ
๕. ผลิตผลงานในการพัฒนาคุณภาพจิตใจสู่การมีชีวิตที่ดีงามและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
๖. ให้โอกาสผู้มีอุดมการณ์, ผู้มีภูมิรู้, ภูมิปัญญา และภูมิธรรม ได้ร่วมกันสร้างสรรค์คุณธรรม เพื่อสังคมที่ดีงาม

กราบเรียนสาธุชนทุกท่าน

ชมรมฯ มีนโยบายที่จะเผยแผ่ธรรมะสู่สังคม ด้วยการจัดงานบรรยายธรรมเป็นธรรมทาน และผลิตสื่อที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เช่น หนังสือ, เทปคลาสเส็ท, ซีดี, MP3 และบริจาคเป็นสาธารณกุศลไปยังสถานที่ต่างๆ เป็นจำนวนมาก

ท่านสามารถมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกชมรมได้ ไม่ว่าจะเป็นเพศใดวัยใด ไม่จำกัดความรู้ เชื้อชาติและศาสนาด้วยการสละแรงกาย แรงใจ และร่วมบริจาคเพื่อเป็นเจ้าภาพในการจัดงานธรรมบรรยาย เป็นเจ้าภาพในการบริจาคหนังสือไปยังห้องสมุด หรือวัด ต่างๆ เป็นต้น ตามกำลังศรัทธาของท่าน หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชมรม โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

ท่านผู้มีจิตศรัทธาต้องการหนังสือและสื่อธรรมทาน
ของชมรมกัลยาณธรรม กรุณาติดต่อ

ชมรมกัลยาณธรรม

๑๐๐ ถ.ประโคนชัย ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ
โทร. ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓ โทรสาร. ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓

หรือ **ชมรมกัลยาณธรรม**

๘๖/๖-๗ ซอยศึกษาวิทยา ถ.สาทรเหนือ แขวงสีลม
เขตบางรัก กทม. ๑๐๕๐๐

โทร. ๐-๒๖๓๕-๓๙๙๘ โทรสาร. ๐-๒๖๖๖-๓๘๐๗

**ท่านสามารถร่วมสมทบทุนกองทุนเผยแผ่ธรรมะของ
ดร.สนอง วรอุไร ได้โดยโอนเงินผ่านบัญชี**

ชื่อบัญชี “อัจฉรา กลิ่นสุวรรณ”

ธนาคารกรุงเทพ สาขาสมุทรปราการ (ออมทรัพย์)

เลขบัญชี 155-700-8222

ธนาคารกรุงไทย สาขาสมุทรปราการ (ออมทรัพย์)

เลขที่บัญชี 215-151-0433

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาสมุทรปราการ (ออมทรัพย์)

เลขที่บัญชี 100-139123-5

ความดีทำได้ไม่หายสูญ   จะเกิดกุศลตามต้องสนองผล
ให้ความสุขสมหวังตั้งใจตน   เกิดเป็นคนควรทำแต่กรรมดี

หนังสือเล่มอื่นๆ ของ ดร.สนอง วรอุไร

- ทางสายเอก (ฉบับสองภาษา, ปกแข็ง, ปกอ่อน, ภาษาอังกฤษเล่มเล็ก)
- บันทึกสนทนาธรรม : ตามรอยพ่อ
- การใช้ชีวิตที่คุ้มค่า
- ชีวิตหลังความตาย ชีวิตใหม่ที่ต้องเตรียมตัว
- มาดสไตส์ด้วยใจเกินร้อย
- อัญมณีแห่งชีวิต
- อริยมรรค
- อุบายทำจิตให้สงบและกระจกส่องกรรมฐาน
- ดวงดีวิถีพุทธ
- สนทนาภาษาธรรม เล่ม ๑ เล่ม ๒ และเล่ม ๓
- ทำชีวิตให้ดีและมีสุข

นอกจากนี้ VCD, MP3 ธรรมบรรยาย, เทปธรรมบรรยาย และหนังสืออื่นที่น่าสนใจอีกมากมาย

ติดต่อร่วมศรัทธาได้ที่

ชมรมกัลยาณธรรม ๑๐๐ ถ.ประโคนชัย ต.ปากน้ำ

อ.เมือง จ.สมุทรปราการ

โทร. ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓ โทรสาร. ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓

หรือ ชมรมกัลยาณธรรม ๘๖/๖-๗ ซอยศึกษาวิทยา

ถ.สาทรเหนือ แขวงสีลม เขตบางรัก กทม. ๑๐๕๐๐

โทร. ๐-๒๖๓๕-๓๙๙๘ โทรสาร. ๐-๒๖๖๖-๓๘๐๗

รายนามผู้ร่วมศรัทธา
พิมพ์หนังสือวิธีอยู่เหนือดวง

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน (บาท)
๑	คุณวิริยญา ประสพสุข	๒๕,๕๐๐
๒	คุณสุชิน รัตนศิริวิไล	๒๐,๐๐๐
๓	คุณสวณีย์ ควรถนอมและคุณวสันต์ ไชยกาญจน์	๑๕,๐๐๐
๔	คุณชัยสิทธิ์-คุณธนวรรณ เอกสิทธิพงษ์	๑๑,๐๕๐
๕	คุณนรินทร์-คุณธีรประภา เสวตประวิษฐกุล	๑๐,๐๐๐
๖	คุณพ่อวัชร-คุณแม่ทองสุข โลทาร์ักษ์พงษ์ คุณสมจิตร ครองมงคลกุล	๑๐,๐๐๐
๗	พลตรีฤทธิชัย เกาทอง	๗,๕๐๐
๘	บริษัท เอ็นเอสอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด	๖,๐๐๐
๙	คุณเสริมศรี กฤติพงษ์	๖,๐๐๐
๑๐	คุณชัยยันต์-คุณนารทวิภา จันทะคุลย์	๕,๐๕๕.๗๕
๑๑	คุณวิภา เอี่ยมแสงอุดม	๕,๐๐๐
๑๒	คุณอินทิรา ลิทธิสรเดช	๕,๐๐๐
๑๓	อาจารย์ดร.โชติมา จตุรวงศ์	๕,๐๐๐
๑๔	พล.ต.ระพีพัฒน์-คุณมาลี-คุณชนกนันท์- คุณรมย์ธิดา-คุณธีรพัฒน์ ปาละวงศ์	๕,๐๐๐
๑๕	คุณยศทวี-คุณมาลินี ประสิทธิ์ศิลป์	๕,๐๐๐
๑๖	คุณแทนพร-คุณกสิมา พิมพ์ทอง	๕,๐๐๐
๑๗	ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (สะพานเหลือง)	๕,๐๐๐
๑๘	คุณเรखा ลาภพิมพ์วรรณ	๔,๕๐๐
๑๙	คุณกฤษณา วิเศษอุดมศักดิ์	๔,๕๐๐
๒๐	อ.เมริสา พักทอง, คุณบุญญาฤทธิ มารศรี, พญ.ปราวินดา-คุณธีรวัช จงวิมานสินธุ์ อุทิศให้ อ.รุจจา จันทรานนท์	๔,๕๐๐
๒๑	คุณศตฉันท วิสัยจร	๔,๐๕๐
๒๒	คุณสมมงคล ศรีอรุณลักษณ์	๔,๐๐๐
๒๓	คุณชวิน ยงยุทธและครอบครัว	๔,๐๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน (บาท)
๒๔	คุณป้าทองหล่อ จากอเมริกา	๔,๐๐๐
๒๕	ร้านเพนนีเฮาส์ จ.ลำปาง	๔,๐๐๐
๒๖	คุณสุภาวดี เหลืองอมรสิริ	๓,๐๐๐
๒๗	คุณณรงค์ฤทธิ์ อุปถัมภ์และครอบครัว	๓,๐๐๐
๒๘	คุณศุภสิริ อริยาอุตมากร	๒,๕๐๐
๒๙	คุณอารีย์ ทยานานุกัณฑ์	๒,๐๐๐
๓๐	พ.ต.อ.บุญเสริม-คุณยุพดี ศรีชมภู	๒,๐๐๐
๓๑	ดร.สนอง-คุณทวีศรี วรอุไร	๒,๐๐๐
๓๒	คุณธีระนันท์ ชีวานันท์	๒,๐๐๐
๓๓	คุณนวลจันทร์ บุญพจนสุนทร	๒,๐๐๐
๓๔	คุณนิมล-คุณสุภาพ-คุณรัชนิพร-คุณสุพมวดี พูลทรัพย์	๒,๐๐๐
๓๕	คุณอรทัย ภูวเศรษฐ์	๒,๐๐๐
๓๖	คุณศิริรัตน์ วัฒนกุล	๒,๐๐๐
๓๗	คุณเกศรี ขจรเกียรติกุลและครอบครัว	๒,๐๐๐
๓๘	คุณชยติ-คุณพรทิพย์ วงษ์กระจำง	๒,๐๐๐
๓๙	คุณสุรัชย์ พงศ์สภาพธรรม	๒,๐๐๐
๔๐	คุณปรียานุช	๑,๘๐๐
๔๑	คุณสุภาพร พิเศษสุสกุลวงศ์	๑,๒๐๐
๔๒	คุณอุดมพร หล่อกิตติยะกุล	๑,๐๐๐
๔๓	คุณปาริชาติ โมกขมรรคกุล	๑,๐๐๐
๔๔	คุณสาคร ขาวขำ	๑,๐๐๐
๔๕	คุณสุพร-คุณภัทรร-คุณสุภาภร-คุณรัชตา ดิยสถาพร	๑,๐๐๐
๔๖	คุณลำเนียง อรุณอาศิรกุล	๑,๐๐๐
๔๗	คุณวิจิต ตั้งสุขนิรันดร์	๑,๐๐๐
๔๘	บจ.โรงเลื่อยไม้รังสิต โดย คุณจอมขวัญ ยวเทพาการ	๑,๐๐๐
๔๙	คุณปราณี สุขโข	๑,๐๐๐
๕๐	คุณวรรณมา ลิ้มปีพัฒนชัย	๑,๐๐๐
๕๑	คุณฉัตรวิ วุฒิพรผาติ	๑,๐๐๐
๕๒	คุณสาลิกา ชัยดวงดี	๑,๐๐๐
๕๓	ครอบครัวอุทยานานนท์	๑,๐๐๐
๕๔	คุณสุเมธ เอื้องพูลสวัสดิ์	๑,๐๐๐
๕๕	คุณแก้วจินดา	๑,๐๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน (บาท)
๕๖	คุณสุนทรี จตุรพล	๑,๐๐๐
๕๗	คุณอิทธิวัฒน์-คุณธนิดา-คุณณชนา-คุณภัชริษา ทิพทัส และคุณอุษา กิจพิทักษ์	๙๐๐
๕๘	คุณมนตรี อีฐวรากร	๗๒๕
๕๙	คุณวารุณี อาบบรรพต	๖๐๐
๖๐	คุณพนิดา พิริยากรกุล	๕๐๐
๖๑	คุณอริคม ชีรนรวินิชย์	๕๐๐
๖๒	คุณสุวิมล-คุณธวิมล-คุณธริมา บุญผชาติ	๕๐๐
๖๓	คุณกิตติพงษ์ ปิ่นคง	๕๐๐
๖๔	คุณรักใจ พนาอภิชน	๕๐๐
๖๕	คุณวิพัล เตียศิริและครอบครัว	๕๐๐
๖๖	ครอบครัวศิริภาย์	๕๐๐
๖๗	คุณวรรณา เพชรรัตน์	๕๐๐
๖๘	คุณปานิสรา นามวงศ์	๕๐๐
๖๙	คุณสมพงา อุดมสินกุล	๕๐๐
๗๐	คุณจันทนา ภัยสุญลิน	๕๐๐
๗๑	คุณนามพร เชื้ออมชิต	๕๐๐
๗๒	คุณชนันยา ปรีชาชัยสุรัตน์	๕๐๐
๗๓	คุณณรงค์-คุณชลพันธ์ เบญจมนิไพโรจน์	๕๐๐
๗๔	คุณธรากร เจยเสนานนท์	๕๐๐
๗๕	คุณเกวลี ดันติกรพรรณ	๕๐๐
๗๖	คุณเพลินพิศ นวาระสุจิตร์	๕๐๐
๗๗	คุณณรงค์-คุณชลพันธ์ เบญจมนิไพโรจน์	๓๔๐
๗๘	คุณปฐมาวดี เมืองหล้า	๓๐๐
๗๙	คุณสุภินา ผดุงธรรมรักษา	๒๘๐
๘๐	กนิษฐา เลิศจิระประเสริฐ	๒๕๐
๘๑	คุณผกามาศ ดันประเสริฐ	๑๔๐
๘๒	คุณสุรสิทธิ์ สีสด	๑๐๐
๘๓	คุณจักรินทร์ ภาพวิจิตรศิลป์	๑๐๐
๘๔	คุณผ่องศรี เจยเสนานนท์	๑๐๐
๘๕	คุณสิงห์ชัย เจยเสนานนท์	๑๐๐
๘๖	คุณขจรเกียรติ หล่อกิตติยะกุล	๑๐๐

